Handlingsplan för fokusområden i naturvårdsprogrammet

Klockgentiana vid Härsjöns strandäng, biotopskyddsområde

Antagen av miljönämnden 2015-09-10, § 32 dnr 2014/121 430

Mark

Bakgrund

Den senaste omarbetade naturvårdsplanen är från 2010, Naturvårdsprogram för Marks kommun (Miljö i Mark 2010:1). I denna pekas ett antal ”Fokusområden” ut som är prioriterade områden för kommunen att arbeta med eftersom dessa bedöms ha särskilt intresse för Marks kommun vad gäller natur, rekreation och kommunens identitet. Dessa utgör dels kärnområden (25 st) och dels landskapsområden (7st). Dessutom finns fem områden som kommit till efter naturvårdsprogrammets remissprocess. Alla dessa områden har bedömts i nedanstående strategi. Dessutom nämns i naturvårdsprogrammet att ytterligare områden även kan komma ifråga, om det exempelvis finns ett stort lokalt engagemang.

Syfte

Syftet med denna strategi är komma vidare i arbetet med fokusområdena i naturvårdsprogrammet. Detta har skett genom att sammanställa underlag för fokusområdena och göra en prioriteringsordning för den kommunala organisationens arbete med att åtgärda hot och utveckla värdena i fokusområdena. Prioriteringen avspeglar inte direkt fokusområdets miljövärden utan bygger istället på en sammanvägning av naturvärden, hot, humana värden, samverkansmöjligheter, geografiskt läge och genomförbarhet av åtgärderna. För de fokusområden som får högsta prioritet formuleras även förslag till mål samt början till handlingsplan i strategin.

Förhållningssätt och metod

Förhållningssätt

Arbetet med fokusområdena ingår i kommunens övergripande miljöarbete och arbete med hållbar utveckling. För att utveckla arbetet med fokusområden finns flera viktiga förhållningssätt. Några sådana förhållningssätt kan sammanfattas som; samverkan, dialog, delaktighet, öppenhet, kunskapsutbyte, helhetssyn och långsiktighet.

För att miljöarbetet i fokusområdena ska kunna bli långsiktigt och hållbart behöver kommunen stötta och uppmuntra det lokala engagemanget i olika delar av kommunen. En grund för detta är att utveckla och formulera visioner. Dessa är förutsättningarna för att finna inspirerande samverkansmöjligheterna och drivkrafter. De visioner som formulerats för fokusområdena i strategin är början till sådana visioner. För att samverkan och delaktighet ska uppstå krävs en öppenhet till fler att vara med och utveckla visionerna vidare. Genom helhetssyn på exempelvis miljö, rekreation, folkhälsa, turism, lokal ekonomi, kulturhistoria och pedagogik uppstår samverkanseffekter som ger större inspiration och som gör att vi snabbare når mål och visioner. Strategin ska bidra med en struktur som stöttar de processer och den kreativitet som finns lokalt och inom den kommunala organisationen och som leder fram till förverkligande av visionerna.

Avgränsning av fokusområden

I naturvårdsprogrammet finns ingen tydlig avgränsning av fokusområdena. En karta med grova gränsdragningar finns. Varje fokusområde i naturvårdsplanen beskrivs dessutom i text där det finns mer information om vad som är tänkt att ingå i fokusområdet.

I strategin har mer noggranna avgränsningar gjorts. Dessa gränser har ritats så att de ska innefatta de höga värden som finns i området och så att området ska bilda naturliga helhetsmiljöer. Detta har gjorts i GIS med alla naturvårdsunderlag plus artdata tillgängliga där man kan se naturvärdena i

området. I vissa fall har detta inneburit en viss utvidgning av området. Ramhultafallet har exempelvis utvidgats så att hela Lygnerns norra branter, där ytterligare naturreservat ingår och där ett stort lokalt engagemang finns med anläggning av led, inventering av naturen och information. Gränserna bör inte ses som helt knivskarpa.

Bedömning av områden och prioritering

Vid bedömningen av fokusområdena har 19 olika aspekter för varje område använts (Tabell 1). Varje kategori har getts ett värde mellan 1 och 3, där tre innebär det högsta värdet. Bedömningen är subjektiv men bygger på de sammanfattningar som finns för respektive kategori. För arter anges dock även antal av exempelvis rödlistade arter, vilket ger en mer objektiv bedömning.

Därefter har de 19 aspekterna slagits samman i sex områden; *Naturvärden, Hot, Humant värde, Samverkan, Geografiskt läge* och *Genomförbarhet*. Utifrån bedömningarna av de olika aspekterna har ett medelvärde räknats ut för respektive område. Därefter har dessa poäng räknats samman till en summa som används för att rangordna Kärnområdet/Landskapet. Hög summa innebär att Kärnområdet/Landskapet får hög prioritet när det gäller åtgärder. Man bör observera att kunskapsunderlaget är olika för olika områden, vilket innebär att prioriteringen av vissa områden kan vara osäkrare. Under rubriken behov finns i sådana fall en notering om att bättre underlag behövs.

En översikt över samtliga bedömda områden finns i Tabell 2.

Prioritet 1. 13-18 poäng
Prioritet 2. 11-13 poäng
Prioritet 3. 9-11 poäng
Prioritet 4. <9 poäng

Tabell 1. Tabell för bedömning av fokusområden med förklaringar till bedömningarna.

		Antal	Bedömning 1-3	Poäng 1-3
Rödlistade arter	**1**: 1-4 st, **2**: 5-10 st el. 1-2 hotarter, **3**: >10 st el. >2 hotarter			
ÅGP-arter	**1**: 1 st, **2**: 2 st, **3**: >2			
EU-arter	**1**: 1-2 st, **2**: 2-4 st, **3**: >4		Naturvärde	
Geologi/geomorfologi	**1**: vissa värden, **2**: höga värden, **3**: mycket höga värden			
Naturtyper (värde)	**1**: vissa värden, **2**: höga värden, **3**: mycket höga värden			
Hot	**1**: vissa hot, **2**: stora hot **3**: mycket stora hot		Hot	
Landskap	**1**: viss betydelse, **2**: stor betydelse, **3**: mycket stor betydelse			
Rekreation	**1**: viss betydelse, **2**: stor betydelse, **3**: mycket stor betydelse			
Turism	**1**: viss betydelse, **2**: stor betydelse, **3**: mycket stor betydelse			
Lokal ekonomi	**1**: viss betydelse, **2**: stor betydelse, **3**: mycket stor betydelse		Humant värde	
Pedagogik	**1**: viss betydelse, **2**: stor betydelse, **3**: mycket stor betydelse			
Kulturhistoria	**1**: vissa värden, **2**: höga värden, **3**: mycket höga värden			
Samverkande projekt	**1**: 1 st, **2**: 2-3 st, **3**: >4 st			
Tidigare projekt	**1**: 1 st, **2**: 2-3 st, **3**: >4 st			
Potentiellt delaktiga	**1**: 1 st, **2**: 2-3 st, **3**: >4 st (föreningar, organisationer)		Samverkan	
Skydd*	Se förklaring under tabellen			
Guide till naturen	Om objektet är med ges 0,5 p extra vid summering av poängen.			
Genomförbarhet	**1**: komplicerat att genomföra, **2**: medelsvårt att genomföra, **3**: enkelt att genomföra **		Genoförbarhet	
Geografiskt läge	**1**: många områden i närheten och centralt i kommunen, **2**: flera områden i närheten och ej så centralt, **3**: få områden i närheten och perifert i kommunen		Geografiskt läge	
SUMMA				

*) Skydd: Om området har formellt skydd och där någon annan än kommunen (som Länsstyrelsen) ansvarar för skötseln bör prioriteringen av området bli lägre, och ett lägre värde ges i bedömningen. Om området däremot

innehåller andra ”skydd” som inte innebär formella skydd som t ex Riksintressen eller nyckelbiotoper, eller om området innehåller kommunala naturreservat, bör prioriteringen av området istället bli högre.

**) Genomförbarhet: Ett enkelt genomförande kan föreligga av flera anledningar:

- Få markägare/litet område
- Kontakter och samverkan är redan igång
- Intresse hos markägare och lokalt engagemang finns
- Åtgärderna är enkla att genomföra.

Förkortningar

EU	Arten är upptagen i EU:s habitat- eller fågeldirektiv.
ÅGP	Arten ingår i ett Nationellt åtgärdsprogram för hotade arter

Rödlistekategorier

NT	Nära hotad
VU	Sårbar
EN	Stark hotad
CR	Akut hotad

Alltid hög prioritet av befintliga anläggningar

Underhåll av befintliga kommunala reservat och publika anläggningar som kommunen ansvarar för ska alltid få högsta prioritet oberoende av vilken prioritet fokusområdet får som helhet. Informationstavlor, P-platser, grindar, stättor, naturstigar, ledmarkeringar mm som ingår i publika anläggningar ska underhållas, fungera och vara inbjudande.

Vad innebär hög och låg prioritet?

Kärnområdena/Landskapen delas in i fyra prioriteringskategorier där kategori 1 har den högsta prioritet.

I naturvårdsplanen har alla fokusområden bedömts som särskilt intressanta. Det är därför viktigt att notera att hög prioritet i strategin inte motsvarar områdets värde, utan innebär att området bedöms vara prioriterat att arbeta med. På motsvarande sätt är det också viktigt att betona att låg prioritet av ett fokusområde inte alls behöver betyda att området är sämre eller inte lika värdefullt. Om det inte finns några hot mot området och det inte behövs några särskilda åtgärder får området lägre prioritet även om området är mycket värdefullt. Det kan också vara så att åtgärder är angelägna men ansvaret ligger på exempelvis länsstyrelsen.

Man bör notera att stora områden som Landskapen automatiskt får högre poäng eftersom de rymmer mer naturvärden och humana värden. Vid prioriteringar av åtgärder kan man alltså överväga om man ska behandla stora områden (Landskap) och små områden (Kärnområden) var för sig.

Mål och handlingsplaner

För alla Kärnområden/Landskap i kategori 1 föreslås mål och handlingsplan. Målen och handlingsplan ska formuleras så att det tydligt framgår vad som är kommunens roll och vad som kommunen kan genomföra.

Synpunkter behövs

Nuvarande dokument är ett preliminärt förslag som bör vara ett underlag för diskussion och synpunkter för fortsatt utveckling. I vissa fall behövs mer kunskaper om enskilda områden. Värdefulla kunskaper finns ofta hos personer som bor i områdena, lokala föreningar, Naturskyddsföreningen

m.fl. Genom att dessa kunskaper tillförs kan strategin bli bättre. Särskilt viktigt är att få synpunkter/kompletteringar om visioner, värden, hot, behov av åtgärder och områdesavgränsningar.

Det kan också finnas områden som inte är utpekade som fokusområden men som kanske borde pekas ut. Kommunens äldsta ekar vid Öxnevalla behandlingshem är ett sådant område. Här finns bland annat den akut hotade saffranstickan, vissa ekar är hotade av avverkning och kommunen har tidigare engagerat sig i området så att faunadepåer har skapats.

Genomförande

Vid genomförandet av strategin behövs olika typer av arbetssätt vid olika tillfällen. Exempel på sådana arbetssätt är:

1. Samordning och ledning av processer och åtgärder
2. Samverkan med t ex markägare, byalag, hembygdsföreningar, naturskyddsförening, skola, företag samt myndigheter som Länsstyrelsen och Skogsstyrelsen.
3. Kommunens medverkan i t ex vattenråd
4. Ansökan om medel (samt information om hur man kan söka medel)
5. Inventeringar för bättre kunskapsunderlag
6. Information
7. Åtgärder för att förbättra miljöer
8. Skydd vid behov

Det är endast små ytor som kommunen har direkt inflytande över. För det mesta kan därför kommunen endast verka genom samverkan med markägare, föreningar och andra aktörer. Utan ett lokalt engagemang, intresse och initiativ är det omöjligt att behålla och utveckla de värden som finns i många fokusområden.

Uppföljning, revidering och omprioriteringar

När de åtgärder som kommunen har möjlighet att göra är gjorda eller om målen bedöms som uppnådda bör fokusområdet prioritet sättas lägre och andra områden istället få högre prioritet. En utvärdering och revidering av prioriteringsordningen behöver göras med jämna mellanrum, förslagsvis varje år.

Man bör också tänka på att förutsättningarna för prioriteringsordningen kan förändras hastigt. Nya hot kan uppstå i ett område eller ett starkt lokalt engagemang kan utvecklas som plötsligt kan öppna för möjligheter att genomföra åtgärder. Detta gör att kommunens engagemang i ett område kan behöva prioriteras. Man bör därför vara öppen för omprioriteringar om dessa är motiverade.

Tabell 2. Översikt över bedömningar av fokusområden och deras prioritet.

			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Nr	**Objekt**	**Typ**	Antal rödlistade arter	**Naturvärde (max 3p)**	**Humant värde (max 3p)**	**Summa värden (kolumn 2-3, max 6 poäng)**	**Hot mot naturvärden (max 3p)**	**Samverkan (max 3p)**	**Enkelhet att genomföra (max 3p)**	**Summa (kolumn 2-3 och 4-7, max 15 poäng)**	**Geografiskt läge (max 3p)**	**Summa totalt (max 18 poäng)**	**Prirotet**	**Förslag till mål och handlingsplan finns**
7	Ramhultafallet	Kärnområde	60	2,8	2,2	**5**	2	1,8	3	**11,8**	3	**14,8**	**1**	x
*	**Surtans dalgång**	**Landskap**	24	3	3	**6**	3	2,5	1	**12,5**	2	**14,5**	**1**	x
24	**Gallåsleden**	**Landskap**	5	1,4	1,7	**3,1**	3	2,3	3	**11,4**	3	**14,4**	**1**	x
11	**Fritsla-Kinnahult (Häggåns dalgång)**	**Landskap**	34	2,8	2,7	**5,5**	3	2,5	2	**13**	1	**14,0**	**1**	x
15	Tostared	Kärnområde	15	2	2	**4**	3	2	2	**11**	3	**14,0**	**1**	x
30	**Veselången**	**Landskap**	35	2,8	2,3	**5,1**	2	2,8	1	**10,9**	3	**13,9**	**1**	x
32	Nockakulla och Lunden	Kärnområde	3	1,2	1,7	**2,9**	3	1,8	3	**10,7**	3	**13,7**	**1**	x
12	Solänge kvarn	Kärnområde	11	1,8	2,3	**4,1**	3	2,5	3	**12,6**	1	**13,6**	**1**	x
20	Hanatorp	Kärnområde	12	2,2	2,5	**4,7**	3	1,8	3	**12,5**	1	**13,5**	**1**	x
14	**Skephult**	**Landskap**	23	2,4	1,3	**3,7**	3	1,8	2	**10,5**	3	**13,5**	**1**	x
10	Kinnahult	Kärnområde	19	2,4	2,5	**4,9**	2	2,5	3	**12,4**	1	**13,4**	**1**	x
2	**Storåns dalgång**	**Landskap**	33	2,8	2,5	**5,3**	2	3	1	**11,3**	2	**13,3**	**1**	x
3	Härsjön	Kärnområde	2	1,6	2,2	**3,8**	3	1,5	3	**11,3**	2	**13,3**	**1**	x
8	Storåns mynning	Kärnområde	8	2	2,5	**4,5**	1	2,5	3	**11**	2	**13,0**	**2**	x
*	**Ravinsystem Viskan Assberg-Lekvad**	**Landskap**	21	2,6	2,5	**5,1**	3	2,8	1	**11,9**	1	**12,9**	**2**	
4	Kvarnen i Hyssna/melltorps kvarn	Kärnområde	2	1	2,8	**3,8**	3	2	2	**10,8**	2	**12,8**	**2**	
31	**Älekulla**	**Landskap**	8	1,6	1,7	**3,3**	3	1,4	2	**9,7**	3	**12,7**	**2**	
23	Björkesbacka/Svänasjö	Kärnområde	5	1,4	1,8	**3,2**	2	2,8	1	**9**	3	**12,0**	**2**	
19	Assbergs raviner	Kärnområde	6	1,7	2,7	**4,4**	2	1,5	3	**10,9**	1	**11,9**	**2**	
27	Öxabäck	Kärnområde	8	2	2,5	**4,5**	2	1,3	1	**8,8**	3	**11,8**	**2**	
25	Hyltenäs kulle	Kärnområde	5	1,6	2,2	**3,8**	2	0,8	2	**8,6**	3	**11,6**	**2**	
26	Torestorp	Kärnområde	8	1,6	1,8	**3,4**	2	1,7	2	**9,1**	2	**11,1**	**2**	
5	Liagärde	Kärnområde	8	2,2	1,8	**4**	1	1,8	1	**7,8**	3	**10,8**	**3**	
9	Stämmemad/Kinnaström	Kärnområde	3	1,4	2,2	**3,6**	2	1,8	1	**8,4**	2	**10,4**	**3**	
1	**Ubbhultsdrumlinen**	**Landskap**	6	2	1,8	**3,8**	2	0,5	1	**7,3**	3	**10,3**	**3**	
28	Letebo/Helsjön	Kärnområde	11	1,8	1,7	**3,5**	1	1,8	1	**7,3**	3	**10,3**	**3**	
6	Rydal	Kärnområde	0	0,4	2,8	**3,2**	1	1,5	1	**6,7**	3	**9,7**	**3**	
21	Ramsholmen	Kärnområde	5	1,2	2,5	**3,7**	1	1,8	1	**7,5**	2	**9,5**	**3**	
*	Getabo	Kärnområde	0	0,8	1,3	**2,1**	2	1,3	1	**6,4**	3	**9,4**	**3**	
16	Bönhult	Kärnområde	3	1	1,3	**2,3**	2	1	2	**7,3**	2	**9,3**	**3**	
18	Öresten	Kärnområde	11	2	2,3	**4,3**	1	2,5	0	**7,8**	1	**8,8**	**4**	
13	Ramslätts mader	Kärnområde	5	1,4	1,7	**3,1**	1	1,5	1	**6,6**	2	**8,6**	**4**	
29	Lilla Hornsjön	Kärnområde	2	0,8	1,3	**2,1**	1	1,3	1	**5,4**	3	**8,4**	**4**	
*	Bokskogen på Stomsås	Kärnområde	6	1,6	2	**3,6**	1	1,8	1	**7,4**	1	**8,4**	**4**	
22	Strixbol	Kärnområde	1	0,6	0,8	**1,4**	2	0,8	1	**5,2**	3	**8,2**	**4**	
17	Lekvad	Kärnområde	5	1,8	2,3	**4,1**	0	2,8	0	**6,9**	1	**7,9**	**4**	

*) Området har tillkommit efter naturvårdsprogrammets remissprocess.

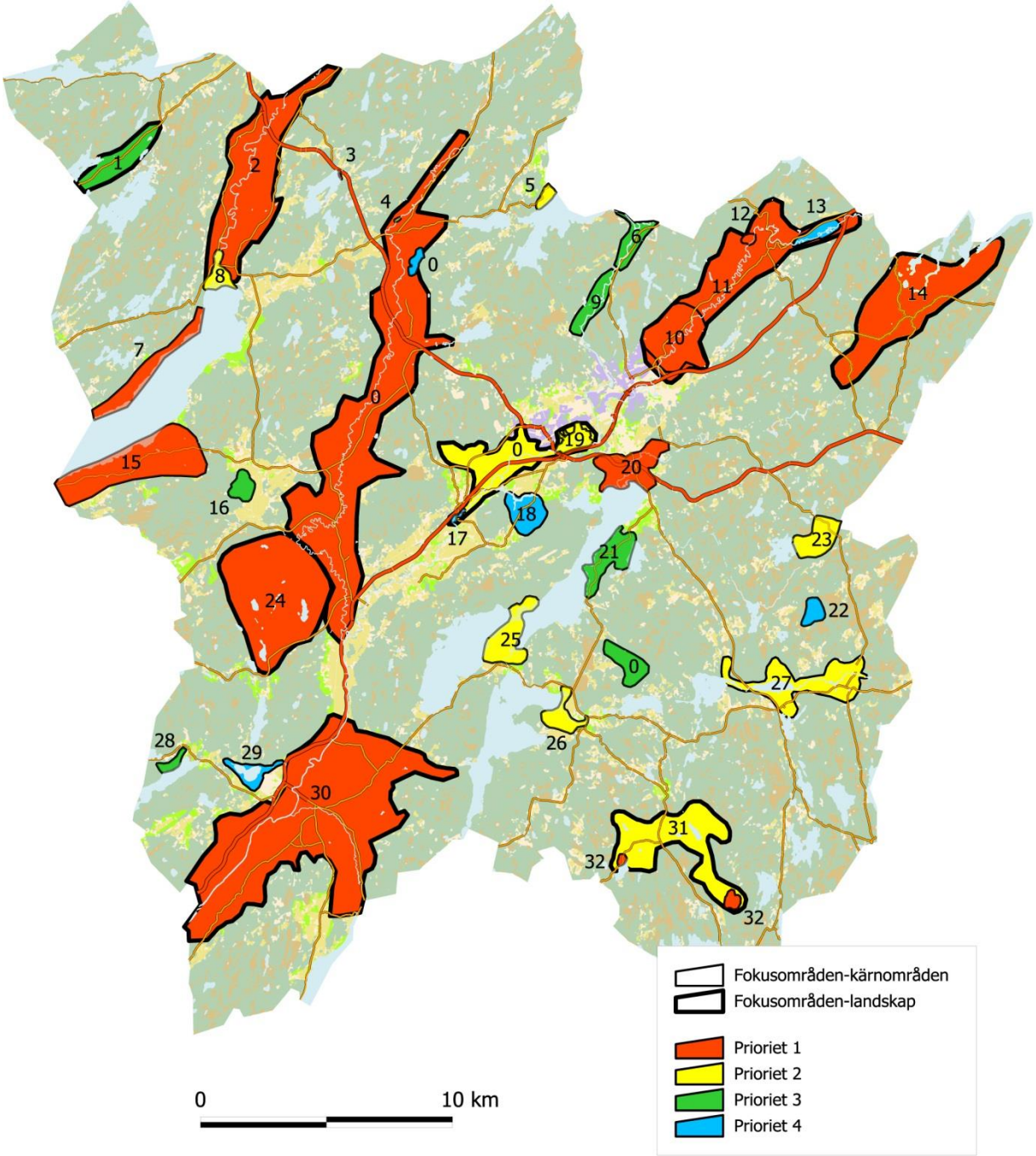

Figur 1. Fokusområden och prioriteringar för kommunens arbete med dessa. Observera att prioriteten inte behöver korrelera till områdets naturvärden utan påverkas mycket av hot, genomförbarhet och samverkansmöjligheter. Områden som betecknas med en nolla är områden i naturvårdsprogrammet som kommit till efter programmets remissprocess.

1 Ubbhultsdrumlinen

Ett öppet landskap med extra kvalitéer som vacker utsikt, värdefull landskapsbild och gott om stenmurar.

Typ: Landskap

Yta: 300 ha

Prioritet: 3

		Antal	Bedömning 1-3	Poäng 1-3
Rödlistade arter	Två hotade arter	6	2	2
ÅGP	Skyddsvärda träd, klockgentiana	2	2	
EU-arter			-	
Geologi/geomorfologi	Tydlig drumlin, rikkärr		3	
Naturtyper (värde)	Rikkärr, hagmark och odlingslandskap.		3	
Hot	Igenväxning av rikkärr, igenväxning av några grova ekar, exploatering		2	2
Landskap	Vackert öppet odlingslandskap med åkrar, stenmurar och hagmarker på drumlinryggen		3	1,8
Rekreation				
Turism				
Lokal ekonomi	Lantbruk, ekologisk odling, gårdsbutik (Gunnagård)		3	
Pedagogik	Ubbhultskolan.		2	
Kulturhistoria	Odlingslandskap, fornlämningar (bl.a. boplatser, fornåkrar, bytomt)		3	
Samverkande projekt				0,5
Tidigare projekt				
Potentiellt delaktiga	Markägare, Rydebacke Ekoby, ekologisk jordbrukare (Gunnagård), Ubbhults byalag, länsstyrelsen (hagmarker, skyddsvärda träd)		2	
Skydd	Riksintresse naturvård			
Guide till naturen				
Genomförbarhet	Bättre kunskap om behov behövs		1	1
Geografiskt läge	Ligger i nordvästra hörnet av kommunen.		3	3
SUMMA				**10,3**

Prioriterade miljöer: Rikkärr. Hagmark och odlingslandskap. Ädellövskog. Enstaka grov ask och ek.

Prioriterade arter: Klockgentiana (VU, ÅGP)2006, Grov ask (VU, ÅGP), grov ek (ÅGP), sånglärka (NT), granspira (NT) 1996, slåttergubbe (NT) 1996, ängsstarr (NT) 1996

Tidigare arbeten/rapporter: Skyddsvärda träd i Marks kommun (2013), Ängs- och betesmarksinventeringen, Lövskogsinventeringen (1984), Bevarandeplan för odlingslandskapet (1993), Riksintresse naturvård NRO14165

Samverkande projekt: -

Potentiellt delaktiga: Markägare, Rydebacke Ekoby, ekologisk jordbrukare (Gunnagård), Ubbhults byalag.

Berörda kommunala verksamheter: Bygg och miljö

Förslag till vision: Levande odlingslandskap med åkrar, blomrika hagmarker, gammelträd och rikkärr. Rik förekomst av sånglärka.

Behov: Bättre underlag behövs som inventering av hagmarker, rikkärr, skyddsvärda träd och sånglärka för att se vilka behov som finns.

Förslag till mål: Tas fram senare

Handlingsplan: Tas fram senare.

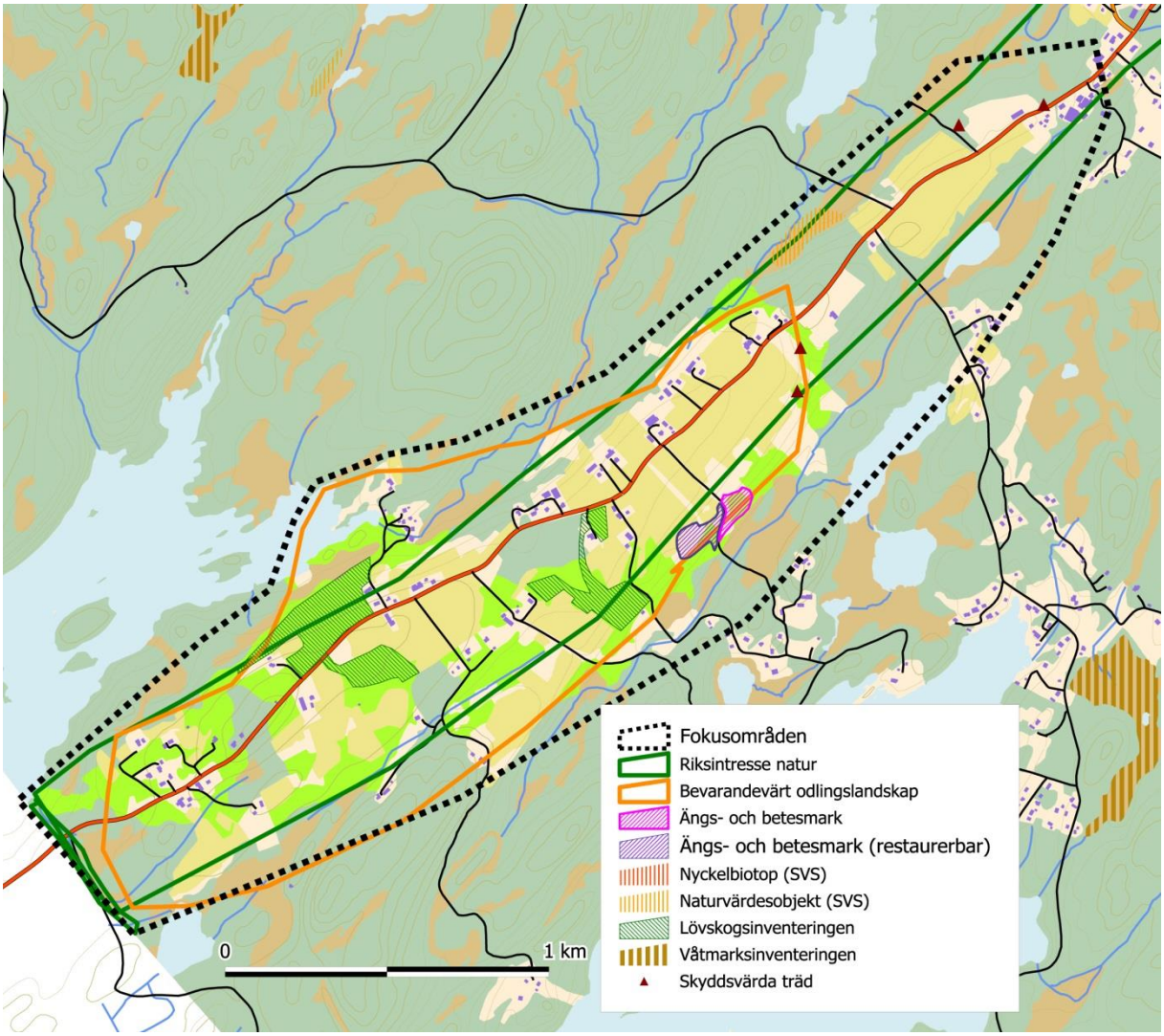

2 Storåns dalgång

Öppet landskap med kvalitéer och riksintresse för naturvård samt betydelse för lokal identitet.

Typ: Landskap där kärnområde 8 Storåns mynning ingår

Yta: 1400 ha

Prioritet: 1

		Antal	Bedömning 1-3	Poäng 1-**3**
Rödlistade arter	Tio hotade arter; ål (CR), flodpärlmussla (EN) och guldsandbi (VU)	33	3	2,8
Åtgärdsprogram	Guldsandbi, flodpärlmussla, större vattensalamander, kardinalfärgad rödrock, skyddsvärda träd	5	3	
EU-arter	Flodpärlmussla, större vattensalamander	4	2	
Geologi/geomorfologi	Meandrande vattendrag, svämplan, brinkar, riffle-pool system		3	
Naturtyper (värde)	Vattendrag, hagmarker, gammelträd, nyckelbiotoper		3	
Hot	Igenväxning av hagmark och grova träd, överbete, exploatering		2	2
Landskap	Mycket vackert landskap i dalgången. Syns dock bäst nära vattendraget.		3	2,5
Rekreation	Miljöerna vid vattendraget är något svårtillgängliga.		1	
Turism	I framtiden kan fisket efter lax/öring bli viktigt		2	
Lokal ekonomi	Lantbruk. Markägare och djurhållare utvecklar företagandet på olika sätt. Flera gårdsbutiker (Champinjonodling, grönsaker, fårskinn)		3	
Pedagogik	Sätilaskolan, Strömma Naturbruksgymnasium		3	
Kulturhistoria	Gårdar, ängsmarker, gamla ekar, stenbroar mm		3	
Samverkande projekt	Ett stort antal (se nedan)		3	3
Tidigare arbeten	Många (se nedan)		3	
Potentiellt delaktiga	Många (se nedan), länsstyrelsen (havsvandrande fisk, hagmarker, skyddsvärda träd), skogsstyrelsen (nyckelbiotoper), Trafikverket (skyddsvärda vägkanter)		3	
Skydd	Statligt reservat vid Smälteryd (ej klart), strandskydd, Riksintresse naturvård, Riksintresse friluftsliv, nyckelbiotoper		3	
Guide till naturen				
Genomförbarhet	Många markägare berörs		1	1
Geografiskt läge			2	2
SUMMA				13,3

Prioriterade miljöer: Vattendrag, blomrika hagmarker, gammelträd

Prioriterade arter: Ål (CR), flodpärlmussla (EN, EU, ÅGP), borstsäv (EN) 2012, bivråk (EN) ses regelbundet under häckningstid, guldsandbi (VU, ÅGP), ask (VU), alm (VU), vattenstånds (VU), rosenfink (VU) vissa år, kungsfiskare (VU), mindre hackspett (NT), backsvala (NT), födosöker, väddsandbi (NT), sommarfibbla (NT), slåttergubbe (NT), bergjohannesört (NT) 1994, rödlånke (NT) 1983, fyrling (NT), kardinalfärgad rödrock (NT, ÅGP), rödaxlad lundknäppare (NT) 2009, ädelguldbagge (NT), punkterad brunbagge (NT) 2009, Halvknäpparen *Xylophilus corticalis* (NT) 2009, vivlen *Phloeophagus turbatus* (NT) 2009, allmän metallvingesvärmare (NT) 2008, sånglärka (NT), gräshoppsångare (NT) vissa år, lunglav (NT), almalv (NT), spinnfingersvamp (NT), ekskinn (NT) 2013, koralllticka (NT), dvärgbägarlav (NT) 2013, lax (EU), större vattensalamander (EU, ÅGP), törnskata (EU), grov ek (ÅGP)

Tidigare arbeten/rapporter: Skyddsvärda träd i Marks kommun (2013), Åtgärder för guldsandbi i Marks kommun 2009-2012 (2012), Landskapsanalys av lövträdsmiljöer i Västra Götalands län (2011), Vägrenarnas betydelse för vildbin i Storåns dalgång (2010), Vedinsekter i grova ekar i Mark (2009), röjning av ekmiljöer vid Bosgården (Skogsstyrelsen), Natur och kulturmiljöinventering av i Storåns dalgång (2008), Tomtabäcken och Lövbrobäcken (2008), Flodpärlmusslan i Marks kommun (2007), Strategi för formellt skydd av skogsmark i Västra Götalands län (2006), Lax och öring i Rolfsåns vattensystem (2006), Fosforbelastning på Storån (2006), Ängar och hagar i Mark (2005), Ängs- och betesmarksinventeringen (2004), Nyckelbiotopsinventeringen, Märgelgravar och andra småvatten i Marks kommun (1994), Bevarandeplan för odlingslandskapet (1993), Riksintresse för naturvård, Hotade och sällsynta lavar i Marks kommun (1990), Ängar och hagar i Marks kommun (1990), Riksintresse friluftsliv (1988), Lövskogsinventeringen (1984)

Samverkande projekt: Rolfsåprojektet (Länsstyrelsen, Lygnerns Vattenråd), Lygnerns norra branter (Sätila byalag, Sätila hembygdsförening, Naturskyddsföreningen, miljökontoret), Vattnet i skolan (Lygnerns vattenråd), Led mellan Sätila och Årenäs (Sätila byalag-Ledbrytarna), båten Isa, fladdermusinventering (miljökontoret), årlig recipientkontroll (Lygnerns vattenråd)

Potentiellt delaktiga: Lygnerns vattenråd, Sätilaskolan, Strömma Naturbruksgymnasium, Sätila byalag, Ledbrytarna, Sätila hembygdsförening, markägare, Naturskyddsföreningen i Mark, Marks fågelklubb, Länsstyrelsen, skogsstyrelsen, Trafikverket (skyddsvärda vägkanter)

Berörda kommunala verksamheter: Bygg och miljö, Kultur och fritid, Teknik och service.

Förslag till vision: Storåns dalgång består av ett småskaligt kulturlandskap där ängar och hagar hålls öppna genom bete, slåtter och bränning. Det finns gott om blomrika ängsmarker med slåttergubbe, sommarfibbla, rotfibbla, gökärt, ängsvädd och Jungfru Marie nycklar. Guldsandbi tillsammans med mång andra arter av bin finns i livskraftiga populationer i dalgången. Det finns även grova gamla träd och hålträd där de sällsynta skalbaggar som finns i området idag kan fortleva i livskraftiga bestånd. I Storån leker livskraftigt bestånd av lax och i biflödena till Storån finns livskraftiga bestånd av öring. Flodpärlmusslan reproducerar sig och finns i livskraftigt bestånd. Det finns en levande landsbygd med näringsverksamheter som tar till vara områdets särart och bidrar till att området är socialt och ekonomiskt hållbart.

Behov: Stötta och samordna pågående projekt. Samverkan och kommunikation med övriga aktörer. Samverkan med Härryda och Bollebygds kommun. Följa upp åtgärder som är gjorda för lax, guldsandbin och gammelträd. Fortsatt stöd och information till markägare som har guldsandbin. Inventering av större vattensalamander.

Området kan vara lämpligt att ingå i ett biosfärsområde som utgör Rofsåns avrinningsområde.

Förslag till mål

- Skolorna medverkar i Vattnet i skolan före 2015.
- Minst 200 honor av guldsandbi finns inom området före 2017.
- Alla skyddsvärda träd står i en gynnsam miljö före 2018.
- Minst 100 laxar reproducerar sig i området före 2019.
- Sportfiske efter lax sker i området före 2020.
- Reproduktion av flodpärlmussla sker före 2020.
- Minst tre olika lokaler med större vattensalamander finns i området före 2020.

Handlingsplan (årtal läggs till senare)

- Följ upp hur tillståndet ser ut för målen.

- Följ vid behov upp tillståndet för guldsandbin och kontakta markägare i samverkan med Länsstyrelsen och eventuell vårbränning (uppföljning av det tidigare guldsandbi-projektet).
- Undersök möjligheterna att restaurera ytterligare ett område för guldsandbin.
- Undersök förekomsten av vandringshinder i biflöden i samverkan med Lygnerns vattenråd, Skogsstyrelse och Länsstyrelsen (pågående projekt med inv. av vägtrummor av Skogsstyrelsen). Vid behov information till markägare (i samv. Skogsstyrelse/länsstyrelse).
- Informera vid behov markägare om olika bidragsmöjligheter för restaurering av hagmarker, miljöstöd för särskilda värden, frihuggning av skyddsvärda träd, borttagning av vandringshinder mm.
- Kontakt med markägare som har lämpliga dammar för större vattensalamander. Inventering av större vattensalamander.
- Inventeringar av vattenmiljöer för utepedagogik vid Strömma Naturbruksgymnasium och Sätilaskolan (pågående LONA-projekt Vattnet i skolan som Lygnerns vattenråd är projektledare för).
- Fortbildning för lärare när det gäller utepedagogik vid vattenmiljöer (det pågående LONA-projektet Vattnet i skolan).
- Undersök möjlighet till bildande av Biosfärsområde där även Lygnern, Rolfsån, Nolån och Sörån ingår.

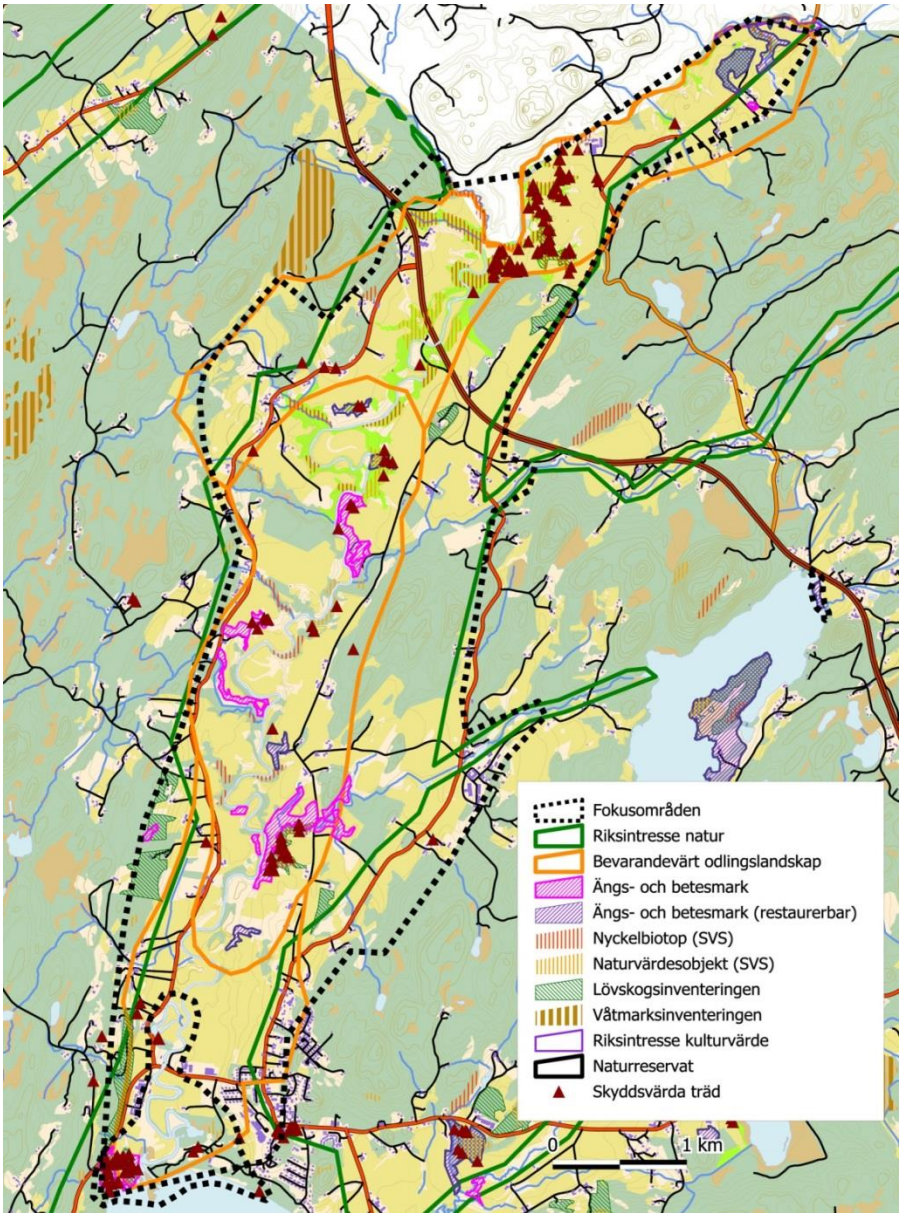
Fokusområden
Riksintresse natur
Bevarandevärt odlingslandskap
Ängs- och betesmark
Ängs- och betesmark (restaurerbar)
Nyckelbiotop (SVS)
Naturvärdesobjekt (SVS)
Lövskogsinventeringen
Våtmarksinventeringen
Riksintresse kulturvärde
Naturreservat
Skyddsvärda träd
0
1 km

3 Härsjön

Trevligt utflyktsmål med intressant växtlighet (klockgentiana) med skötselbehov. Det finns möjlighet till fiske och bad samt närhet till konferensanläggning.

Typ: Kärnområde

Yta: 2 ha

Prioritet: 1

		Antal	Bedömning 1-3	Poäng 1-**3**
Rödlistade arter	En hotad art, klockgentiana (VU)	2	2	1,6
Åtgärdsprogram	Klockgentiana	1	1	
EU-arter				
Geologi/geomorfologi	Svämområde		2	
Naturtyper (värde)	Fukthed, strandmiljö och svämmiljö		3	
Hot	Igenväxning med pors, buskar och träd.		3	3
Landskap	Vackert landskap sett från vägen och vid sjön		3	2,2
Rekreation	Badplats, fiske, P-plats		3	
Turism	Väg 156 passerar		1	
Lokal ekonomi	Närhet till konferensanläggning, Kvarnen i Hyssna		2	
Pedagogik	Hyssnaskolan		2	
Kulturhistoria	Rest av tidigare slåttermad		2	
Samverkande projekt	-			1,5
Tidigare projekt	Tidigare restaureringsåtgärder		2	
Potentiellt delaktiga	Intresserad markägare, Hyssna hembygdsförening, Lygnerns vatteråd		3	
Skydd	Strandskydd		1	
Guide till naturen				
Genomförbarhet	Skötselplan är på gång, markägare är positiv		3	3
Geografiskt läge			2	2
SUMMA				13,3

Prioriterade miljöer: Fukthed, strandmiljöer och svämområden.

Prioriterade arter: Klockgentiana (VU), strandlummer (NT)

Tidigare arbeten/rapporter: Ängar och hagar i Mark (2005), Dokumentation av några hotade och sällsynta arter i Marks kommun (1993).

Samverkande projekt: -

Potentiellt delaktiga: Markägare, Hyssna hembygdsförening, Lygnerns vattenråd

Berörda kommunala verksamheter: Bygg och miljö, Kultur och fritid, Teknik och service.

Förslag till vision: Strandområde med naturliga vattenståndsfluktuationer och med gott om blommande klockgentiana. Området är en välbesökt badplats och stränderna utnyttjas för sportfiske.

Behov: Framtagande av skötselplan, dialog med markägare, åtgärder, skötsel och uppföljning.

Förslag till mål

- Minst 1000 blommande stänglar av klockgentiana före 2020.

Handlingsplan

2013

- Inventera klockgentiana och strandlummer genom kommunalt LONA-projekt. (Detta är gjort 2013).
- Ta fram skötselplan i samverkan med markägare genom LONA-projektet. (Detta är gjort 2013).

2014

- Skapa ett skydd för området i samverkan med markägare.
- Genomför restaureringsåtgärder.
- Sätt upp informationsskylt.

2015 och tills vidare

- Genomför skötselåtgärder enligt skötselplanen.
- Uppföljning av mängden blommande klockgentiana enligt skötselplan.

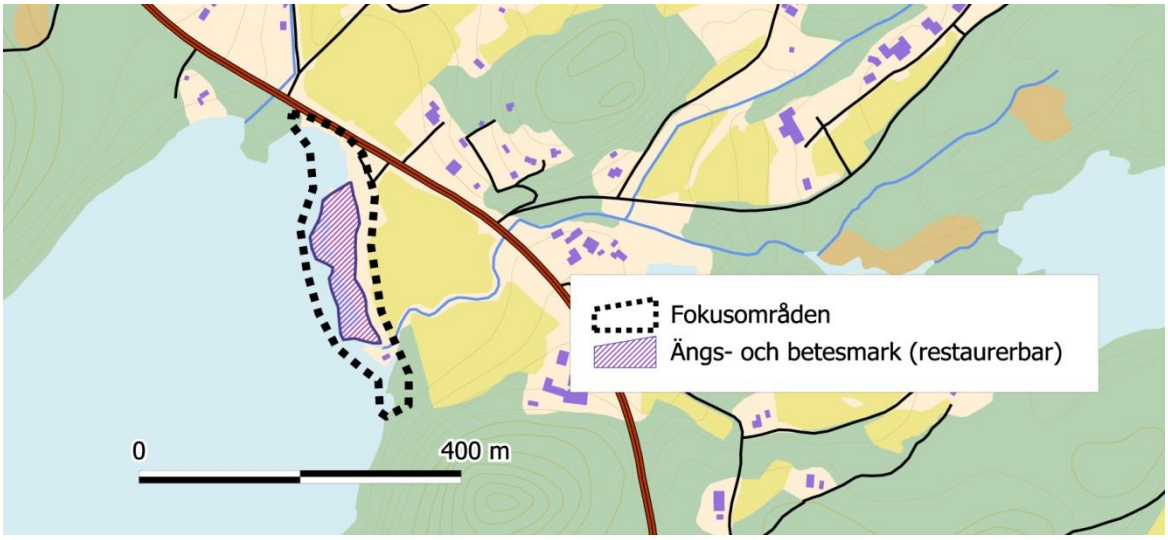

4 Kvarnen i Hyssna/Melltorps kvarn

Laxförekomst, trevliga lövskogsmiljöer, vandringsled, kulturmiljö – radby, konferensverksamhet, café.

Typ: Kärnområde, som ingår i föreslaget Landskapsobjekt Surtans dalgång

Yta: 2,5 ha

Prioritet: 2

		Antal	Bedömning 1-3	Poäng 1-**3**
Rödlistade arter	Minst en hotad art; ål (CR)	2	2	1
Åtgärdsprogram				
EU-arter				
Geologi/geomorfologi	Vattendrag		1	
Naturtyper (värde)	Vattendrag, strandskog, tidigare hagmarker		2	
Hot	Försurning, vandringshinder i vattendraget nedströms		3	3
Landskap	Åmiljön, kvarnmiljön och omgivande odlingslandskap med byn är mycket vacker		3	2,8
Rekreation	Naturslinga i området, Hyssnaleden passerar		3	
Turism	Många besökande		3	
Lokal ekonomi	Kafé och konferens (Kvarnen i Hyssna), två gårdsbutiker		3	
Pedagogik	Hyssna skola		2	
Kulturhistoria	Gammal såg/kvarn i en gammal radby, gammal bro, fornlämningar: boplats		3	
Samverkande projekt	Hyssnaleden		2	2
Tidigare projekt			-	
Potentiellt delaktiga	Kvarnen i Hyssna, Hyssna hembygdsförening, länsstyrelsen (fiskvandringshinder, hagmarker), Viskansvatteråd		3	
Skydd	Strandskydd, Riksintresse naturvård, Riksintresse kulturminnesvård		3	
Guide till naturen				
Genomförbarhet			2	2
Geografiskt läge			2	2
SUMMA				12,8

Prioriterade miljöer: Vattendrag

Prioriterade arter: Lax (EU), ål (CR), ask (VU)

Tidigare arbeten/rapporter: Närsalter i Surtan -källfördelning och åtgärdsförslag (2005), Ängs- och betesmarksinventeringen 452-QOI och 58B-ZUP, Öringens lek- och uppväxtområden i Viskan med biflöden (1995), Ängar och hagar i Marks kommun 1563Ö55 (1990), Riksintresse naturvård NRO14171, Riksintresse kulturminnesvård KP71 (1999)

Samverkande projekt: Hyssnaleden

Potentiellt delaktiga: Kvarnen i Hyssna, Hyssna hembygdsförening, länsstyrelsen

Berörda kommunala verksamheter: Bygg och miljö, Kultur och fritid, Teknik och service.

Förslag till vision: Ett väl fungerande vattendrag där ål vandrar upp och lax och havsöring vandrar upp för att leka. Vid Hyssna kvarn kan man uppleva och få information om åmiljön och omgivande natur och kulturhistoria.

Behov: Utrivning vid Mölnebacka. Förbättring av vandringsmöjligheter vid Kvarnen i Hyssna.

Förslag till mål: Lax och havsöring vandrar upp för att leka uppströms 2020.

Handlingsplan: Tas fram senare

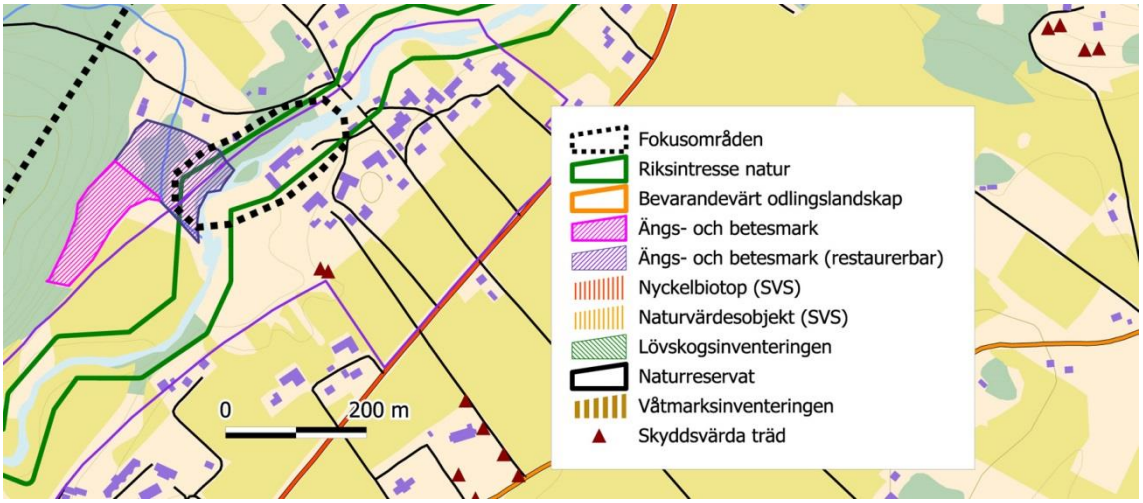
Fokusområden
Riksintresse natur
Bevarandevärt odlingslandskap
Ängs- och betesmark
Ängs- och betesmark (restaurerbar)
Nyckelbiotop (SVS)
Naturvärdesobjekt (SVS)
Lövskogsinventeringen
Naturreservat
Våtmarksinventeringen
Skyddsvärda träd
0
200 m

5 Liagärde

Småskalig kulturmark, ovanliga mossor och lavar, utkiksplats, rastplats, badplats.

Typ: Kärnområde

Yta: 3 ha

Prioritet: 3

		Antal	Bedömning 1-3	Poäng 1-**3**
Rödlistade arter	Minst två hotade arter	8	3	2,2
Åtgärdsprogram	Skyddsvärda träd, fjälltaggsvampar, fågelfotsmossa	3	3	
EU-arter	Hasselsnok	2	1	
Geologi/geomorfologi	Bergbrant		1	
Naturtyper (värde)	Gammal lövskog, sydvänd bergbrant, hagmark		3	
Hot	Igenväxning av hagmarker?		1	1
Landskap	Vacker utsikt, småskaligt öppet landskap		2	1,8
Rekreation	Hyssnaleden passerar, närhet till badplatser		3	
Turism	Utflyktsmål		2	
Lokal ekonomi				
Pedagogik	Hyssnaleden används av skolor		2	
Kulturhistoria	Hagmarker		2	
Samverkande projekt	Hyssnaleden		2	1,8
Tidigare projekt			-	
Potentiellt delaktiga	Hyssna hembygdsförening, länsstyrelsen (naturreservat, hagmarker, skyddsvärda träd)		2	
Skydd	Statligt naturreservat, strandskydd		1	
Guide till naturen	Ja (+0,5 p)			
Genomförbarhet	Mer kunskap om behovet behövs, En stor del utgör naturreservat som länsstyrelsen ansvarar för.		1	1
Geografiskt läge			3	3
SUMMA				10,8

Prioriterade miljöer: Gammal lövskog, sydvänd bergbrant, skyddsvärda träd, hagmark (NO om reservatet)

Prioriterade arter: Örtlav (EN) (verkar ha försvunnit), fågelfotsmossa (VU, ÅGP), hasselsnok (VU, EU), alm (VU), ask (VU), lunglav (NT), grenticka (NT), skrovlig taggsvamp (NT) 2011

Tidigare arbeten/rapporter: Landskapsanalys av lövträdsmiljöer i Västra Götalands län (2011), Ängs- och betesmarksinventeringen 622-WRM, Nyckelbiotopsinventeringen, Bevarandeplan för odlingslandskapet (1993), Hotade och sällsynta lavar i Marks kommun (1990).

Samverkande projekt: Hyssnaleden

Potentiellt delaktiga: Hyssna hembygdsförening, länsstyrelsen

Berörda kommunala verksamheter: Bygg och miljö

Förslag till vision: Lövskog och bergbrant där de idag förekommande hotade arterna kan leva i livskraftiga bestånd. Hagmarkerna NO om reservatet är väl hävdade och har stor blomrikedom av ängsväxter och blommande träd och buskar.

Behov: Följ upp hur hävden i hagmarkerna fungerar.

Förslag till mål: Enligt reservatsbeslut.

Handlingsplan: Enligt reservatsbeslut.

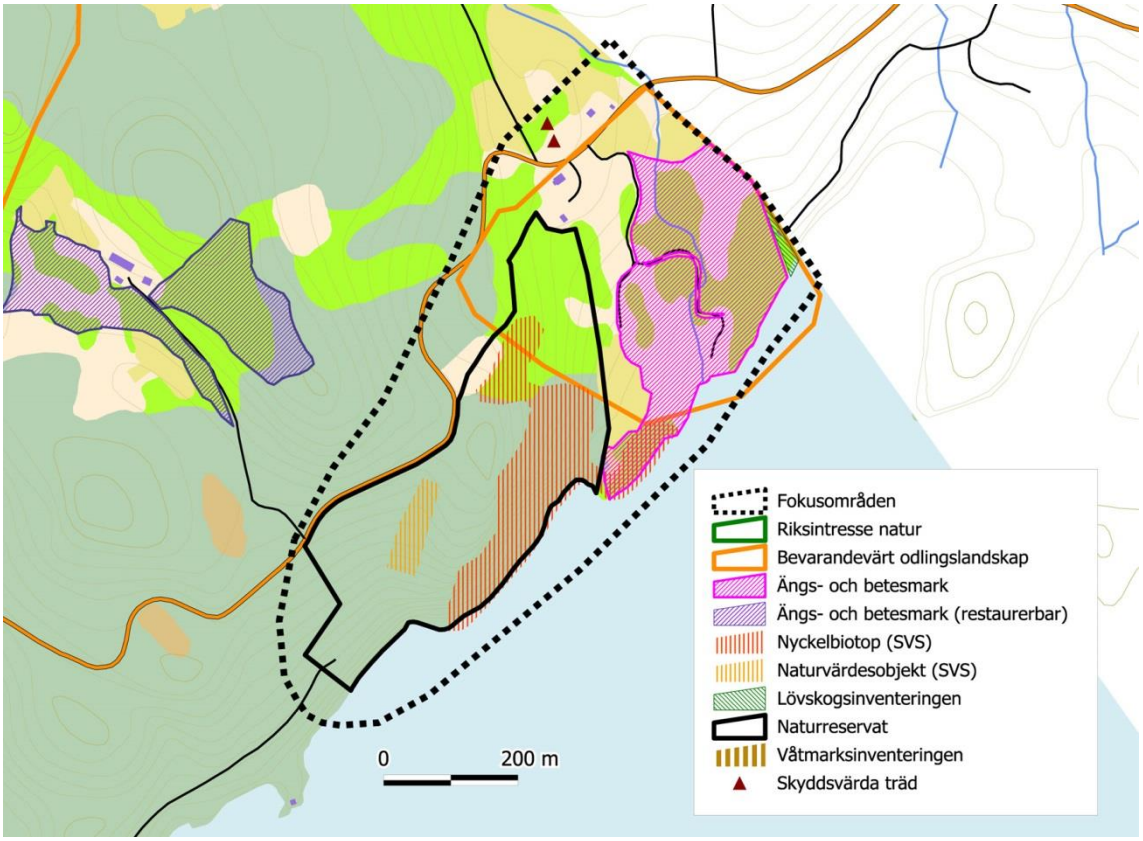
Fokusområden
Riksintresse natur
Bevarandevärt odlingslandskap
Ängs- och betesmark
Ängs- och betesmark (restaurerbar)
Nyckelbiotop (SVS)
Naturvärdesobjekt (SVS)
Lövskogsinventeringen
Naturreservat
Våtmarksinventeringen
Skyddsvärda träd
0
200 m

6 Rydal

Viskan, öppet landskap, mader med rikt fågelliv, badplats, museum, vandringsled, konferensanläggning, vandrarhem, kulturmiljö, ringmärkningsstation, Viskan turism planerar ”Viskanrum”, ”Port” till kommunen.

Typ: Kärnområde (hänger samman med 9. Stämmemad/Kinnaström)

Yta: 15 ha

Prioritet: 3

		Antal	Bedömning 1-3	Poäng 1-**3**
Rödlistade arter			-	0,4
Åtgärdsprogram			-	
EU-arter			-	
Geologi/geomorfologi			-	
Naturtyper (värde)	Vattendrag, skyddsvärda träd, våtmarker		2	
Hot	Igenväxning av kulturlandskap		1	1
Landskap	Vacker bruksmiljö vid Viskan		2	2,8
Rekreation	Ekleden passerar, kanotuthyrning		3	
Turism	Rydals museum, planerat ”Viskanrum”, kanot		3	
Lokal ekonomi	Vandrarhem, Café, konferensanläggning		3	
Pedagogik	Utställningar, skolbesök		3	
Kulturhistoria	Textilindustri, fornlämingar: boplats, vägmärke, röse, stensättning		3	
Samverkande projekt	Ekleden		2	1,5
Tidigare projekt				
Potentiellt delaktiga	Rydals byalag		2	
Skydd	Strandskydd, Riksintresse kulturminnesvård		2	
Guide till naturen				
Geografiskt läge			3	3
Genomförbarhet			1	1
SUMMA				9,7

Prioriterade miljöer: Viskan, skyddsvärda träd, våtmarker

Prioriterade arter: -

Tidigare arbeten/rapporter: Skyddsvärda träd i Marks kommun (2013), Ekleden (2010), Mångfald i Häggåns dalgång (2006), Riksintresse kulturminnesvård KP64 (1999), Öringens lek- och uppväxtområden i Viskan med biflöden (1995), Våtmarksinventeringen 06C7C01, klass 2

Samverkande projekt: Ekleden

Potentiellt delaktiga: Rydals byalag, samordningsgrupp Ekleden

Berörda kommunala verksamheter: Bygg och miljö, Kultur och fritid.

Förslag till vision: Kulturhistoriska miljöer i ett hävdat kulturlandskap med hagmarker och gamla träd.

Behov: Bättre kunskapsunderlag behövs för att kunna bedöma behov i området.

Förslag till mål: Tas fram senare

Handlingsplan: Tas fram senare

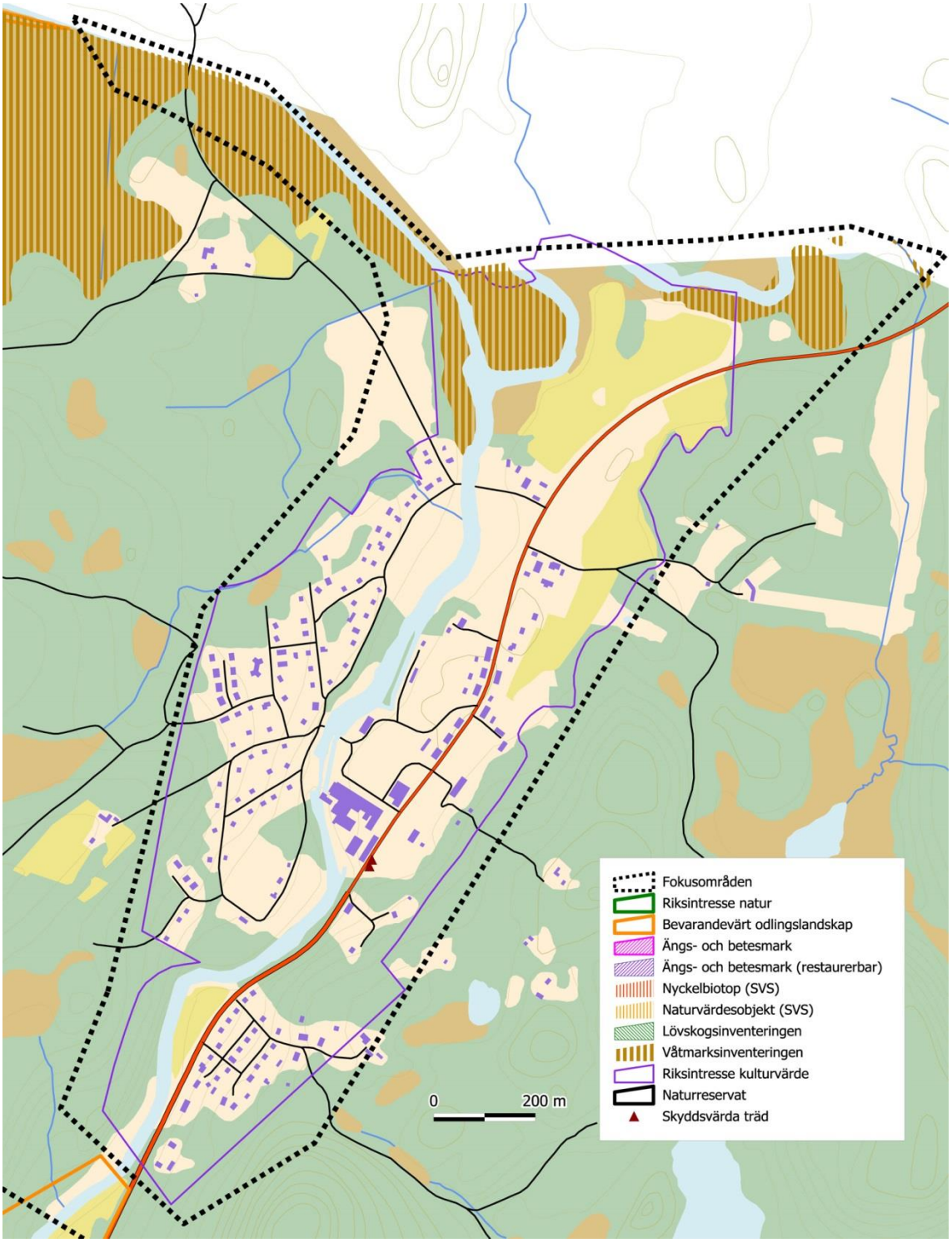
Fokusområden
Riksintresse natur
Bevarandevärt odlingslandskap
Ängs- och betesmark
Ängs- och betesmark (restaurerbar)
Nyckelbiotop (SVS)
Naturvärdesobjekt (SVS)
Lövskogsinventeringen
Våtmarksinventeringen
Riksintresse kulturvärde
Naturreservat
Skyddsvärda träd
0
200 m

7 Ramhultafallet

Statligt naturreservat, objekt i Guide till naturen.

Typ: Kärnområde

Yta: 300 ha

Prioritet: 1

		Antal	Bedömning 1-3	Poäng 1-**3**
Rödlistade arter		60	3	2,8
Åtgärdsprogram	Skyddsvärda träd, fjälltaggsvampar, fågelfotsmossa	3	3	
EU-arter	Hasselsnok	3	2	
Geologi/geomorfologi	Bergbranter, rasbranter, grönsten		3	
Naturtyper (värde)	Bergbranter, lövskogar, skyddsvärda träd, kulturlandskap		3	
Hot	Igenväxning		2	2
Landskap	Ligger vackert vid Lygnern		3	2,2
Rekreation	Led genom området, båtturer till området		2	
Turism	Ramhultafallet är ett besöksmål, båten Isa		2	
Lokal ekonomi	Båten Isa		2	
Pedagogik	Närhet till Sätilaskolan		2	
Kulturhistoria	Fornlämningar (boplatser, gårdstomt), torp, gamla åkrar, kulturlandskap		2	
Samverkande projekt	Lygnerns norra branter, ledbrytarna		3	1,8
Tidigare projekt				
Potentiellt delaktiga	Sätila byalag, Sätila hembygdsförening, Länsstyrelsen (naturreservat, skyddsvärda träd), Naturumet Fjärås		3	
Skydd	Två statliga naturreservat, Natura 2000 områden, strandskydd, Riksintresse naturvård, Riksintresse friluftsliv		1	
Guide till naturen	Ja (+0,5 p)			
Genomförbarhet			3	3
Geografiskt läge			3	3
SUMMA				**14,8**

Prioriterade miljöer: Bergbranter, lövskogar, skyddsvärda träd, kulturlandskap

Prioriterade arter: Ca 60 rödlistade arter, vilket är det klart högsta antalet som dokumenterats i kommunen! Örtlav (EN), blågrå skinnlav (VU), fjälltaggsvampar (ÅGP-arter), hasselsnok (VU, EU)

Tidigare arbeten/rapporter: Skyddsvärda träd i Marks kommun (2013), Strategi för formellt skydd av skogsmark i Västra Götalands län (2006), Nyckelbiotopsinventeringen, 7 objekt, Lövskogsinventeringen (1984), Natura 2000, Bevarandeplan för odlingslandskapet (1993), Hotade och sällsynta lavar i Marks kommun (1990), Riksintresse för naturvård NRO14166, Riksintresse friluftsliv PF11 (1988)

Samverkande projekt: Lygnerns norra branter, båten Isa, Ledbrytarnas arbete med led

Potentiellt delaktiga: Sätila byalag, Sätila hembygdsförening, Naturskyddsföreningen i Mark, Lygnerns vattenråd, länsstyrelsen, Naturumet Fjärås

Berörda kommunala verksamheter: Bygg och miljö, Kultur och fritid

Förslag till vision: Område som många kan ta sig ut i och uppleva, och där de hotade arterna som förekommer idag finns i livskraftiga bestånd.

Behov: Fortsätt med pågående LONA-projekt till 2015. Därefter revideringar av skötselplaner. Samverkan med markägare och föreningar i området.

Området kan vara lämpligt att ingå i ett biosfärsområde som utgör Rofsåns avrinningsområde.

Förslag till mål:

- Väl fungerande led 2015.
- Uppföljning och eventuell revidering av skötselplanerna (Länsstyrelsen) före 2015.
- Prioriterade arter har svarat positivt på åtgärder 2018.

Handlingsplan

2013-2015

- Leden görs (pågående).
- Inventering av området görs genom det kommunala LONA-projektet Lygnerns norra branter (pågående).
- Undersök möjlighet till bildande av Biosfärsområde där även Lygnern, Rolfsån, Nolån och Sörån ingår.

2015

- Förslag till åtgärder och skötsel, eventuell revidering av skötselplaner i samverkan med länsstyrelsen.

2016

- Åtgärder som inom reservaten ombesörjs av Västkuststiftelsen

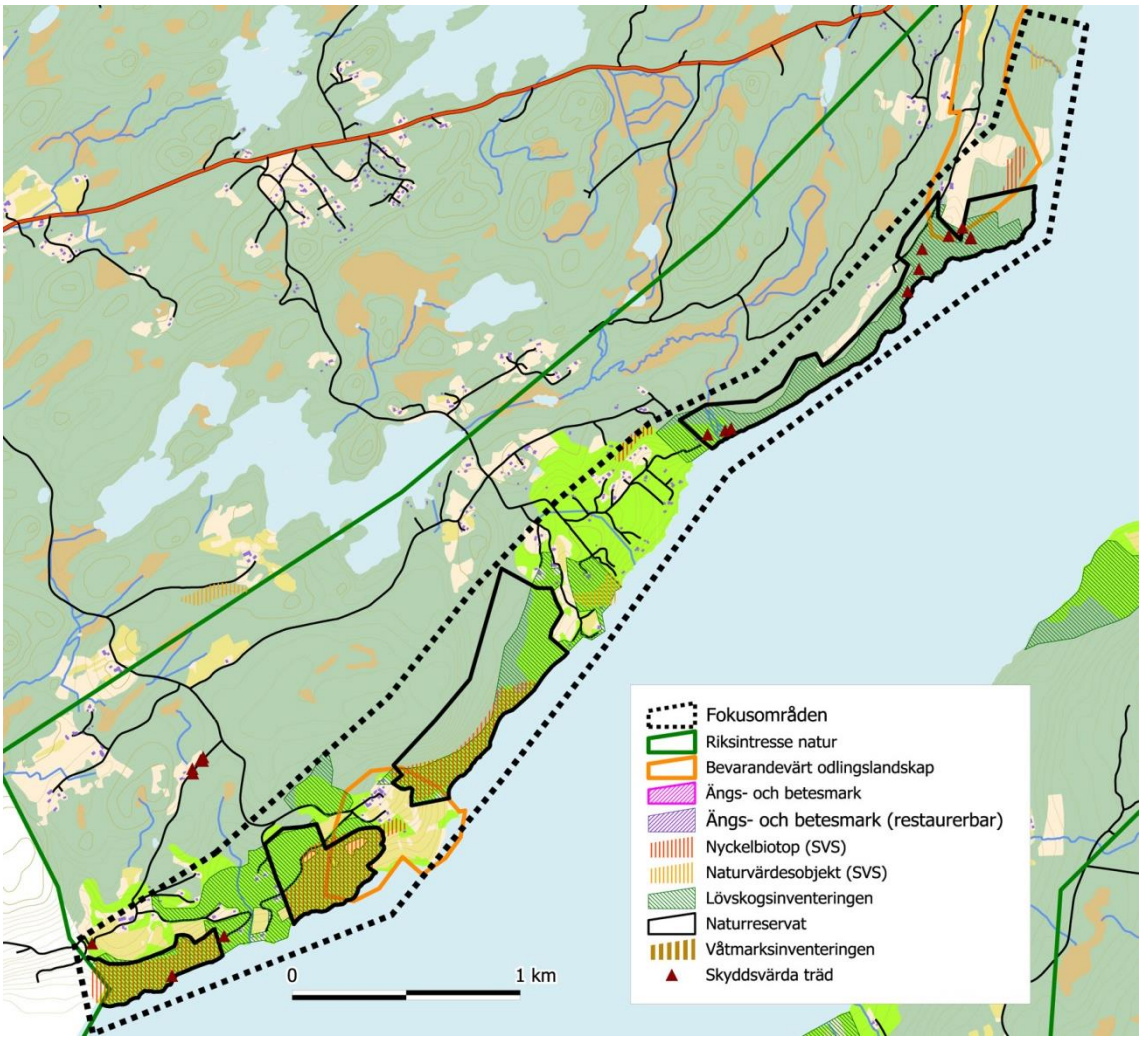

8 Storåns mynning

Potential att koppla badgäster/campinggäster till positiv naturupplevelse i ekmiljö, närhet till skola och motionsspår.

Typ: Kärnområde som ingår i landskapet Storåns dalgång

Yta: 95 ha

Prioritet: 2

		Antal	Bedömning 1-3	Poäng 1-**3**
Rödlistade arter	Två hotade arter	8	2	2
Åtgärdsprogram	Skyddsvärda träd	1	1	
EU-arter	Hasselsnok	1	1	
Geologi/geomorfologi	Meandrande vattendrag, delta, relikta sanddyner		3	
Naturtyper (värde)	Meandrande vattendrag, sandstrand, åmynning, delta, ekhage, bergbrant, skyddsvärda träd		3	
Hot	Igenväxning av hagmark?, exploatering		1	1
Landskap	Mycket vacker utsikt över Lygnern		3	2,5
Rekreation	Badstrand, fiske, båtbrygga		3	
Turism	Bad, båten Isa		2	
Lokal ekonomi	Restauranger i Sätila, båten Isa, campingplats		3	
Pedagogik	Fina naturmiljöer nära Sätilaskolan		3	
Kulturhistoria	Fornlämningar (boplatser, fångstgrop)		1	
Samverkande projekt	Lygnerns norra branter, Vattnet i skolan, Rolfsåprojektet, Skyddsvärda träd i Mark		3	2,5
Tidigare projekt	Natur- och kulturmiljöinventering		2	
Potentiellt delaktiga	Sätila byalag, Sätila hembygdsförening, Sätilaskolan, Lygnerns vattenråd, Naturskyddsföreningen, Marks fågelklubb, Länsstyrelsen (naturreservat, skyddsvärda träd, hagmareker)		3	
Skydd	Pågående statligt naturreservat i en del av området, strandskydd, Riksintresse naturvård, Riksintresse friluftsliv		2	
Guide till naturen				
Genomförbarhet	Delar ingår i blivande statligt naturreservat		3	3
Geografiskt läge			2	2
SUMMA				**13**

Prioriterade miljöer: Meandrande vattendrag, sandstrand, delta, ekhage, bergbrant, skyddsvärda träd

Prioriterade arter: Ål (CR), borsttåg (EN), mindre hackspett (NT), lunglav (NT), rödlånke (NT), fyrling (NT), spinnfingersvamp (NT), havsnejonöga (NT), lax (EU), rastande sjöfågel med ett flertal rödlistade arter

Tidigare arbeten/rapporter: Skyddsvärda träd i Marks kommun (2013), Landskapsanalys av lövträdsmiljöer i Västra Götalands län (2011), Natur- och kulturmiljöinventering av Storåns dalgång i Marks kommun (2008), Strategi för formellt skydd av skogsmark i Västra Götalands län (2006), Nyckelbiotopsinventeringen, 7 objekt, Lövskogsinventeringen, 3 objekt, Natura 2000, Hotade och sällsynta lavar i Marks kommun (1990), Sjöar i Älvsborgs län (1989), Riksintresse för naturvård NRO14166, Riksintresse friluftsliv PF11 (1988)

Samverkande projekt: Lygnerns norra branter, båten Isa, Ledbrytarnas arbete med led

Potentiellt delaktiga: Sätila byalag, Sätila hembygdsförening, Naturskyddsföreningen i Mark, länsstyrelsen, Sätilaskolan, Lygnerns vattenråd, Marks fågelklubb

Berörda kommunala verksamheter: Bygg och miljö, Kultur och fritid, Teknik och service.

Vision: Välbesökt område för bad och naturupplevelser. En gångbro finns över ån så att man kan ta sig vidare på leden längs Lygnerns norra kant.

Behov: Samverkan med lokala föreningar och markägare.

Området kan vara lämpligt att ingå i ett biosfärsområde som utgör Rofsåns avrinningsområde.

Mål:

- Väl fungerande led med bro över Storån före 2015
- Ekhagen vid Smälteryd hävdas på lämpligt sätt och hagmarsekarna sköts på lämpligt sätt före 2015.
- Livskraftiga bestånd av rödlistade växter som dokumenterats vid Sätila sand.
- Fungerande pedagogiska naturmiljöer för Sätilaskolan.
- God tillgänglighet för friluftsliv.

Handlingsplan (årtal läggs till senare)

- Leden görs (pågående arbete av Sätila byalag).
- Inventering av området genom det kommunala LONA-projektet Lygnerns norra branter (pågående).
- Fortbildning för lärare när det gäller utepedagogik vid vattenmiljöer (pågående LONA-projekt Vattnet i skolan som Lygnerns vattenråd är projektledare för).
- Undersök möjlighet till bildande av Biosfärsområde där även Lygnern, Rolfsån, Nolån och Sörån ingår.
- Förslag till åtgärder och skötsel, eventuell revidering av skötselplaner i naturreservat, utifrån resultatet från projektet Lygnerns norra branter. (I samarbete med Länsstyrelsen)
- Eventuella åtgärder i naturreservat ombesörjs av Västkuststiftelsen.

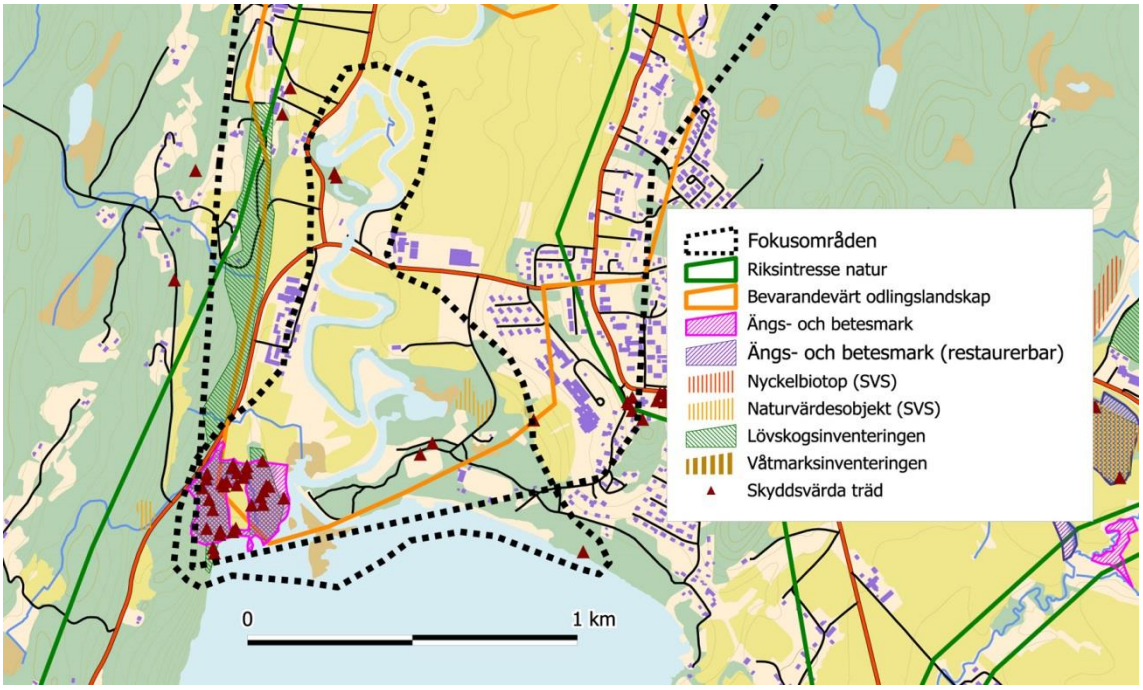

9 Stämmemad/Kinnaström

Motionsspår, kulturlandskap, trädmiljöer, närområde skola, närströvområde, Projektet ”Viskan tillgänglig för alla” planerar skyltar i området, anslutning till Ekleden.

Typ: Kärnområde (hänger samman med kärnområde 6. Rydal)

Yta: 170 ha

Prioritet: 3

		Antal	Bedömning 1-3	Poäng 1-**3**
Rödlistade arter	En hotad art	3	2	1,4
Åtgärdsprogram	Skyddsvärda träd	1	1	
EU-arter				
Geologi/geomorfologi	Meandring, svämområden		2	
Naturtyper (värde)	Vattendrag, odlingslandskap, skyddsvärda träd, våtmarker		2	
Hot	Igenväxning av kulturlandskap		2	2
Landskap	Vackert kulturlandskap		2	2,2
Rekreation	Kinnastens friluftsanläggning, anslutning till Ekleden, närströvområde, kanotiläggningsplats/kanotled		3	
Turism			1	
Lokal ekonomi	Erix trädesign		2	
Pedagogik	Skola i närområdet		2	
Kulturhistoria	Förläggargårdar, kulturlandskap med hagar och strandäng, gamla tidigare hamlade träd, fornåker, boplats, bytomt/gårdstomt		3	
Samverkande projekt	Ekleden, Viskan tillgänglig för alla		3	1,8
Tidigare projekt	Viska tillgänglig för alla		1	
Potentiellt delaktiga	Kinna hembygdsförening, Viskans vattenråd, Kinnaströms SK, Länsstyrelsen (hagmarker, skyddsvärda träd)		2	
Skydd	Strandskydd		1	
Guide till naturen				
Genomförbarhet	Mer kunskap om behov i området behövs.		1	1
Geografiskt läge			2	2
SUMMA				10,4

Prioriterade miljöer: Viskan, odlingslandskap, skyddsvärda träd, våtmarker

Prioriterade arter: Ask (VU), slåttergubbe (NT), läderlappslav (NT)

Tidigare arbeten/rapporter: Skyddsvärda träd i Marks kommun (2013), Ekleden (2010), Inventering av natur- och kulturmiljöer längs Viskan mellan Stämmemad och Skebro (2007), Ängar och hagar i Mark (2005), Ängs- och betesmarksinventeringen (2004), Nyckelbiotopsinventeringen, Öringens lek- och uppväxtområden i Viskan med biflöden (1995), Ängar och hagar i Marks kommun (1990), Bevarandeplan för odlingslandskapet (1993)

Samverkande projekt: Ekleden, Viskan tillgänglig för alla

Potentiellt delaktiga: Kinna hembygdsförening, Kinnaströms SK, Viskans vattenråd, Länsstyrelsen (hagmarker, skyddsvärda träd)

Berörda kommunala verksamheter: Bygg och miljö, Kultur och fritid

Vision: Område för vandring och cykling i ett vackert kulturlandskap med anslutning till Ekleden.

Behov: Bättre underlag behövs för att se vilka behov som finns.

Mål: Tas fram senare

Handlingsplan: Tas fram senare

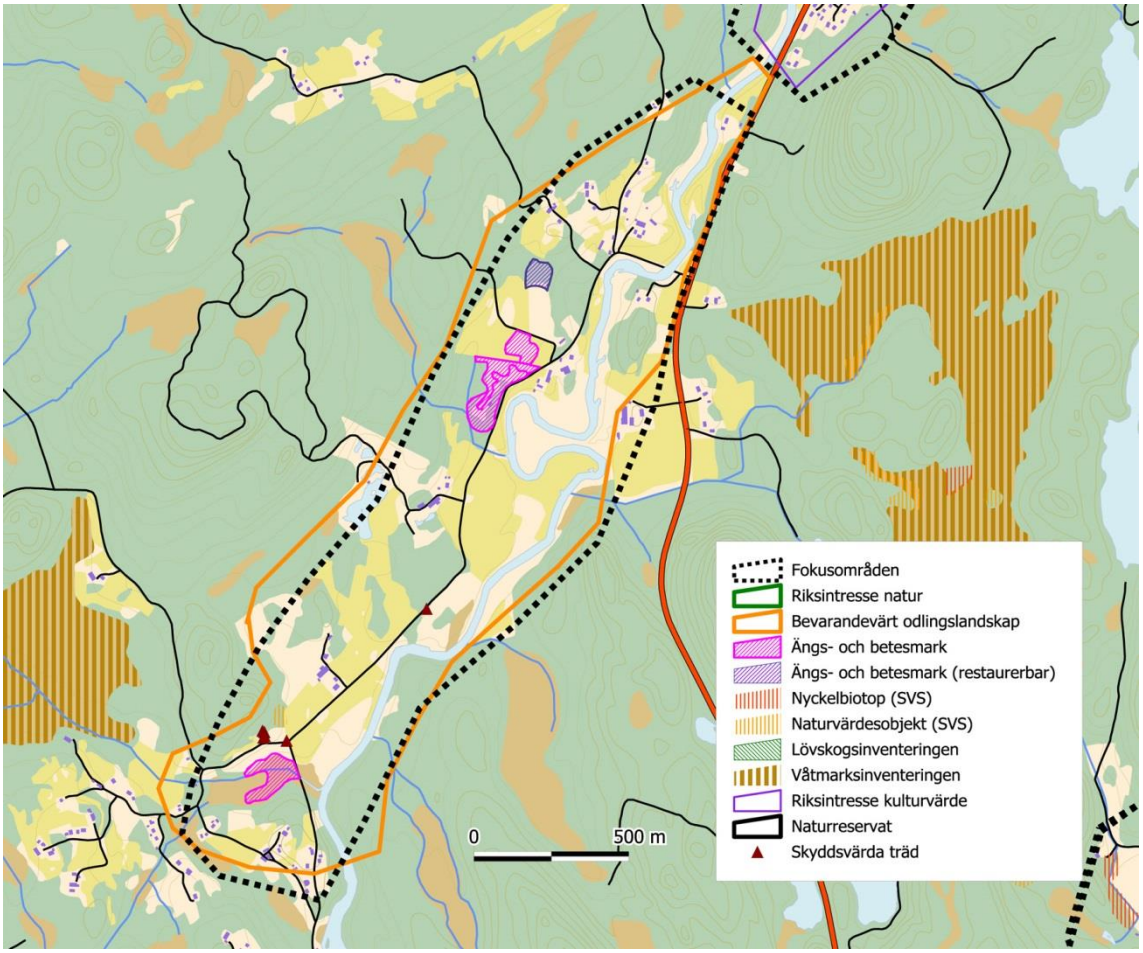
Fokusområden
Riksintresse natur
Bevarandevärt odlingslandskap
Ängs- och betesmark
Ängs- och betesmark (restaurerbar)
Nyckelbiotop (SVS)
Naturvärdesobjekt (SVS)
Lövskogsinventeringen
Våtmarksinventeringen
Riksintresse kulturvärde
Naturreservat
Skyddsvärda träd
0
500 m

10 Kinnahult

Ädellövskog med fina ekmiljöer, nyckelbiotop, Kullabäcken med bland annat flodpärlmussla, hembygdspark, skolskog, bed & breakfast, kulturmiljö– förläggargårdar.

Typ: Kärnområde som ingår i Landskap 11. Fritsla-Kinnahult

Yta: 480 ha

Prioritet: 1

		Antal	Bedömning 1-3	Poäng 1-**3**
Rödlistade arter	Flera hotade arter	19	3	2,4
Åtgärdsprogram	Flodpärlmussla, skyddsvärda träd, fågelfotsmossa	3	3	
EU-arter		2	1	
Geologi/geomorfologi	Meandrande vattendrag		2	
Naturtyper (värde)	Häggån, Kullabäcken, hagmarker, ekmiljöer, skyddsvärda träd, alléer		3	
Hot	Igenväxning/överbete av hagmark, igenväxning skyddsvärda träd, , exploatering		2	2
Landskap	Vackert kulturlandskap		3	2,5
Rekreation	Ekleden, närströvområden		3	
Turism	Bed & breakfast, förläggargårdar		2	
Lokal ekonomi	Bed & breakfast		2	
Pedagogik	Skola i närområdet, skolskog, vandringsled		2	
Kulturhistoria	Förläggargårdar, hembygdspark, Fornlämningar; bro, boplats, fossil åker		3	
Samverkande projekt	Ekleden, Skyddsvärda träd, framtagna skötselplaner för ekmiljöer		3	2,5
Tidigare projekt	Vedinsekter i grova träd		2	
Potentiellt delaktiga	Kinna hembygdsförening, Kinna Naturskyddsförening, Viskans vattenråd, Länsstyrelsen (hagmark, skyddsvärda träd, ÅGP), skogsstyrelsen (nyckelbiotoper)		3	
Skydd	Strandskydd, Riksintresse kulturminnesvård		2	
Guide till naturen				
Genomförbarhet			3	3
Geografiskt läge			1	1
SUMMA				13,4

Prioriterade miljöer: Häggån, Kullabäcken, hagmarker, ekmiljöer, skyddsvärda träd, alléer

Prioriterade arter: Flodpärlmussla (EN, ÅGP, EU), kungsfiskare (VU), fågelfotsmossa (VU, ÅGP), alm (VU), ask (VU), ål (CR), ekoxe (NT, EU) 1970-talet, Halvknäpparen *Microrhagus lepidus* (NT) 2009, gulringad vedharkrank (NT), oxtungsvamp (NT), rutskinn (NT), narrtagging (NT), klosterlav (NT), lunglav (NT), almlav (NT), dvärgbägarlav (NT), ekskinn (NT) 1995, trubbdaggkåpa (NT) 1995, sånglärka (NT), skyddsvärda träd (ÅGP)

Tidigare arbeten/rapporter: Skyddsvärda träd i Marks kommun (2013), Landskapsanalys av lövträdsmiljöer i Västra Götalands län (2011), Ekleden (2010), Vedinsekter i grova ekar i Mark (2009), Flodpärlmusslan i Marks kommun (2007), Mångfald i Häggåns dalgång (2006), Gammelekar i Häggåns dalgång (2005), Häggån i Marks kommun (2004), Nyckelbiotopsinventeringen (7 nb, 6 nvo), Riksintresse Kulturminnesvård KP63 (1999), Bevarandeplan för odlingslandskapet 63-11A, 63-11B, N2K1 (1993), Öringens uppväxtområden i Häggån med biflöden (1990), Lövskogar i Mark kommun (1985)

Samverkande projekt: Ekleden, framtagna skötselplaner för ekmiljöer

Potentiellt delaktiga: Kinna hembygdsförening, Kinna Naturskyddsförening, Viskans vattenråd

Berörda kommunala verksamheter: Bygg och miljö, Kultur och fritid

Vision: Område för vandring och cykling i ett vackert kulturlandskap. Skyddsvärda träd och efterträdare har bra förutsättningar för att leva vidare. Livskraftiga populationer av rödlistade arter som är knutna till de skyddsvärda träden och som tidigare dokumenterats finns i området.

Behov: Avstämning med lokala grupper som sköter leden. Uppföljning av skyddsvärda träd.

Mål:

- Väl fungerande led med informationstavlor och folder (Ekleden färdigställdes 2010).
- Alla skyddsvärda träd har en gynnsam bevarandestatus 2017.
- Efterträdare till skyddsvärda träd är framröjda 2018.
- Bra förutsättningar för de rödlistade arter som tidigare noterats finns före 2020.

Handlingsplan (årtal läggs till senare)

- Kontakta de lokala grupperna som underhåller Ekleden. Följ upp statusen, informationsskyltar och informationsmaterial för Ekleden.
- Kontrollera tillståndet för skyddsvärda träd i området (Skötselplaner är tidigare framtagna av kommunen och röjningar har gjorts).
- Kontakta länsstyrelsen och skogsstyrelsen för samarbete kring skyddsvärda träd.
- Information till markägare om skötsel och bidrag för skyddsvärda träd.
- Åtgärder kring skyddsvärda träd vid behov.
- Undersök möjligheter till faunadepåer och eventuell anläggning av faunadepåer.
- Anpassad skötsel av hagmarker för skyddsvärda bin.

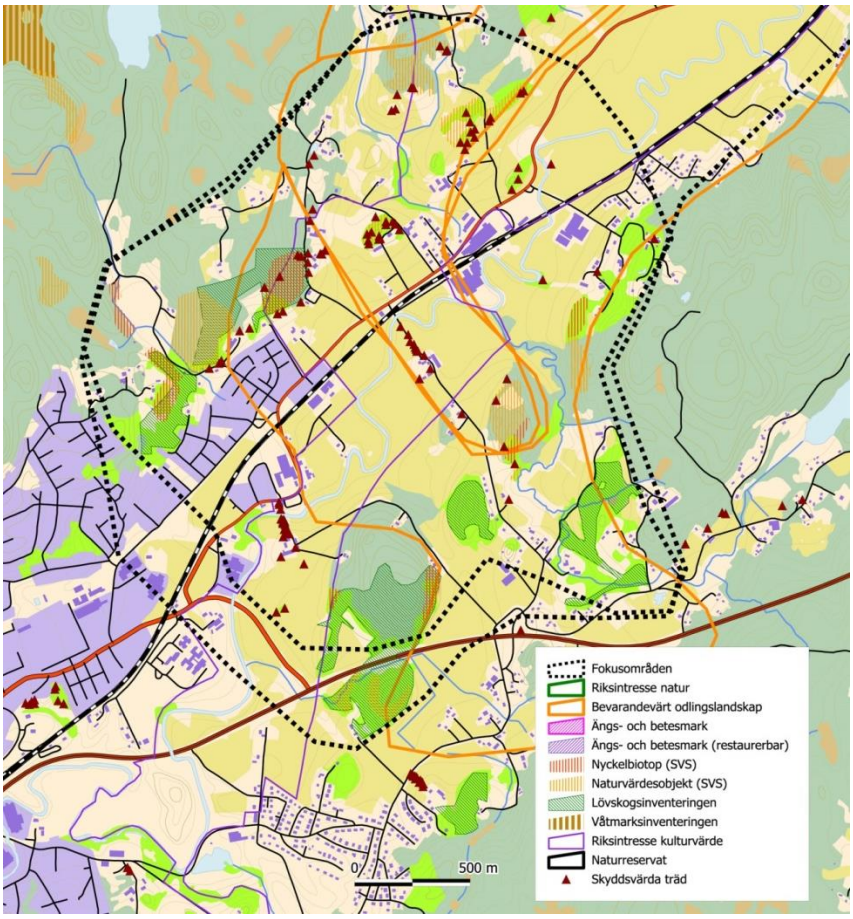

11 Fritsla-Kinnahult

Symbolområde för kommunen, öppet odlingslandskap med kvalitéer, kulturmiljöer med förläggargårdar, Häggån med bland annat öring och forsärla, sträckfågellokal.

Typ: Landskap (kärnområdena 10. Kinnahult, Solänge kvarn och Ramslätts mader ingår)

Yta: 1700 ha

Prioritet: 1

		Antal	Bedömning 1-3	Poäng 1-**3**
Rödlistade arter		34	3	2,8
Åtgärdsprogram	Flodpärlmussla, läderbagge, skyddsvärda träd, guldsandbi	4	3	
EU-arter	Läderbagge, hasselmus	6	3	
Geologi/geomorfologi	Meandrande vattendrag, svämplan		2	
Naturtyper (värde)	Häggån, Kullabäcken, hagmarker, ekmiljöer, skyddsvärda träd, alléer, sötvattenstrandäng		3	
Hot	Igenväxning/överbete av hagmarker?, igenväxande ekar, exploatering		3	3
Landskap	Vackert kulturlandskap		3	2,7
Rekreation	Ekleden, närströvområden, sträckfågellokal		3	
Turism	Bed & breakfast, förläggargårdar		2	
Lokal ekonomi	Bed & breakfast		2	
Pedagogik	Skolor i närområdet, skolskogar		3	
Kulturhistoria	Förläggargårdar, hembygdspark. Fornlämningar: boplatser, fossil åker		3	
Samverkande projekt	Ekleden, Skyddsvärda träd, framtagna skötselplaner för ekmiljöer		3	2,5
Tidigare projekt	Vedinsekter i grova träd		2	
Potentiellt delaktiga	Kinna hembygdsförening, Kinna Naturskyddsförening, Fritsla natur- och hembygdsförening, Marks Fågelklubb, Viskans vattenråd, Länsstyrelsen (hagmarker, skyddsvärda träd, ÅGP, skyddade arter), skogsstyrelsen (nyckelbiotoper), Trafikverket (skyddsvärda vägkanter)		3	
Skydd	Strandskydd, Riksintresse kulturminnesvård, nyckelbiotoper		2	
Guide till naturen				
Genomförbarhet			2	2
Geografiskt läge			1	1
SUMMA				14

Prioriterade miljöer: Häggån, Kullabäcken, hagmarker, ekmiljöer, skyddsvärda träd, alléer, gårdsmiljöer, kyrkogård

Prioriterade arter: Ål (CR), flodpärlmussla (EN, ÅGP, EU), kungsfiskare (VU), fågelfotsmossa (VU, ÅGP), guldsandbi (VU, ÅGP), päronulota (VU), alm (VU), ask (VU), läderbagge (NT, ÅGP, EU), ekoxe (NT, EU) 1970-talet, Halvknäpparen *Microrhagus lepidus* (NT) 2009, liten brunbagge (NT), gulringad vedharkrank (NT), väddsandbi (NT), oxtungsvamp (NT), rutskinn (NT), alflugsvamp (NT), narrtagging (NT), klosterlav (NT), lunglav (NT), skrovellav (NT), olivbrun gyterlav (NT), slät fjällav (NT), almlav (NT), skuggorangelav (NT), dvärgbägarlav (NT), ekskinn (NT) 1995, trubbdaggkåpa (NT) 1995, mjukdån (NT) 1993, knärot (NT), skogsklocka (NT) 2004, slåttergubbe (NT), mindre hackspett (NT), sånglärka (NT), hasselmus (EU), törnskata (EU), trana (EU), skyddsvärda träd (ÅGP)

Tidigare arbeten/rapporter: Skyddsvärda träd i Marks kommun (2013), Bin och dagaktiva fjärilar i vägkanter i Borås driftområde (2013), Landskapsanalys av lövträdsmiljöer i Västra Götalands län (2011), Ekleden (2010), Vedinsekter i grova ekar i Mark (2009), Inventering av guldsandbi och

väddsandbi (2009), Flodpärlmusslan i Marks kommun (2007), Mångfald i Häggåns dalgång (2006), Gammelekar i Häggåns dalgång (2005), Ängar och hagar i Mark (2005), Häggån i Marks kommun (2004), Nyckelbiotopsinventeringen (14 nb, 11 nvo), Ängs- och betesmarksinventeringen, Ängar och hagar i Marks kommun (1990), Riksintresse Kulturminnesvård KP63 (1999), Öringens lek- och uppväxtområden i Viskan med biflöden (1995), Bevarandeplan för odlingslandskapet 63-06, 63-11A, 63-11B, N2K1 (1993), Öringens uppväxtområden i Häggån med biflöden (1990), Lövskogar i Mark kommun (1985)

Samverkande projekt: Ekleden, framtagna skötselplaner för ekmiljöer

Potentiellt delaktiga: Kinna hembygdsförening, Kinna Naturskyddsförening, Fritsla natur- och hembygdsförening, Länsstyrelsen (hagmarker, skyddsvärda träd, ÅGP, skyddade arter), skogsstyrelsen (nyckelbiotoper), Trafikverket (skyddsvärda vägkanter)

Berörda kommunala verksamheter: Bygg och miljö, Kultur och fritid

Vision: Område för vandring och cykling i ett vackert kulturlandskap med anslutning till Ekleden. Här finns ett kärnområde med skyddsvärda träd där rödlistade arter som är knutna till dessa lever i livskraftiga bestånd.

Behov: Uppföljning av gjorda röjningar i ekmiljöer. Uppföljning av guldsandbin. Avstämning med lokala grupper som sköter leden.

Mål

- Alla skyddsvärda träd har en gynnsam bevarandestatus 2017.
- Efterträdare till skyddsvärda träd är framröjda 2018.
- Hagmarker och artrika vägkanter hävdas på ett sådant sätt att de inte växer igen och att det även tillåts bli en rik blomning av örter 2018.
- Bra förutsättningar för de rödlistade arter som tidigare noterats finns före 2020.
- Väl fungerande led med informationstavlor och folder (Ekleden färdigställdes 2010).

Handlingsplan (årtal läggs till senare)

- Kontakta de lokala grupperna som jobbar med Ekleden. Följ upp statusen, informationsskyltar och informationsmaterial för Ekleden.
- Kontakta länsstyrelsen för samarbete kring guldsandbi.
- Kontrollera tillståndet för populationen av guldsandbi och Information till markägare om skyddsvärda bin.
- Anpassad skötsel av hagmarker för skyddsvärda bin. (Trafikverket har pekat ut artrika vägkanter och har inventerat i området 2013. Samverka med länsstyrelsen om miljöstöd för särskilda värden)
- Kontrollera tillståndet för skyddsvärda träd i området (Skötselplaner är tidigare framtagna av kommunen och röjningar har gjorts).
- Information till markägare om skötsel och bidrag för skyddsvärda träd.
- Åtgärder kring skyddsvärda träd vid behov (Röjningar är gjorda i Kalvhagen i kommunalt projekt och eventuellt genom Skogsstyrelsen)
- Undersök möjligheter till faunadepåer och eventuell anläggning av faunadepåer.

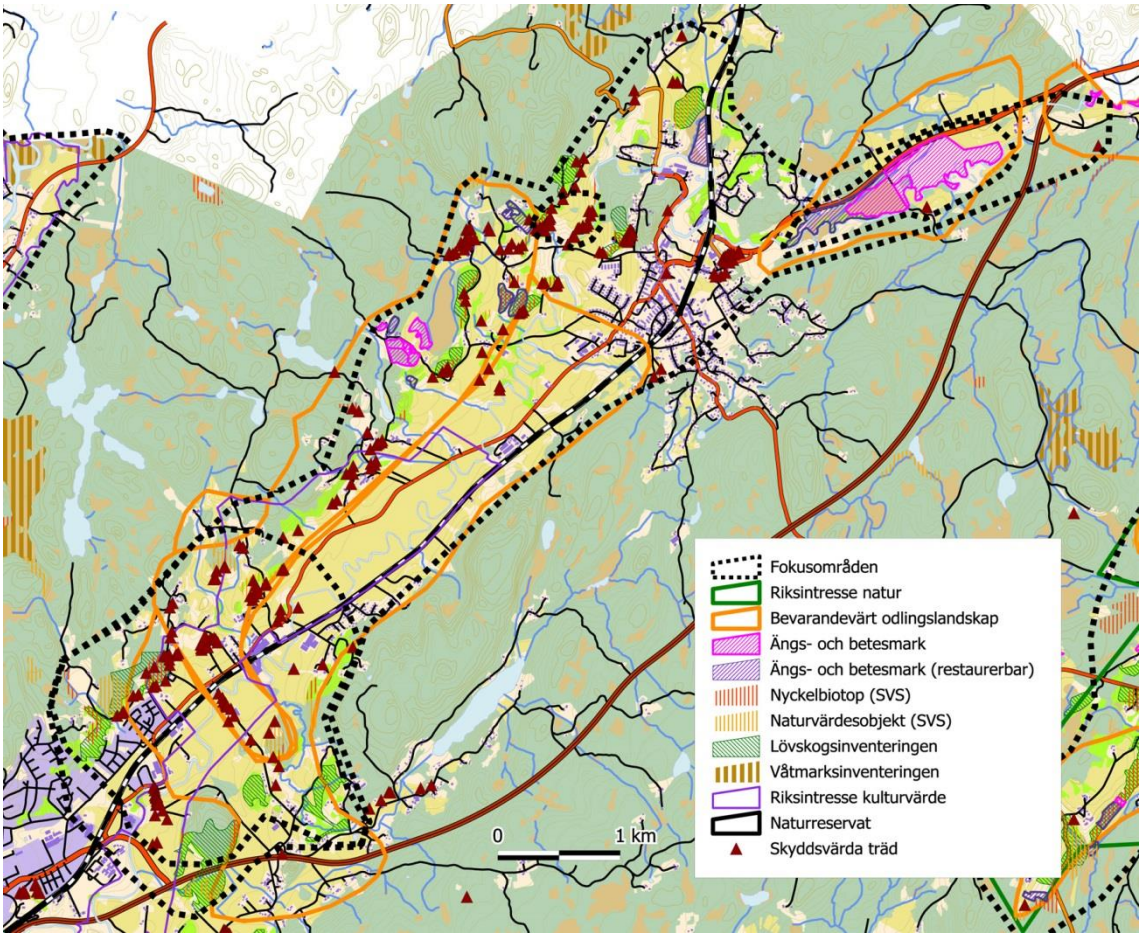
Fokusområden
Riksintresse natur
Bevarandevärt odlingslandskap
Ängs- och betesmark
Ängs- och betesmark (restaurerbar)
Nyckelbiotop (SVS)
Naturvärdesobjekt (SVS)
Lövskogsinventeringen
Våtmarksinventeringen
Riksintresse kulturvärde
Naturreservat
Skyddsvärda träd
0
1 km

12 Solänge kvarn

Häggån, fina ekområden, mosaik, frekvent närströvområde, kulturmiljö – rester av kvarn, vandringsled– Ekleden, LONA-projekt – genomfört skalbaggsinventering i området, närhet till turistmål– tygaffär.

Typ: Kärnområde (ingår i Landskap 11. Fritsla-Kinnahult)

Yta: 20 ha

Prioritet: 1

		Antal	Bedömning 1-3	Poäng 1-**3**
Rödlistade arter		8	2	1,8
Åtgärdsprogram	Läderbagge, skyddsvärda träd	2	2	
EU-arter	Läderbagge	1	1	
Geologi/geomorfologi	Brinkar, strömmande vattendrag		1	
Naturtyper (värde)	Strömmande-forsande vattendrag, hagmark, skyddsvärda träd		3	
Hot	Igenväxande hagmarksekar, exploatering		3	3
Landskap	Mycket vacker åmiljö och kulturlandskap		3	2,3
Rekreation	Ekleden, närströvområden, utflyktsmål		3	
Turism	Gammal kvarnmiljö, vacker natur		1	
Lokal ekonomi			1	
Pedagogik	Skolor i närområdet		3	
Kulturhistoria	Gammal kvarnmiljö, bro, källa		3	
Samverkande projekt	Ekleden, framtagna skötselplaner för ekmiljöer, skyddsvärda träd, Skogsstyrelsen har genomfört rådgivningar kring skyddsvärda träd		3	2,5
Tidigare projekt	Vedinsekter i grova ekar i Mark		2	
Potentiellt delaktiga	Fritsla natur- och hembygdsförening, Länsstyrelsen (skyddsvärda träd, ÅGP), skogsstyrelsen (nyckelbiotop)		2	
Skydd	Strandskydd		1	
Guide till naturen	Ja (+0,5p)			
Geografiskt läge			1	1
Genomförbarhet			3	3
SUMMA				13,6

Prioriterade miljöer: Häggån, hagmarker, ekmiljöer, skyddsvärda träd

Prioriterade arter: Ål (CR), päronulota (VU), ask (VU), läderbagge (NT, ÅGP, EU), 2009, liten brunbagge (NT), väddsandbi (NT), skogsklocka (NT) 2004, mindre hackspett (NT), skyddsvärda träd (ÅGP)

Tidigare arbeten/rapporter: Skyddsvärda träd i Marks kommun (2013), Landskapsanalys av lövträdsmiljöer i Västra Götalands län (2011), Ekleden (2010), Vedinsekter i grova ekar i Mark (2009), Mångfald i Häggåns dalgång (2006), Gammelekar i Häggåns dalgång (2005), Häggån i Marks kommun (2004), Nyckelbiotopsinventeringen (06C7d05 och 06C7d06), Öringens uppväxtområden i Häggån med biflöden (1990), Lövskogar i Mark kommun (1985)

Samverkande projekt: Ekleden, framtagna skötselplaner för ekmiljöer

Potentiellt delaktiga: Fritsla natur- och hembygdsförening, Länsstyrelsen (skyddsvärda träd, ÅGP), skogsstyrelsen (nyckelbiotop)

Berörda kommunala verksamheter: Bygg och miljö, Kultur och fritid

Vision: Ett vackert och välbesökt område vid Häggån där Ekleden passerar. I området finns gott om grova hagmarksekar och rödlistade arter finns i livskraftiga populationer.

Behov: Följ upp utförda röjningar runt skyddsvärda träd.

Mål:

- Samtliga skyddsvärda ekar (ca 30 st) ska vara framröjda och ha en gynnsam miljö 2016.
- Ungefär lika många efter trädare finns som står så pass öppet att de kan utvecklas till hagmarksekar 2016.
- Ekleden fungerar väl (Leden färdigställdes 2010).

Handlingsplan (årtal läggs till senare)

- Kontakta de lokala grupperna som jobbar med Ekleden. Följ upp statusen, informationsskyltar och informationsmaterial för Ekleden.
- Kontrollera tillståndet för skyddsvärda träd i området (Skötselplan som tidigare tagits fram av kommunen finns).
- Kontakta länsstyrelsen och skogsstyrelsen för samarbete kring skyddsvärda träd.
- Information till markägare om skötsel och bidrag för skyddsvärda träd (Detta har redan gjorts för några år sedan genom kommunen och Skogsstyrelsen).
- Undersök möjligheter till faunadepåer och eventuell anläggning av faunadepåer.
- Åtgärder kring skyddsvärda träd vid behov.

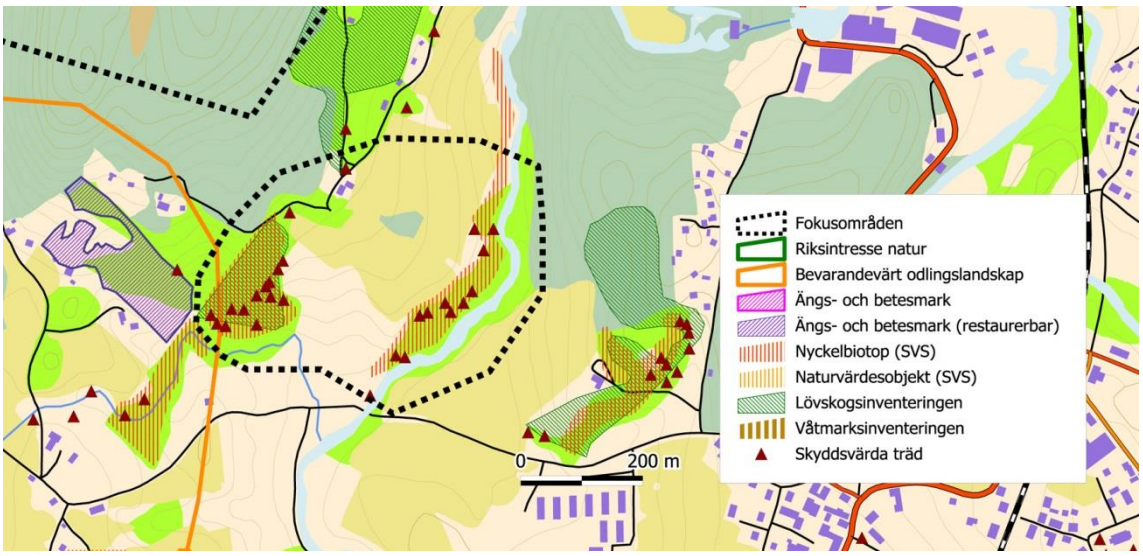

13 Ramslätts mader

Mader med rikt fågelliv, torparmiljöer, objekt i Guide till naturen – Enebacken.

Typ: Kärnområde (ingår i Landskap 11. Fritsla-Kinnahult)

Yta: 85 ha

Prioritet: 4

		Antal	Bedömning 1-3	Poäng 1-**3**
Rödlistade arter		5	2	1,4
Åtgärdsprogram			-	
EU-arter		2	1	
Geologi/geomorfologi	Svämplan, meandring		2	
Naturtyper (värde)	Häggån, strandängar, skyddsvärda träd, vägkanter		2	
Hot	Igenväxning		1	1
Landskap	Vackert kulturlandskap		2	1,7
Rekreation	Fågellokal		3	
Turism			-	
Lokal ekonomi			-	
Pedagogik	Skolor i närområdet		2	
Kulturhistoria	Strandäng, torpmiljöer. Fornlämningar: fossil åker, stensättning, grav, vägmärke, bro		3	
Samverkande projekt			-	1,5
Tidigare projekt	Häggån i Marks kommun, Bin och dagaktiva fjärilar i vägkanter	2	2	
Potentiellt delaktiga	Fritsla natur- och hembygdsförening, Marks fågelklubb, Viskans vattenråd, Länsstyrelsen (strandäng, skyddsvärda träd), Trafikverket (artrik vägkant)	3	3	
Skydd	Strandskydd	1	1	
Guide till naturen				
Genomförbarhet	Behov av mer kunskap.		1	1
Geografiskt läge			2	2
SUMMA				8,6

Prioriterade miljöer: Strandängar, våtmarker, vattendrag

Prioriterade arter: Sånglärka (NT), väddsandbi (NT), skrovellav (NT), olivbrun gytterlav (NT), knärot (NT), törnskata (EU), trana (EU)

Tidigare arbeten/rapporter: Skyddsvärda träd i Marks kommun (2013), Bin och dagaktiva fjärilar i vägkanter (2013), Mångfald i Häggåns dalgång (2006), Ängar och hagar i Mark (2005), Häggån i Marks kommun (2004), Nyckelbiotopsinventeringen Ängs- och betesmarksinventeringen, Ängar och hagar i Marks kommun (1990), Riksintresse Kulturminnesvård KP63 (1999), Bevarandeplan för odlingslandskapet (1993), Öringens uppväxtområden i Häggån med biflöden (1990), Lövskogar i Mark kommun (1985)

Samverkande projekt: -

Potentiellt delaktiga: Fritsla natur- och hembygdsförening, Marks Fågelklubb, Länsstyrelsen (strandäng, skyddsvärda träd), Trafikverket (artrik vägkant)

Berörda kommunala verksamheter: Bygg och miljö

Vision: Strandängar med häckande våtmarksfåglar som tofsvipa, gulärla, enkelbeckasin och storspov. Vägkanter sköts så att det är blomrika med gott om väddsandbi.

Behov: Bättre kunskapsunderlag för att se vilka behoven är.

Mål: Tas fram senare

Handlingsplan: Tas fram senare

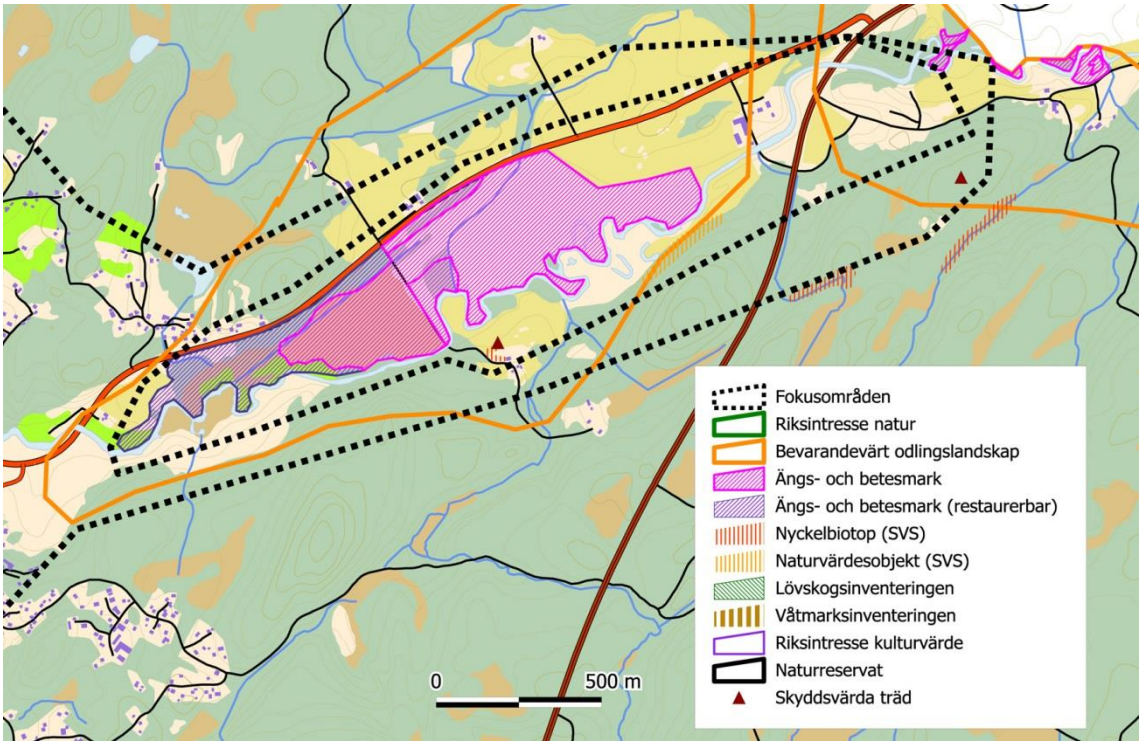
Fokusområden
Riksintresse natur
Bevarandevärt odlingslandskap
Ängs- och betesmark
Ängs- och betesmark (restaurerbar)
Nyckelbiotop (SVS)
Naturvärdesobjekt (SVS)
Lövskogsinventeringen
Våtmarksinventeringen
Riksintresse kulturvärde
Naturreservat
Skyddsvärda träd
0
500 m

14 Skephult

Småskaligt odlingslandskap, riksintresse, objekt i Guide till naturen, intressanta lavar vid Skephults k:a, vacker getryggås.

Typ: Landskap

Yta: 1400 ha

Prioritet: 1

		Antal	Bedömning 1-3	Poäng 1-**3**
Rödlistade arter	Flera hotade arter (minst 5 arter av lavar)	23	3	2,4
Åtgärdsprogram	Skyddsvärda träd, mosippa	2	2	
EU-arter		3	2	
Geologi/geomorfologi	Getryggås		2	
Naturtyper (värde)	Aspbestånd, skyddsvärda träd, kyrkogård, kulturlandskap, barrskog		3	
Hot	Igenväxning, viltbete av asp, exploatering		2	3
Landskap	Vackert kulturlandskap		2	1,3
Rekreation	Närströvområden		2	
Turism			-	
Lokal ekonomi			-	
Pedagogik	Skola saknas		1	
Kulturhistoria	Gammalt kulturlandskap. Fornlämningar: fossila åkrar, boplatser, stensättningar, torplämningar		3	
Samverkande projekt	Skyddsvärda träd i Marks kommun		2	1,8
Tidigare projekt			-	
Potentiellt delaktiga	Kinnarumma byalag, Kinnarumma Naturskyddsförening, Skephults byalag, Länsstyrelsen (skyddsvärda träd, hagmarker, ÅGP), skogsstyrelsen (nyckelbiotoper)	3	2	
Skydd	Statligt naturreservat (liten del), Riksintresse naturvård, nyckelbiotoper		3	
Guide till naturen				
Genomförbarhet			2	2
Geografiskt läge			3	3
SUMMA				14,1

Prioriterade miljöer: Aspbestånd, skyddsvärda träd, kyrkogård, kulturlandskap

Prioriterade arter: Västlig gytterlav (CR), mosippa (EN, ÅGP) 2008, grynlav (VU), blylav (VU) 1995, ädellav (VU), pulver-ädellav (VU), sotfingersvamp (VU) 2011, päronulota (VU) 1989, backsippa (VU) 2012, loppstarr (VU) 1990, alm (VU), ask (VU), liten blekspik (NT) 1991, lunglav (NT), skrovellav (NT) 1996, olivbrun gytterlav (NT) 1996, rosenfingersvamp (NT) 2011, granspira (NT) 1990, slåttergubbe (NT) 1990, ängsstarr (NT) 1990, åkerkål (NT) 1990, åkerkulla (NT) 1997, mjukdån (NT) 1996, tjäder (EU), trana (EU), spillkråka (EU)

Tidigare arbeten/rapporter: Skyddsvärda träd i Marks kommun (2013), Strategi för formellt skydd av skogsmark i Västra Götalands län (2006), Ängar och hagar i Mark (2005), Nyckelbiotopsinventeringen Ängs- och betesmarksinventeringen (2004), Ängar och hagar i Marks kommun (1990), Bevarandeplan för odlingslandskapet 63-12A-D, N2K1 (1993), Hotade och sällsynta mossor och lavar i Marks kommun (1990), Lövskogar i Mark kommun (1985), Riksintresse naturvård NRO14172

Samverkande projekt: Skyddsvärda träd i Marks kommun.

Potentiellt delaktiga: Kinnarumma byalag, Kinnarumma Naturskyddsförening, Länsstyrelsen (skyddsvärda träd, hagmarker, ÅGP), skogsstyrelsen (nyckelbiotoper)

Berörda kommunala verksamheter: Bygg och miljö

Vision: Ett vackert kulturlandskap med gott om gamla träd med livskraftiga populationer av de hotade lavar som tidigare varit kända i området.

Behov: Mer kunskap om behov behövs samt hur det lokala engagemanget ser ut.

Mål:

- Rödlistade lavar ska finnas i livskraftiga bestånd i området 2020.
- Mosippa och backsippa ska finnas i livskraftiga bestånd 2020.

Handlingsplan (årtal läggs till senare)

- Behov av åtgärder utreds när det gäller skyddsvärda träd, lavar samt mosippa och backsippa.
- Markägare kontaktas för samverkan.
- Kontakt tas med länsstyrelsen och skogsstyrelsen för samverkan.
- Information till markägare.
- Åtgärder genomförs.

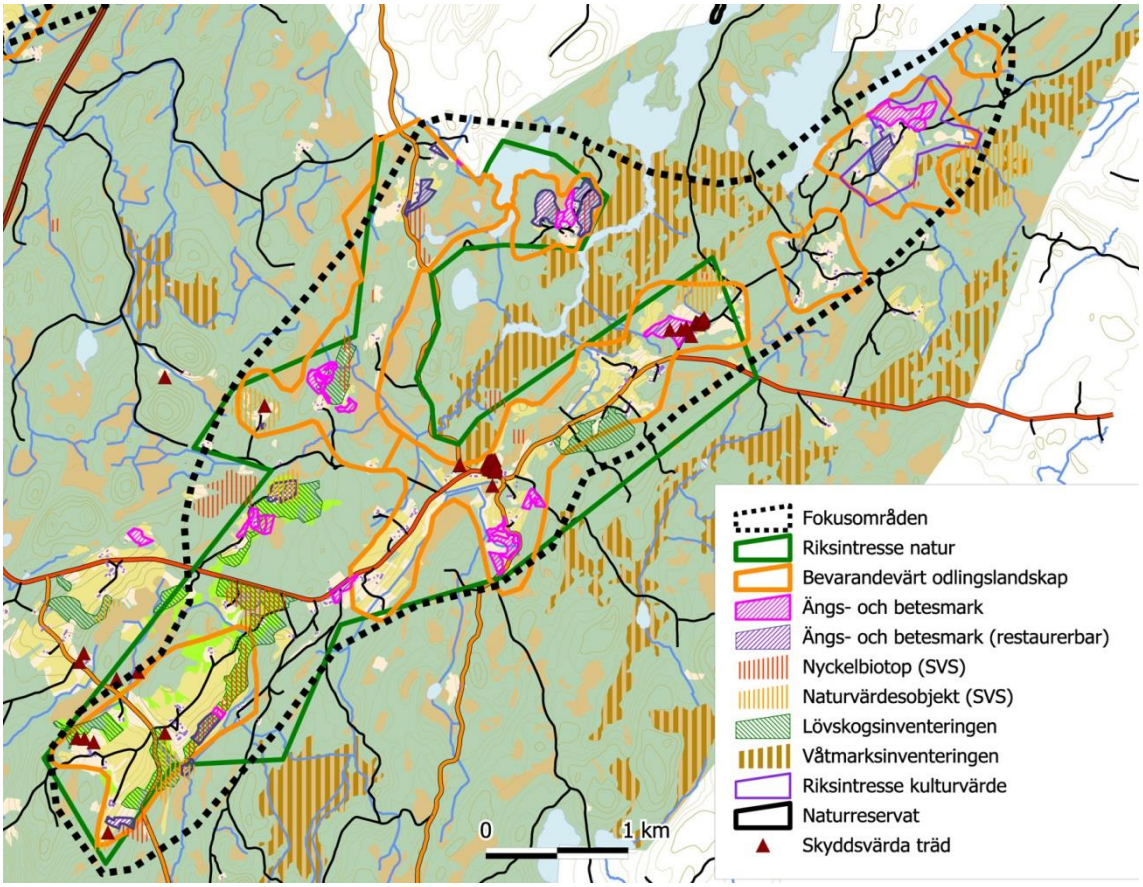

15 Tostared

Bokskog, vandrarhem, ekmiljöer, närhet till riksintressanta Fjärås Bräcka, frekvent motorcykelstråk runt Lygnern, turistväg, ”Port” till kommunen – bokarna på båda sidor om vägen bildar bokstavligt en port, café, badmöjlighet.

Typ: Kärnområde

Yta: 850 ha

Prioritet: 1

		Antal	Bedömning 1-3	Poäng 1-**3**
Rödlistade arter	Minst två hotade arter	15	3	2
Åtgärdsprogram	Skyddsvärda träd, hålträdsklokrypare	2	2	
EU-arter	Hasselmus	2	1	
Geologi/geomorfologi	Sluttning ner mot Lygnern		1	
Naturtyper (värde)	Skyddsvärda träd, ekmiljöer, hamlade lindar, bokskog, sjöstrand		3	
Hot	Igenväxning, brist på efterträdare (ekar), exploatering		3	3
Landskap	Vackert kulturlandskap, utsikt över Lygnern		3	2
Rekreation	Värdefullt strövområde, badmöjligheter		2	
Turism	Närhet till Fjärås bräcka, turistväg, vandrarhem		2	
Lokal ekonomi	Grindmossens Kafé & Butik, vandrarhem		2	
Pedagogik			-	
Kulturhistoria	Gammalt kulturlandskap, gamla ekar, hamlade träd. Fornlämningar: Boplatser, fossil åker, torplämningar		3	
Samverkande projekt	Skyddsvärda träd i Marks kommun	1	1	2,5
Tidigare projekt	Hasselmus i Mark, Vedinsekter i grova ekar i Mark	2	2	
Potentiellt delaktiga	Tostareds byalag, Naturumet Fjärås, länsstyrelsen (skyddsvärda träd, ÅGP), skogsstyrelsen (nyckelbiotoper)		2	
Skydd	Riksintresse naturvård, Riksintresse friluftsliv		3	
Guide till naturen	Ja (+0,5) Sjögärde			
Genomförbarhet			2	2
Geografiskt läge			3	3
SUMMA				13,2

Prioriterade miljöer: Skyddsvärda träd, ekmiljöer, hamlade lindar, bokskog, sjöstrand

Prioriterade arter: Liten sönderfallslav (VU) 1990, kortskaftad parasitspik (VU) 1990, gammelekslav (VU) 1990, ask (VU), fyrfläckad vedsvampbagge (VU), rödaxlad lundknäppare (NT) 2009, ekbrunbagge (NT) 2009, hålträdsklokrypare (NT, ÅGP, EU), rutskinn (NT) 2007, grå skärelav (NT) 1990, skuggorangelav (NT) 1990, almlav (NT), skrovellav (NT) 1994, granspira (NT) 1990, slåttergubbe (NT) 2012, hasselmus (EU), skyddsvärda träd (ÅGP)

Tidigare arbeten/rapporter: Skyddsvärda träd i Marks kommun (2013), Hasselmus i Mark (2009), Vedinsekter i grova ekar i Mark (2009), Strategi för formellt skydd av skogsmark i Västra Götalands län (2006), Nyckelbiotopsinventeringen Ängs- och betesmarksinventeringen 756-EJG, Bevarandeplan för odlingslandskapet 63-17, N3K2 (1993), Hotade och sällsynta mossor och lavar i Marks kommun (1990), Lövskogar i Marks kommun (1985), Riksintresse naturvård NRO14166, Riksintresse friluftsliv PF11 (1999)

Samverkande projekt: Skyddsvärda träd i Marks kommun

Potentiellt delaktiga: Tostareds byalag, Naturumet Fjärås, Länsstyrelsen (skyddsvärda träd, ÅGP), skogsstyrelsen (nyckelbiotoper)

Berörda kommunala verksamheter: Bygg och miljö, Kultur och fritid

Behov: Mer kunskap om hur röjningsbehovet ser ut kring skyddsvärda ekar.

Vision: Ett kärnområde för arter som behöver gamla ädellövträd. Hotade arter som påträffats lever i livskraftiga bestånd.

Mål

- Alla skyddsvärda träd står i för träden gynnsamma miljöer före 2017.
- Efterträdare är framröjda 2018.
- Eventuella faunadepåer är skapade 2017.

Handlingsplan (årtal läggs till senare)

- Undersök hur samverkan kan ske med markägare, Länsstyrelsen och skogsstyrelsen.
- Markägare med skyddsvärda träd kontaktas och informeras.
- Följ upp tillståndet för de skyddsvärda träden.
- Vid behov görs röjningar kring skyddsvärda ekar och efterträdare.
- Skap eventuella faunadepåer.

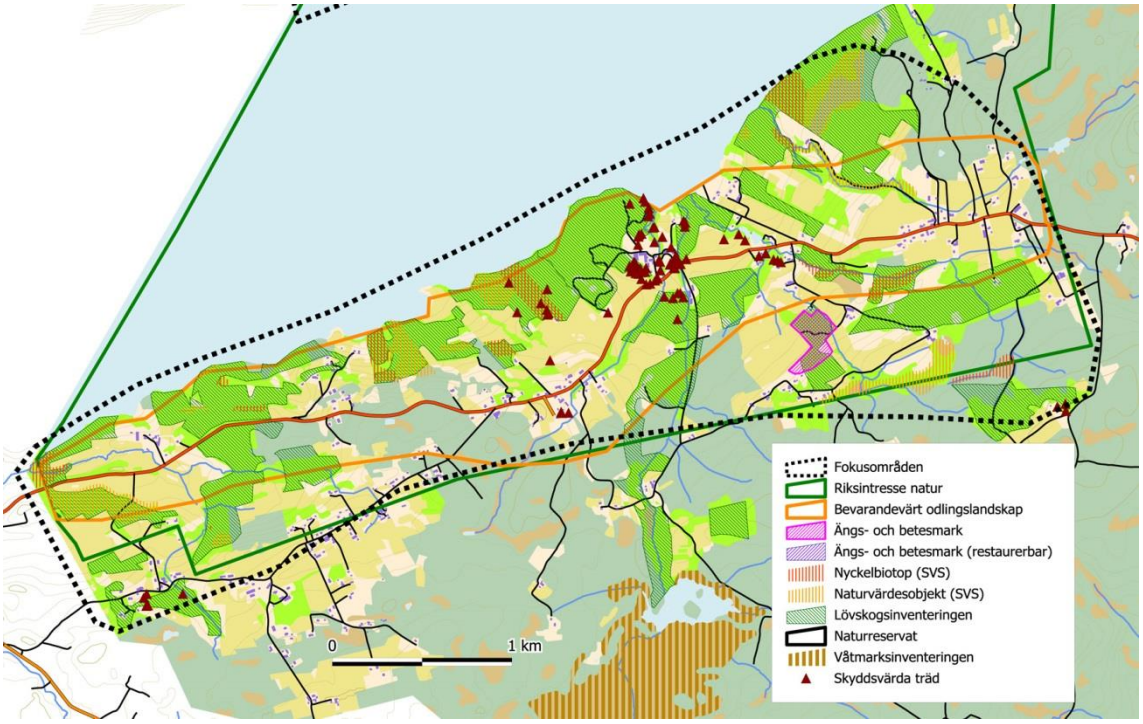

16 Bönhult

Ädellövskog, nyckelbiotop, biotopskydd, objekt i Guide till naturen, kulturmiljö, närhet till café/ konferensanläggning och biotopskyddad grov granskog, symbolområde för kommunen.

Typ: Kärnområde

Yta: 90 ha

Prioritet: 3

		Antal	Bedömning 1-3	Poäng 1-**3**
Rödlistade arter		3	2	1
Åtgärdsprogram	Skyddsvärda träd		1	
EU-arter			-	
Geologi/geomorfologi				
Naturtyper (värde)	Ädellövskog, hagmark		2	
Hot	Igenväxning?		2	2
Landskap	Vackert kulturlandskap		2	1,3
Rekreation	Värdefullt strövområde		2	
Turism			-	
Lokal ekonomi	Närhet till café/konferensanlägning		1	
Pedagogik			-	
Kulturhistoria	Gammalt kulturlandskap. Fornlämningar: fossila åkrar, färdväg, torplämning		3	
Samverkande projekt	Skyddsvärda träd		1	1
Tidigare projekt			1	
Potentiellt delaktiga	Länsstyrelsen (hagmarker, skyddsvärda träd), skogsstyrelsen (nyckelbiotop)		1	
Skydd	Nyckelbiotop		1	
Guide till naturen	Ja (+0,5 p)			
Genomförbarhet	Mer kunskap behövs om behov.		2	2
Geografiskt läge			2	2
SUMMA				9,3

Prioriterade miljöer: Ängs- och betesmark, ädellövskog, skyddsvärda träd.

Prioriterade arter: Ask (VU), alm (VU), skogsklocka (NT) 1998

Tidigare arbeten/rapporter: Skyddsvärda träd i Marks kommun (2013), Strategi för formellt skydd av skogsmark i Västra Götalands län (2006), Nyckelbiotopsinventeringen, Ängs- och betesmarksinventeringen 756-EJG, Bevarandeplan för odlingslandskapet N3K2 63-18 (1993), Lövskogar i Marks kommun (1985)

Samverkande projekt: Skyddsvärda träd

Potentiellt delaktiga: Länsstyrelsen (hagmarker, skyddsvärda träd), skogsstyrelsen (nyckelbiotop)

Berörda kommunala verksamheter: Bygg och miljö

Vision: Ett gammalt kulturlandskap med hagmark med gott om blommande ängsväxter och gamla träd. Området hävdas så att kulturspåren är synliga och så att ängsväxter gynnas. Tillgängligheten är god.

Behov: Bättre kunskapsunderlag behövs.

Mål: Tas fram senare

Handlingsplan: Tas fram senare

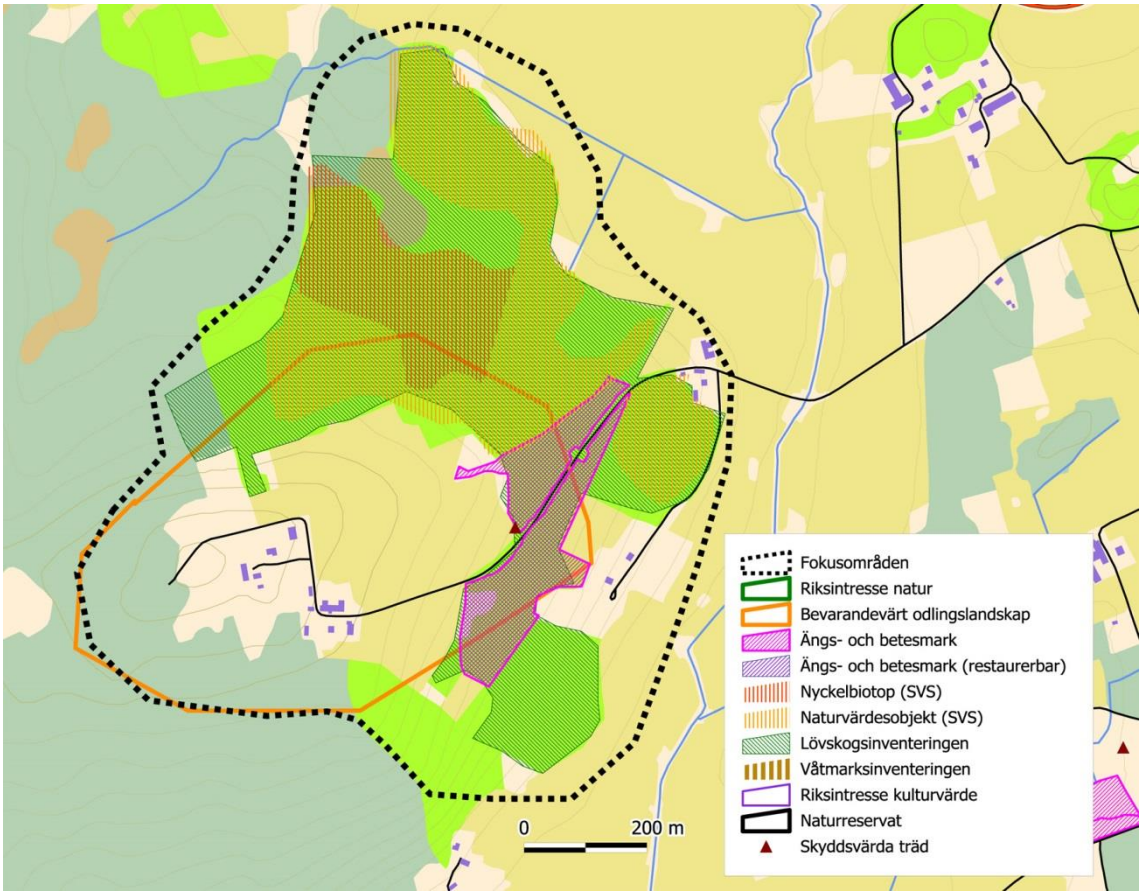
Fokusområden
Riksintresse natur
Bevarandevärt odlingslandskap
Ängs- och betesmark
Ängs- och betesmark (restaurerbar)
Nyckelbiotop (SVS)
Naturvärdesobjekt (SVS)
Lövskogsinventeringen
Våtmarksinventeringen
Riksintresse kulturvärde
Naturreservat
Skyddsvärda träd
0
200 m

17 Lekvad

Laxförekomst, grova ädellövträd, fiske, utflyktsmål.

Typ: Kärnområde

Yta: 10 ha

Prioritet: 4

		Antal	Bedömning 1-3	Poäng 1-**3**
Rödlistade arter		5	2	1,8
Åtgärdsprogram	Skyddsvärda träd		1	
EU-arter			1	
Geologi/geomorfologi	Brinkar, strömmande vattendrag		2	
Naturtyper (värde)	Strömmande vattendrag, ädellövskog		3	
Hot	-		-	-
Landskap	Vacker åmiljö		2	2,3
Rekreation	Fiske, närströvområde		3	
Turism	Fiske kan locka turister		2	
Lokal ekonomi	Försäljning av fiskekort		2	
Pedagogik	Berghems skola		2	
Kulturhistoria	Rester av kraftverk och gammal bro. Fornlämning: Boplats strax öster om området.		3	
Samverkande projekt	Kommunalt naturreservat		2	2,8
Tidigare projekt	Restaurering av laxmiljöer		2	
Potentiellt delaktiga	Marks sportfiskeklubb, Viskans vattenråd		2	
Skydd	Kommunalt naturreservat, riksintresse naturvård, nyckelbiotop		3	
Guide till naturen	Ja (+0,5 p)			
Genomförbarhet	Inget särskilt behöver åtgärdas för närvarande		-	-
Geografiskt läge			1	1
SUMMA				7,9

Prioriterade miljöer: Strömmande åsträcka, brinkar med ädellövskog

Prioriterade arter: Ål (CR), ask (VU), havsnejonöga (NT), mindre hackspett (NT), almlav (NT) 2005, lax (EU),

Tidigare arbeten/rapporter: Skyddsvärda träd i Marks kommun (2013), Landskapsanalys av lövträdsmiljöer i Västra Götalands län (2011), Kommunalt naturreservat (2002), Utrivning av kraftverksdamm och restaurering av lekbottnar för lax (2000), Nyckelbiotopsinventeringen, Öringens lek- och uppväxtområden i Viskan med biflöden (1995), Riksintresse naturvård NRO14171

Samverkande projekt: Kommunalt naturreservat

Potentiellt delaktiga: Marks sportfiskeklubb, Viskans vattenråd

Berörda kommunala verksamheter: Bygg och miljö, Kultur och fritid

Vision: Vacker åmiljö där det leker gott om lax.

Behov: -

Mål: Finns i skötselplan för naturreservatet.

Handlingsplan: Finns i skötselplan för naturreservatet.

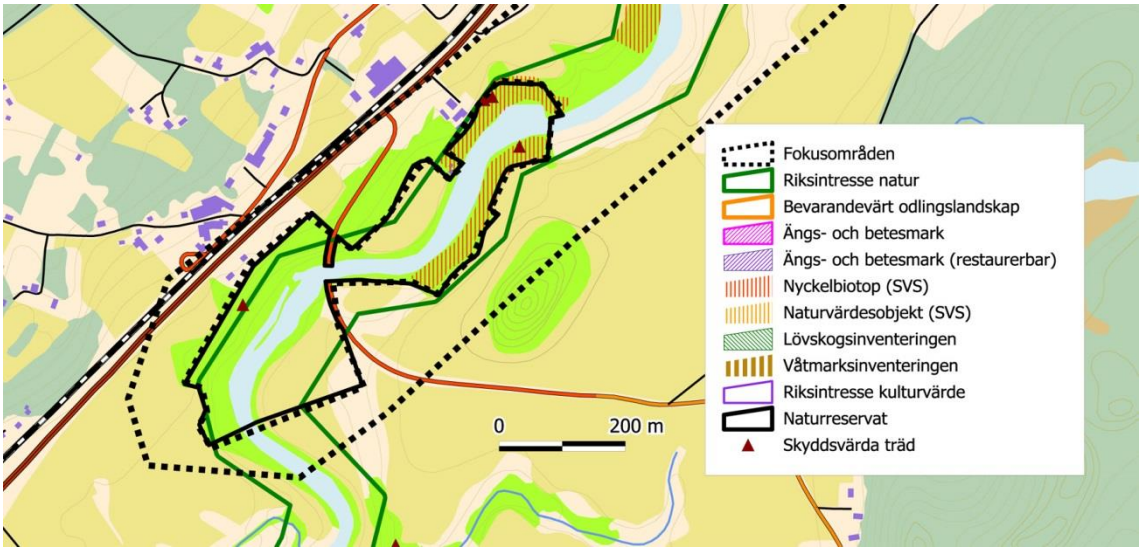
Fokusområden
Riksintresse natur
Bevarandevärt odlingslandskap
Ängs- och betesmark
Ängs- och betesmark (restaurerbar)
Nyckelbiotop (SVS)
Naturvärdesobjekt (SVS)
Lövskogsinventeringen
Våtmarksinventeringen
Riksintresse kulturvärde
Naturreservat
Skyddsvärda träd
0
200 m

18 Öresten

Unika ekhagar -Slottsberget och Lunden, betade raviner vid Slottsån, utflyktsmål, kulturmiljö – borg med ekmiljö, närströvområde, närområde, skola, undervisning, potentiellt turistmål.

Typ: Kärnområde

Yta: 200 ha

Prioritet: 4

		Antal	Bedömning 1-3	Poäng 1-**3**
Rödlistade arter		11	3	2
Åtgärdsprogram	Skyddsvärda träd, klockgentiana	2	2	
EU-arter	Törnskata	1	1	
Geologi/geomorfologi	Raviner		1	
Naturtyper	Ekhage, hagmarker, kulturlandskap		3	
Hot	På sikt igenväxning? (ägarbyte), exploatering		1	1
Landskap	Vackert kulturlandskap		3	2,3
Rekreation	Värdefullt strövområde, bra sträckfågellokal, anslutande leder (Viskastigen och Kurirleden)		3	
Turism			1	
Lokal ekonomi	Jordbruk med betesdjur		2	
Pedagogik	Haby skola		2	
Kulturhistoria	Fornborg. Fornlämningar: fossila åkrar, hällristningar, fångstgrop		3	
Samverkande projekt	Skyddsvärda träd		2	2,5
Tidigare projekt	Projekt småvatten i Mark		2	
Potentiellt delaktiga	Marks fågelklubb, länsstyrelsen (skyddsvärda träd, hagmark, ÅGP)		2	
Skydd	Statliga naturreservat, 2 st i mindre delar av området		2	
Guide till naturen	Ja (+0,5 p)			
Genomförbarhet	Inget särskilt behöver åtgärdas för närvarande		-	-
Geografiskt läge			1	1
SUMMA				8,8

Prioriterade miljöer: Ekhage, hagmarker med ängsflora, ädellövträdsmiljöer med lundflora, kulturlandskap

Prioriterade arter: Klockgentiana (VU, ÅGP) 2006, ask (VU, alm (VU), ekticka (NT), lunglav (NT), lila vaxskivling (NT), slåttergubbe (NT), desmeknopp (NT) 1998, mindre hackspett (NT), göktyta (NT), sånglärka (NT), törnskata (EU), Jätteträd (ÅGP),

Tidigare arbeten/rapporter: Skyddsvärda träd i Marks kommun (2013), Landskapsanalys av lövträdsmiljöer i Västra Götalands län (2011), Ängar och hagar i Mark (2005), Ängs- och betesmarksinventeringen 3 objekt (2004), Projekt småvatten i Mark (2001), Riksintresse Kulturminnesvård 2 objekt (1999), Bevarandeplan för odlingslandskapet (1993), Ängar och hagar i Marks kommun (1990), Lövskogar i Marks kommun (1984)

Samverkande projekt: Skyddsvärda träd

Potentiellt delaktiga: Marks fågelklubb, länsstyrelsen (skyddsvärda träd, hagmark, ÅGP)

Berörda kommunala verksamheter: Bygg och miljö, Kultur och fritid

Vision: Ett gammalt kulturlandskap med hagmarker med gott om blommande ängsväxter och gamla träd. Området hävdas så att kulturspåren är synliga och så att ängsväxter gynnas. Tillgängligheten är god.

Behov: Bättre kunskap om tillstånd för klockgentiana och om behov av röjning runt ekar.

Mål: Tas fram senare

Handlingsplan: Tas fram senare

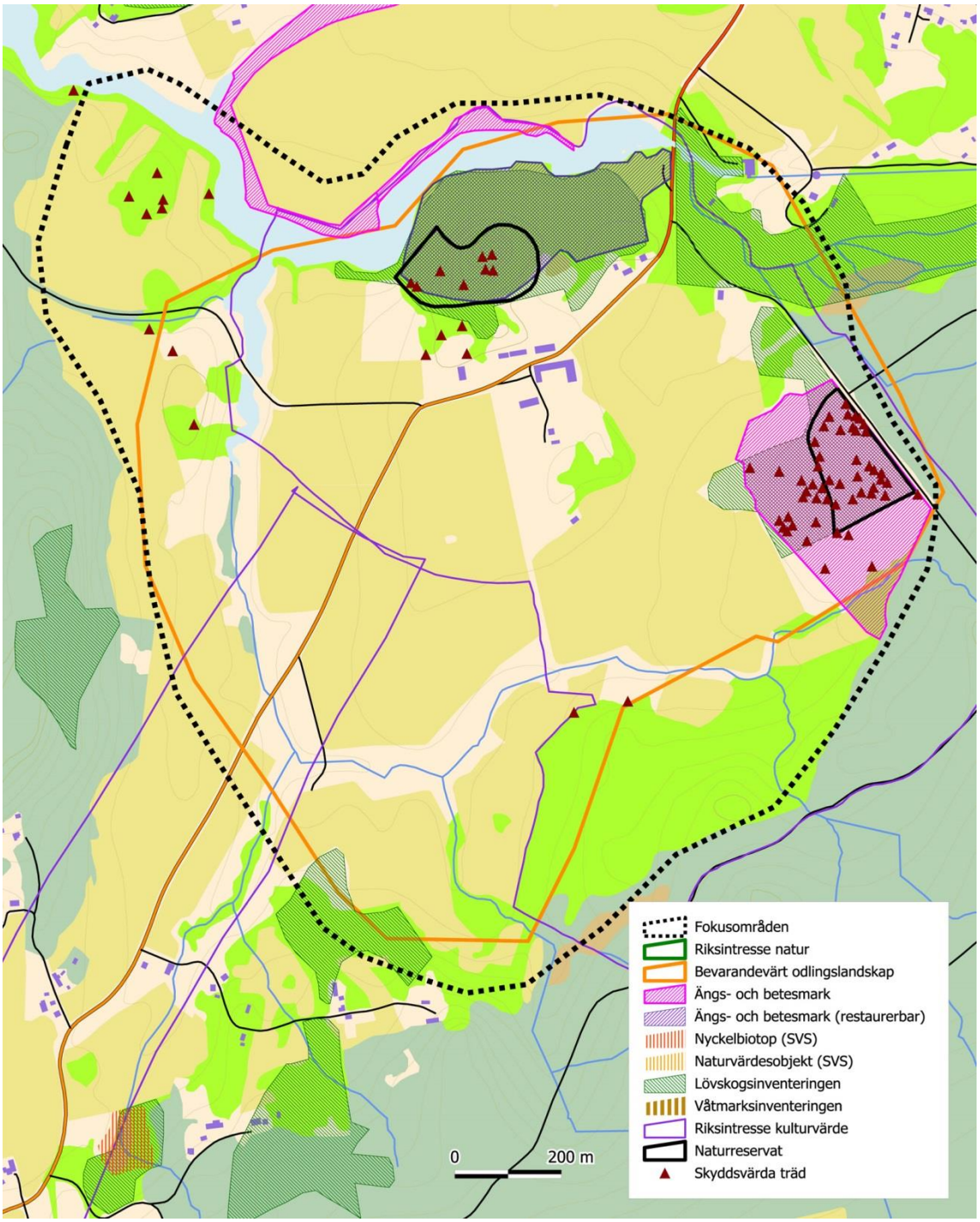

19 Assbergs raviner

Beteslandskap, tätortsnära, tillgängligt för funktionshindrade, turistmål, närhet till andra turistmål.

Typ: Kärnområde

Yta: 90 ha

Prioritet: 2

		Antal	Bedömning 1-3	Poäng 1-**3**
Rödlistade arter		6	3	1,7
Åtgärdsprogram	Skyddsvärda träd	1	1	
EU-arter				
Geologi/geomorfologi	Välutvecklat ravinsystem		3	
Naturtyper	Hagmarker, åmiljö, lövskog		3	
Hot	Igenväxning i vissa delar, för tidigt avbetade blommor i andra delar		3	2
Landskap	Vackert betat ravinlandskap och åmiljöer		3	2,7
Rekreation	Värdefullt strövområde, närnaturområde		3	
Turism	Mycket turister i närheten		2	
Lokal ekonomi	Jordbruk med betesdjur		2	
Pedagogik	Flera skolor		3	
Kulturhistoria	Hagmarker. Fornlämningar: Boplatser		3	
Samverkande projekt	Kinna Naturskyddsförenings slåtteräng		2	1,5
Tidigare projekt				
Potentiellt delaktiga	Kinna naturskyddsförening		1	
Skydd	Statligt naturreservat		1	
Guide till naturen	Ja (+0,5 p)			
Genomförbarhet	Övergångar, broar och stigar behöver ses över		3	3
Geografiskt läge			1	1
SUMMA				11,9

Prioriterade miljöer: Raviner med ängsflora, lövskog med lundflora, åmiljö

Prioriterade arter: Rosenfink (VU), alm (VU), kungsfiskare (VU), klasefibbla (NT), sommarfibbla (NT), korallticka (NT)

Tidigare arbeten/rapporter: Skyddsvärda träd i Marks kommun (2013), Landskapsanalys av lövträdsmiljöer i Västra Götalands län (2011), Ängar och hagar i Mark (2005), Ängs- och betesmarksinventeringen (2004), Riksintresse Kulturminnesvård 2 objekt (1999), Nationell bevarandeplan för odlingslandskapet (1996), Öringens lek- och uppväxtområden i Viskan med biflöden (1995), Bevarandeplan för odlingslandskapet (1993), Ängar och hagar i Marks kommun (1990), Viskadalen naturinventering (1987), Lövskogar i Marks kommun (1984), Riksintresse Naturvård, Nationellt bevarandeområde äng och hage.

Samverkande projekt: Kinna Naturskyddsförenings slåtteräng

Potentiellt delaktiga: Kinna Naturskyddsförening

Berörda kommunala verksamheter: Bygg och miljö, Kultur och fritid

Vision: Ett gammalt kulturlandskap med hagmarker med gott om blommande ängsväxter och gamla träd. Området hävdas så att kulturspåren är synliga och så att ängsväxter gynnas. Tillgängligheten är god.

Behov: Spångar/broar behöver ses över. Förekomst av skyddsvärda bin.

Mål: Finns i naturreservatets skötselplan.

Handlingsplan: Finns i naturreservatets skötselplan.

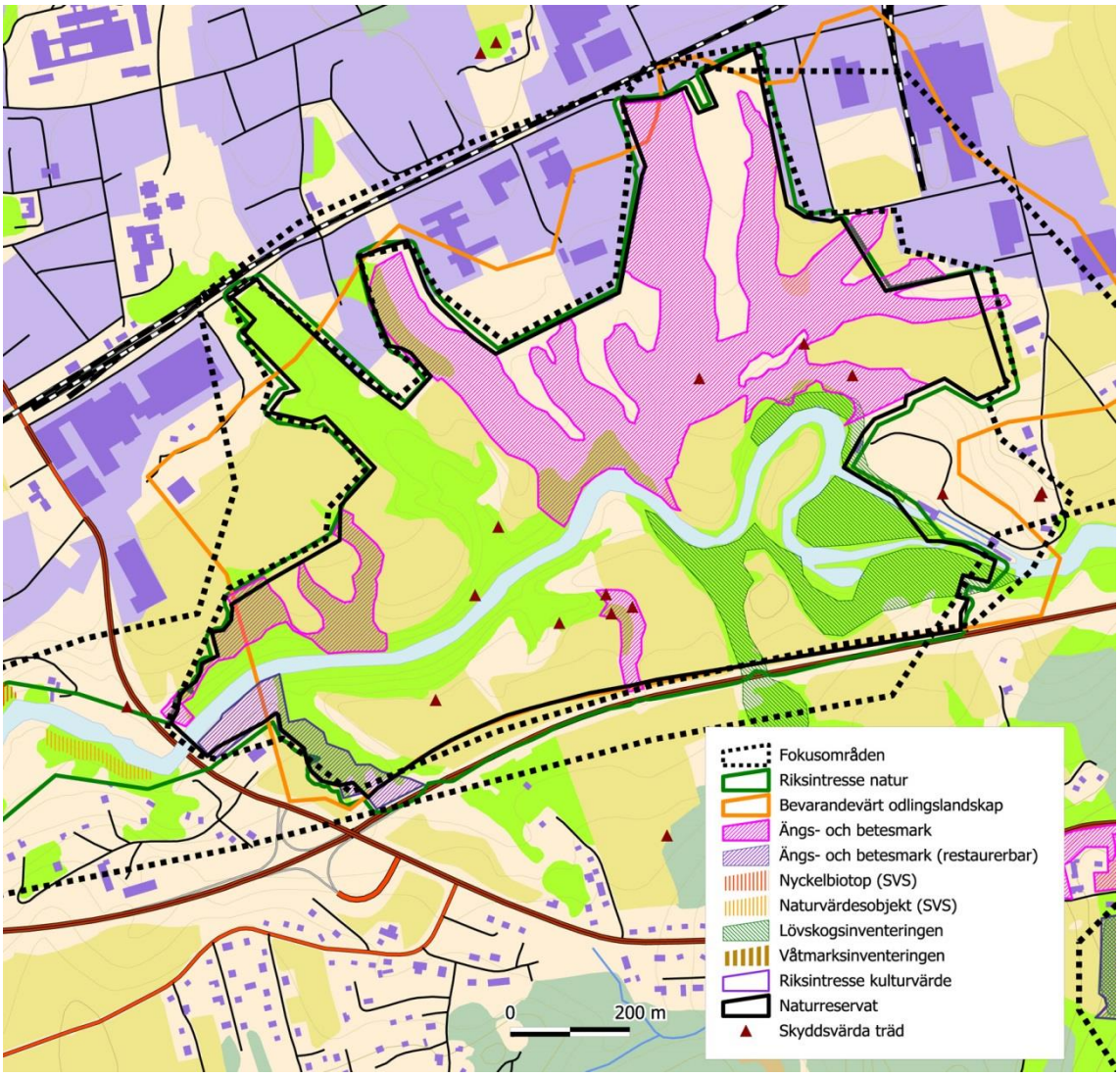

20 Hanatorp

Rikt fågelliv vid Öresjön, ekmiljöer, badplats, ridhus, – Kurirleden, strövområde, närhet till motionsspår, bra kommunikationer.

Typ: Kärnområde

Yta: 170 ha

Prioritet: 2

		Antal	Bedömning 1-3	Poäng 1-**3**
Rödlistade arter		12	3	2,2
Åtgärdsprogram	Skyddsvärda träd	1	1	
EU-arter		2	1	
Geologi/geomorfologi	Delta, sandstränder, alluvialt vattendrag		3	
Naturtyper	Sandmark, åmynning, våtmark, sumpskog, märgelgrav, grustag		3	
Hot	Igenväxning av deltat, avverkning av ekar, städning av död ved, exploatering		3	3
Landskap	Vacker utsikt över sjön		3	2,5
Rekreation	Badstrand, fågeltorn, ridverksamhet		3	
Turism	Campingplats, bad, fiske		3	
Lokal ekonomi	Camping		2	
Pedagogik	Örby skola		3	
Kulturhistoria	Troligen tidigare slåttermad på deltat. Fornlämningar: boplatser, gravfält, stensättning, röse, färdväg, fossil åker		2	
Samverkande projekt	Skyddsvärda träd i Mark, Kurirleden		2	1,8
Tidigare projekt	Vedinsekter i grova ekar, byggande av fågeltorn, restaurering av småvatten		3	
Potentiellt delaktiga	Marks fågelkubb, Ridklubben, Skene-Örby församling, länsstyrelsen (skyddsvärda träd, ÅGP, hagmark)		2	
Skydd			-	
Guide till naturen				
Genomförbarhet			3	3
Geografiskt läge			1	1
SUMMA				13,5

Prioriterade miljöer: Åmynning-delta, sandmarker, långgrunda stränder

Prioriterade arter: Vattenstånds (VU) 2002, fyrfläckad vedsvampbagge (VU), ädelguldbagge (NT), ekbrunbagge (NT), halvknäpparen *Xylophilus corticalis* (NT), ekoxe (NT, EU) 1970-talet, almlav (NT) 2009, parasitsotlav (NT) 1990, ekskinn (NT), knärot (NT), mjukdån (NT), vårsidenbi, åkergroda (EU), sånglärka (NT), rastande våtmarksfåglar

Tidigare arbeten/rapporter: Skyddsvärda träd i Marks kommun (2013), Landskapsanalys av lövträdsmiljöer i Västra Götalands län (2011), Vedinsekter i grova ekar i Mark (2009), Utredning kring våtmarksområde vid Hanatorp (2008). Ängar och hagar i Mark (2005), Ängs- och betesmarksinventeringen (2004), Ängar och hagar i Marks kommun (1990), Slottsåns vattensystem-Fiskevårdande åtgärder. (1994), Bevarandeplan för odlingslandskapet (1993), Hotade och sällsynta lavar i Marks kommun (1990), Sjöar i Älvsborgs län (1989), Lövskogar i Marks kommun (1984)

Samverkande projekt: Skyddsvärda träd i Mark, Kurirleden

Potentiellt delaktiga: Marks fågelklubb, Ridklubben, Svenska kyrkan Skene Örby-församling, Kinna Naturskyddsförening (Karlshed), länsstyrelsen (skyddsvärda träd, ÅGP, hagmark)

Berörda kommunala verksamheter: Bygg och miljö, Kultur och fritid, Teknik och service

Vision: Välbesökt område av fågelskådare och inbjudande badstränder. Skyddsvärda träd och rödlistade arter som är knutna till dessa har en gynnsam bevarandestatus. Värdefulla sandmarker finns vid grustaget och vid Karlshed.

Behov: Översyn av fågeltorn och spång. Akut behov av hålträd och grov död ved. Samarbete med markägare vid grustaget för att hålla öppet värdefulla ytor.

Mål:

- Skötselplan för de skyddsvärda träden är framtagen 2015.
- Skyddsvärda träd och efterträdare är framröjda 2018.
- Faunadepåer har skapats 2015.
- De värdefulla sandiga ytorna är röjda, hålls öppna och är säkerställda 2018.
- Hagmarker sköts så att de hålls öppna och samtidigt får blomma rikligt under sommaren.
- De skyddsvärda träden samt rödlistade arter kopplade till dessa har en gynnsam bevarandestatus 2020.

Handlingsplan (årtal läggs till senare)

- Undersök hur samverkan kan ske med markägare, kyrkan, Länsstyrelsen.
- Skötselplan för skyddsvärda träd tas fram.
- Åtgärder för kring skyddsvärda träd och efterträdare.
- Faunadepåer skapas.
- Kontakter med markägare med grustag och betesmarker för att undersöka möjligheterna för restaurering och skötsel.
- Inventera bin vid Karlshed och grustäkten.
- Undersök hur förutsättningar för flodpärlmussla och insjööring kan förbättras i Ljungaån.

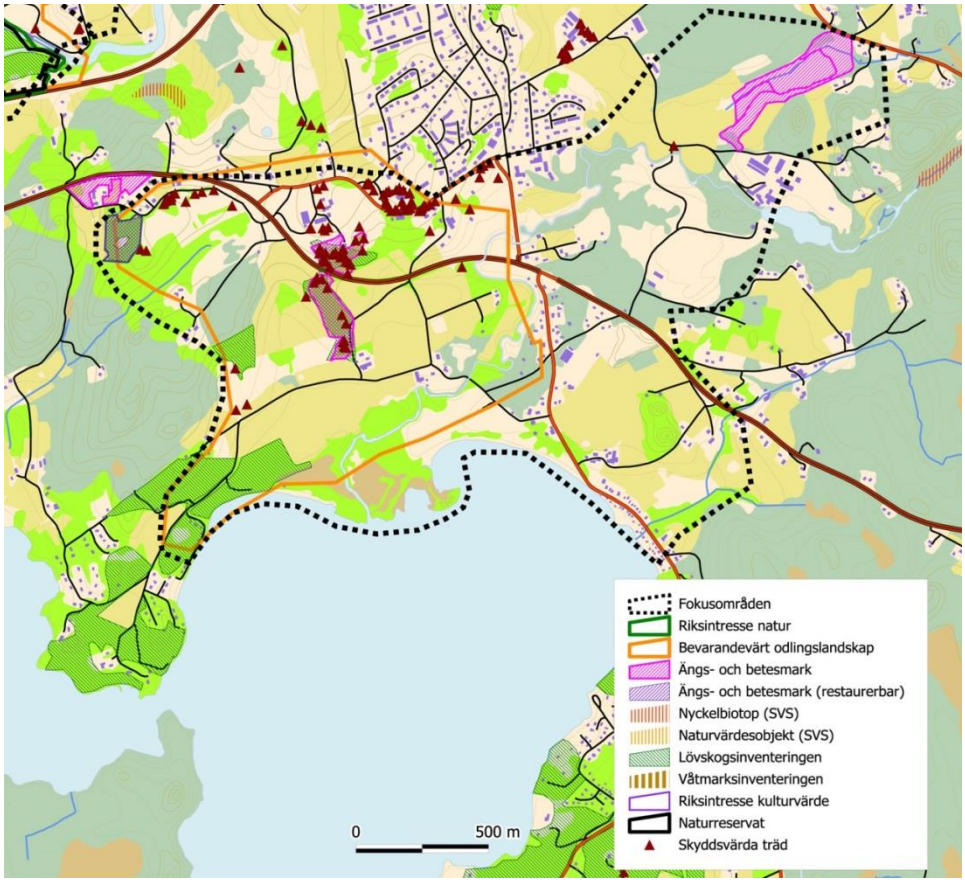

21 Ramsholmen

Stora lövskogar, nyckelbiotoper, odlingslandskap med kulturspår och fornlämningar, bad, lägerplats, promenadstigar, konferensanläggning, vandringsled, 4H-gård.

Typ: Kärnområde

Yta: 240 ha

Prioritet: 3

		Antal	Bedömning 1-3	Poäng 1-**3**
Rödlistade arter		5	2	1,2
Åtgärdsprogram	Skyddsvärda träd	1	1	
EU-arter				
Geologi/geomorfologi				
Naturtyper	Hagmarker, lövskog, ädellövskog, hamlade träd		3	
Hot	Eventuellt överbete kan ge brist på blommor		1	1
Landskap	Vackert kulturlandskap och utsikt över sjön		3	2,5
Rekreation	Strövområden, lägerplats, vandringsled		3	
Turism	Konferensanläggning		2	
Lokal ekonomi	Konferensanläggning		2	
Pedagogik	Möjligt utflyktsmål Örby skola		2	
Kulturhistoria	Gott om kulturspår		3	
Samverkande projekt	Naturskyddsföreningens föreningsstuga, fågelholksuppsättning, kommunalt naturreservat		3	1,8
Tidigare projekt	Skyddsvärda träd i Mark, förundersökning av våtmark		-	
Potentiellt delaktiga	Kinna Naturskyddsförening, orienteringsklubb, länsstyrelsen (skyddsvärda träd, hagmarker)		3	
Skydd	Kommunalt kulturreservat		1	
Guide till naturen				
Genomförbarhet	Inga större behov förutom fortsatt skötsel av reservat		1	1
Geografiskt läge			2	2
SUMMA				9,2

Prioriterade miljöer: Kulturlandskap, hagmarker, skyddsvärda träd, ädellövskog, bergbranter mot sjön

Prioriterade arter: Trubbdaggkåpa (NT) 1995, ask (VU), ekskinn (NT) 1995, kvistlav (NT) 1992, lunglav (NT) 1995

Tidigare arbeten/rapporter: Ängar och hagar i Mark (2005), Nyckelbiotopsinventeringen, Slottsåns vattensystem-Fiskevårdande åtgärder. (1994), Bevarandeplan för odlingslandskapet (1993), Lövskogar i Marks kommun (1984)

Samverkande projekt: Naturskyddsföreningens föreningsstuga, fågelholksuppsättning, kommunalt kulturreservat

Potentiellt delaktiga: Marks fågelklubb, orienteringsklubben

Berörda kommunala verksamheter: Bygg och miljö, Kultur och fritid

Vision: Välbesökt område där folk promenerar runt Dräggsjön. Ett mosaikartat landskap med blomrika betesmarker och gamla lövträd där kulturhistorian är synlig.

Behov: Fortsatt skötsel enligt reservatsplanen.

Mål: Finns i naturreservatets skötselplan.

Handlingsplan: Finns i naturreservatets skötselplan.

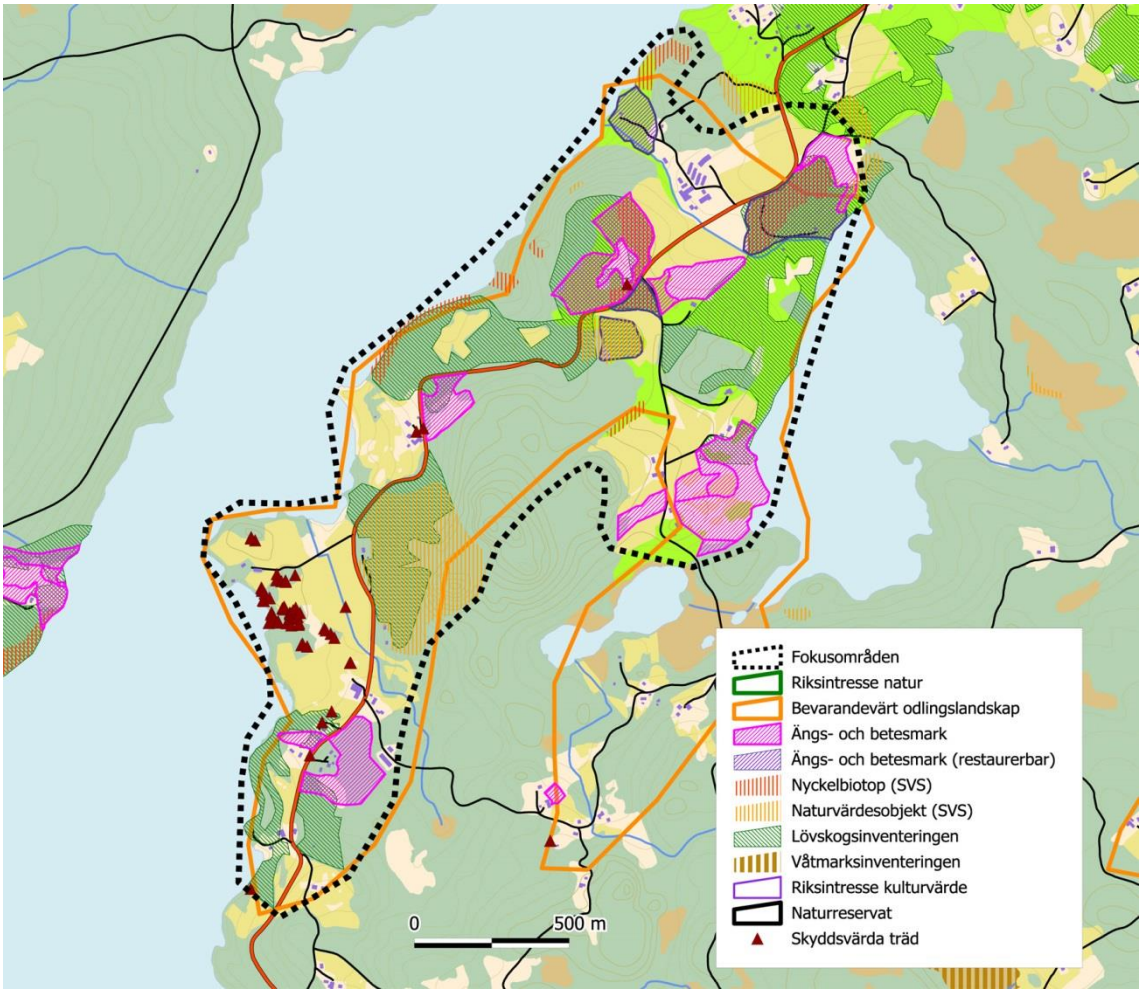
Fokusområden
Riksintresse natur
Bevarandevärt odlingslandskap
Ängs- och betesmark
Ängs- och betesmark (restaurerbar)
Nyckelbiotop (SVS)
Naturvärdesobjekt (SVS)
Lövskogsinventeringen
Våtmarksinventeringen
Riksintresse kulturvärde
Naturreservat
Skyddsvärda träd
0
500 m

22 Strixbol

Trevligt hagmarkslandskap, vandringsled.

Typ: Kärnområde

Yta: 70 ha

Prioritet: 4

		Antal	Bedömning 1-3	Poäng 1-**3**
Rödlistade arter	Slåttergubbe	1	1	0,6
Åtgärdsprogram	-	0	-	
EU-arter		0	-	
Geologi/geomorfologi			-	
Naturtyper	Hagmarker		2	
Hot	Eventuellt igenväxning/överbete av hagmarker		2	2
Landskap	Vackert kulturlandskap		2	0,8
Rekreation	Vandringsled		1	
Turism				
Lokal ekonomi				
Pedagogik				
Kulturhistoria	Hagmarker. Fornlämningar: fossil åkermark		2	
Samverkande projekt	Kurirleden		1	0,8
Tidigare projekt			-	
Potentiellt delaktiga			-	
Skydd			-	
Guide till naturen	Ja (+0,5)			
Genomförbarhet	Mer kunskap om eventuella behov behövs. Eventuellt förbättrad skötsel av hagmarker		1	1
Geografiskt läge			3	3
SUMMA				8,2

Prioriterade miljöer: Kulturlandskap, hagmarker.

Prioriterade arter: Slåttergubbe (NT)

Tidigare arbeten/rapporter: Ängar och hagar i Mark (2005), Ängs- och betesmarksinventeringen (2004), Bevarandeplan för odlingslandskapet (1993), Ängar och hagar i Marks kommun (1990), Våtmarker Marks kommun (1988)

Samverkande projekt: Kurirleden

Potentiellt delaktiga: -

Berörda kommunala verksamheter: Bygg och miljö

Vision: Vackert kulturlandskap med blomrika hagmarker, gamla lövträd och rikt insektsliv.

Behov: Mer kunskap om behov i området. Följ upp tillståndet för hagmarker.

Mål: Tas fram senare.

Handlingsplan: Tas fram senare.

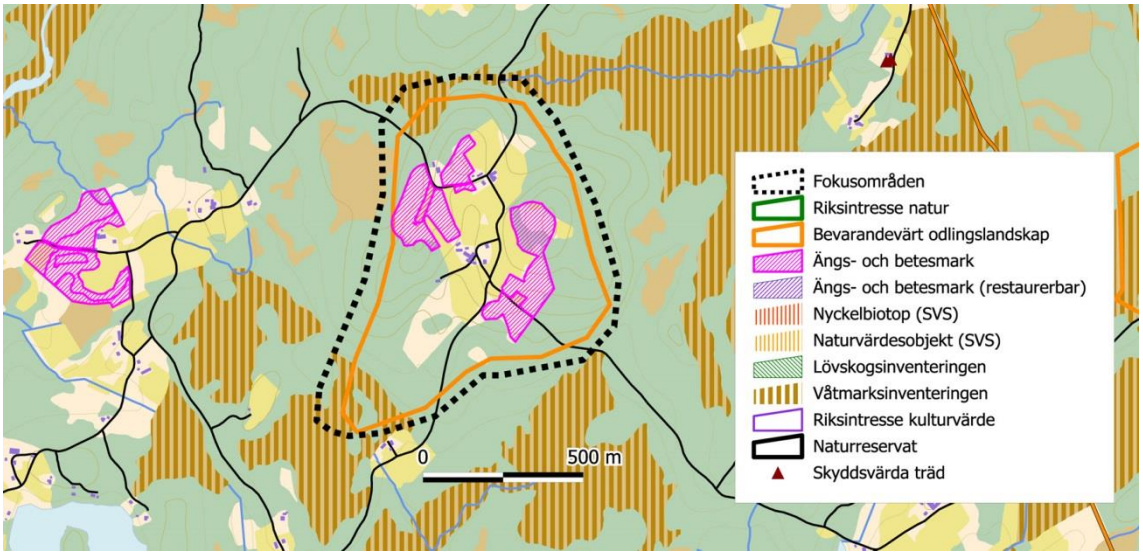
Fokusområden
Riksintresse natur
Bevarandevärt odlingslandskap
Ängs- och betesmark
Ängs- och betesmark (restaurerbar)
Nyckelbiotop (SVS)
Naturvärdesobjekt (SVS)
Lövskogsinventeringen
Våtmarksinventeringen
Riksintresse kulturvärde
Naturreservat
Skyddsvärda träd
0
500 m

23 Björkesbacka/Svänasjö

Odlingslandskap med kulturspår, närhet till kulturmiljöerna vid Svänasjö, vandringsled, skogsbete, objekt i Guide till naturen, tillgängligt för funktionshindrade.

Typ: Kärnområde

Yta: 190 ha

Prioritet: 2

		Antal	Bedömning 1-3	Poäng 1-**3**
Rödlistade arter	Slåttergubbe	5	2	1,4
Åtgärdsprogram	-	0	-	
EU-arter		1	1	
Geologi/geomorfologi	Myrar		1	
Naturtyper	Hagmarker, skogsbete, våtmarker		3	
Hot	Eventuellt igenväxning/överbete av hagmarker		2	2
Landskap	Vackert kulturlandskap		2	1,8
Rekreation	Vandringsled, kulturstig, viss tillgänglighet för funktionshindrade, gömsle		3	
Turism	Möjligt besöksmål		2	
Lokal ekonomi				
Pedagogik	Möjligt utflyktsmål för skolor		1	
Kulturhistoria	Hagmarker, hamlade träd, gammal gård. Fornlämningar: fossil åkermark		3	
Samverkande projekt	Kommunalt naturreservat, Kurirleden		3	2,8
Tidigare projekt	Iordningställande av naturstig, gömsle		2	
Potentiellt delaktiga			-	
Skydd	Kommunalt naturreservat, nyckelbiotop		3	
Guide till naturen	Ja (+0,5)			
Genomförbarhet	Mer kunskap om behov behövs		1	1
Geografiskt läge			3	3
SUMMA				12

Prioriterade miljöer: Kulturlandskap, hagmarker.

Prioriterade arter: Päronulota (VU) 1988, sydlig blekspik (VU) 1988, skrovellav (NT), kvistlav (NT) 1991, slåttergubbe (NT) 1996, trana (EU)

Tidigare arbeten/rapporter: Ängar och hagar i Mark (2005), Ängs- och betesmarksinventeringen (2004), Nyckelbiotopsinventeringen, Bevarandeplan för odlingslandskapet (1993), Ängar och hagar i Marks kommun (1990), Hotade och sällsynta lavar i Marks kommun (1990), Våtmarker Marks kommun (1988), Lövskogar i Marks kommun (1984)

Samverkande projekt: Kurirleden, kommunalt naturreservat

Potentiellt delaktiga: -

Berörda kommunala verksamheter: Bygg och miljö, Kultur och fritid

Vision: Välbesökt område där folk promenerar runt Dräggsjön. Ett mosaikartat landskap med blomrika betesmarker och gamla lövträd där kulturhistorian är synlig.

Behov: Följ upp tillståndet för hagmarker.

Mål: Finns i naturreservatets skötselplan.

Handlingsplan: Finns i naturreservatets skötselplan.

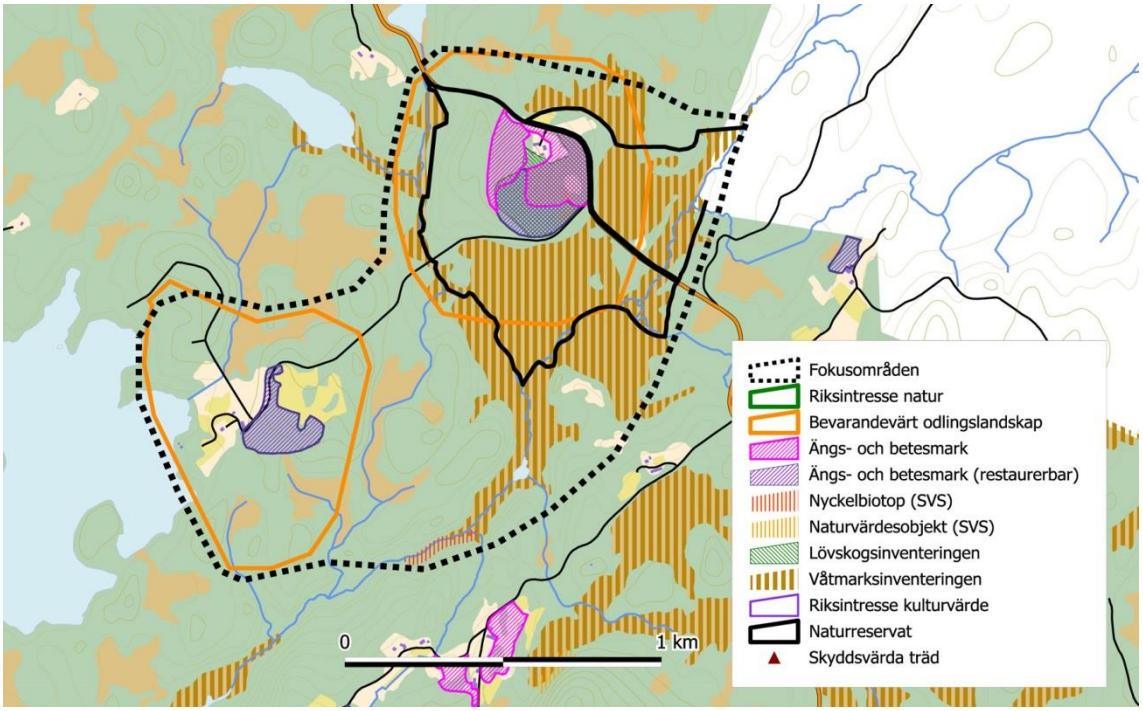
Fokusområden
Riksintresse natur
Bevarandevärt odlingslandskap
Ängs- och betesmark
Ängs- och betesmark (restaurerbar)
Nyckelbiotop (SVS)
Naturvärdesobjekt (SVS)
Lövskogsinventeringen
Våtmarksinventeringen
Riksintresse kulturvärde
Naturreservat
Skyddsvärda träd
0
1 km

24 Gallåsenleden

Moränrygg, Navsjön, skogsbete Mjöllösa, vandringsled Navåsen, närhet till ekskogsbranter, enebacke som eventuellt skulle kunna återställas till ljunghed, torplämningar, utkiksplats, naturminne – grov gran, motionsspår, Sveaskogprojekt för att återställa våtmarker pågår i området.

Typ: Landskap

Yta: 1600 ha

Prioritet: 1

		Antal	Bedömning 1-3	Poäng 1-**3**
Rödlistade arter		5	2	1,4
Åtgärdsprogram	Skyddsvärda träd	1	1	
EU-arter		0	-	
Geologi/geomorfologi	Moränrygg		1	
Naturtyper	Lövskog, skogsbete, jätteträd, våtmarker, ljunghed		3	
Hot	Igenväxning av ljunghed, igenväxning av skyddsvärda träd		3	3
Landskap	Vackert kulturlandskap, betad skog		2	1,7
Rekreation	Vandringsled, motionsspår, fiske, utsiktsplats		3	
Turism	Möjligt besöksmål		1	
Lokal ekonomi	Betesdjur		1	
Pedagogik				
Kulturhistoria	Gamla ekar, skogsbete, ljunghed, torplämningar, Fornlämningar: stensättningar, färdväg.		3	
Samverkande projekt	Mjöllösa, vandringsled, skyddsvärda träd, restaurering av ljunghed		3	2,3
Tidigare projekt	Röjning av mjöllösa		-	
Potentiellt delaktiga	Navåsens FK, länsstyrelsen (skyddsvärda träd), skogsstyrelsen (nyckelbiotoper)		1	
Skydd	Kommunalt naturreservat, nyckelbiotop, riksintresse natur		3	
Guide till naturen	Ja (+0,5)			
Genomförbarhet	Restaurering av ljunghed, röjning runt ekar		3	3
Geografiskt läge			3	3
SUMMA				14,4

Prioriterade miljöer: Kulturlandskap, hagmarker.

Prioriterade arter: Ask (VU), granspira (NT) 2013, slåttergubbe (NT) 2013, åkerkulla (NT) 1992, mindre hackspett (NT)

Tidigare arbeten/rapporter: Skyddsvärda träd i Marks kommun (2013), Landskapsanalys av lövträdsmiljöer i Västra Götalands län (2011), Strategi för formellt skydd av skogsmark i Västra Götalands län (2006), Ängs- och betesmarksinventeringen (2004), Nyckelbiotopsinventeringen, Riksintresse för naturvård, Ängar och hagar i Marks kommun (1990), Våtmarker Marks kommun (1988), Lövskogar i Marks kommun (1984)

Samverkande projekt: Vandringsled, kommunalt naturreservat

Potentiellt delaktiga: Navåsens FK, länsstyrelsen (skyddsvärda träd), skogsstyrelsen (nyckelbiotoper)

Berörda kommunala verksamheter: Bygg och miljö, Kultur och fritid

Vision: Välbesökt område där folk promenerar och motionerar. Vackra områden med betad lövskog, områden med gamla ekar och ljunghed.

Behov: Mer kunskap om röjningsbehov runt ekar.

Mål:

- Alla skyddsvärda träd samt efterträdare till dessa har en gynnsam bevarandestatus 2018
- Ljungheden är restaurerad 2015.

Handlingsplan (årtal läggs till senare)

- Undersök hur samverkan kan ske med markägare, Länsstyrelsen kring skyddsvärda träd.
- Skötselplan för ljunghed tas fram.
- Restaurering av ljungheden görs.
- Åtgärder kring skyddsvärda träd och efterträdare.

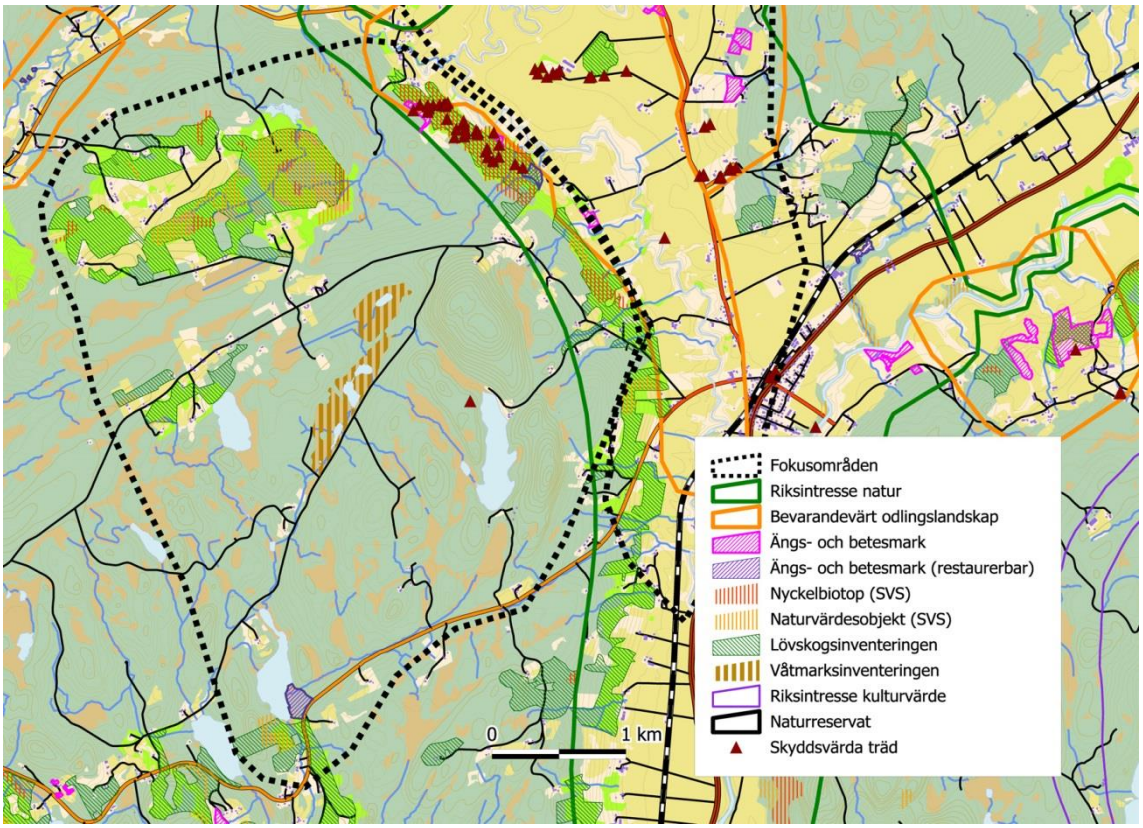

25 Hyltenäs kulle

Lövskogsmiljöer, nyckelbiotop, sjönära, utsiktsplats, kulturhistoria, välbesökt turistmål.

Typ: Kärnområde

Yta: 270 ha

Prioritet: 2

		Antal	Bedömning 1-3	Poäng 1-**3**
Rödlistade arter		5	2	1,6
Åtgärdsprogram	Skyddsvärda träd, klockgentiana	2	2	
EU-arter		0	-	
Geologi/geomorfologi			1	
Naturtyper	Lövskog, bergbranter, sjöstrand, hagmark, grustag		3	
Hot	Eventuellt		2	2
Landskap	Vacker utsikt över sjöar, kulturlandskap		3	2,2
Rekreation	Naturstig, utsiktsplats, fiske, bad		3	
Turism	Välbesökt turistmål		3	
Lokal ekonomi			1	
Pedagogik				
Kulturhistoria	Ruin av jaktslott, allé, hagmarker		3	
Samverkande projekt			-	0,8
Tidigare projekt			-	
Potentiellt delaktiga			-	
Skydd	Två statliga naturreservat		1	
Guide till naturen	Ja (+0,5)			
Genomförbarhet	Eventuellt förbättrad skötsel av hagmarker		2	2
Geografiskt läge			3	3
SUMMA				12,6

Prioriterade miljöer: Kulturlandskap, hagmarker.

Prioriterade arter: Klockgentiana (VU) 2009, broktagel (VU) 1990, Almlav (NT) 1995, mindre hackspett (NT)

Tidigare arbeten/rapporter: Skyddsvärda träd i Marks kommun (2013), Inventering av bibagge (2013), Ängar och hagar i Mark (2005), Ängs- och betesmarksinventeringen (2004), Nyckelbiotopsinventeringen, Ängar och hagar i Marks kommun (1990), Lövskogar i Marks kommun (1984)

Samverkande projekt:

Potentiellt delaktiga:

Berörda kommunala verksamheter: Bygg och miljö

Vision: Välbesökt område där folk promenerar.

Behov: -

Mål: Tas fram senare.

Handlingsplan: Tas fram senare.

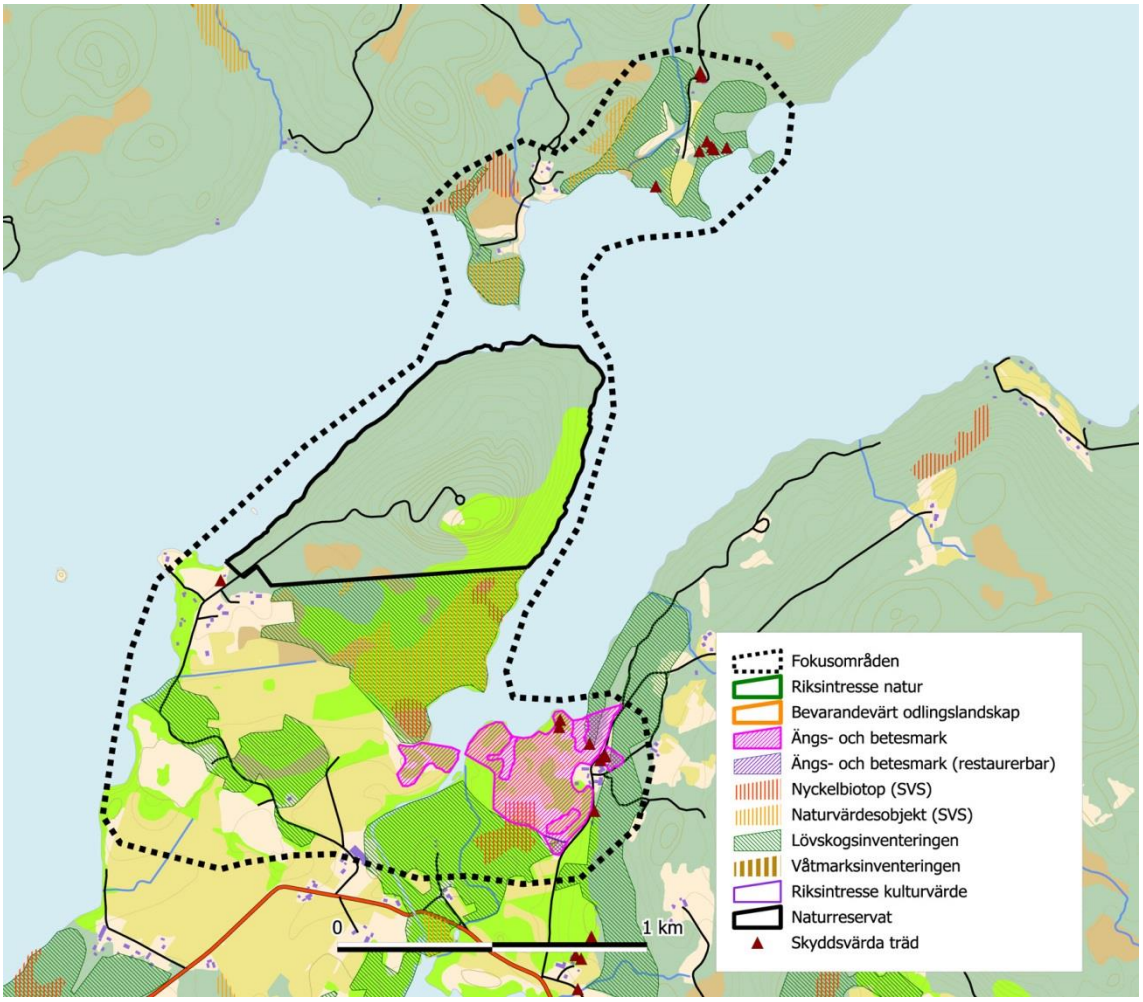
Fokusområden
Riksintresse natur
Bevarandevärt odlingslandskap
Ängs- och betesmark
Ängs- och betesmark (restaurerbar)
Nyckelbiotop (SVS)
Naturvärdesobjekt (SVS)
Lövskogsinventeringen
Våtmarksinventeringen
Riksintresse kulturvärde
Naturreservat
Skyddsvärda träd
0
1 km

26 Torestorp

Sjuströmmar – kyrkans reservat, fågeltorn, ekskogsområde, vandrarhem, motionsspår, fiske, badplatser, utsiktsplats, varggrop, jättegrav, stenmursbygd, konferensverksamhet.

Typ: Kärnområde

Yta: 130 ha

Prioritet: 2

		Antal	Bedömning 1-3	Poäng 1-**3**
Rödlistade arter		8	2	1,6
Åtgärdsprogram	Skyddsvärda träd	1	1	
EU-arter		0	-	
Geologi/geomorfologi	Strömmande vattendrag, långgrund sandstrand		2	
Naturtyper	Lövskog, strömmande vattendrag, sjöstrand, odlingslandskap		3	
Hot	Eventuellt igenväxning av ek., ev. igenväxning/överbete?, exploatering		2	2
Landskap	Vacker utsikt över tolken, kulturlandskap		2	1,8
Rekreation	Spång över Sju strömmar, fågeltorn		3	
Turism	Turistmål		2	
Lokal ekonomi	Jordbruk		1	
Pedagogik				
Kulturhistoria	Kvarnmiljö, stenlagd spång. Fornlämningar: boplatser, fossil åker, hällristningar		3	
Samverkande projekt	Skyddsvärda träd, röjning av hagmark vid fågeltornet	2	2	1,7
Tidigare projekt	Byggande av fågeltorn		1	
Potentiellt delaktiga	Marks fågelklubb, länsstyrelsen (skyddsvärda träd, hagmarker), skogsstyrelsen (nyckelbiotoper)		2	
Skydd	Naturreservat (kyrkans), Natura 2000		1	
Guide till naturen	Ja (+0,5)			
Genomförbarhet	Eventuellt förbättrad röjning runt ekar		2	2
Geografiskt läge			2	2
SUMMA				11,1

Prioriterade miljöer: Kulturlandskap, hagmarker.

Prioriterade arter: Dvärglin (VU) 2013, ask (VU), rödlånke (NT) 2013, åkerkulla (NT) 1999, lunglav (NT) 1995, sjöhjortron (NT), mindre strandpipare (NT), sånglärka (NT), mindre hackspett (NT), öring

Tidigare arbeten/rapporter: Skyddsvärda träd i Marks kommun (2013), Landskapsanalys av lövträdsmiljöer i Västra Götalands län (2011), Ängs- och betesmarksinventeringen (2004), Nyckelbiotopsinventeringen, Slottsåns vattensystem-Fiskevårdande åtgärder (1994), Våtmarker i Mark (1988), Lövskogar i Marks kommun (1984)

Samverkande projekt:

Potentiellt delaktiga: Marks fågelklubb, länsstyrelsen (skyddsvärda träd, hagmarker), skogsstyrelsen (nyckelbiotoper)

Berörda kommunala verksamheter: Bygg och miljö, Kultur och fritid

Vision: Välbesökt område där folk skådar fåglar och upplever naturen.

Behov:

Mål: Tas fram senare.

Handlingsplan: Tas fram senare.

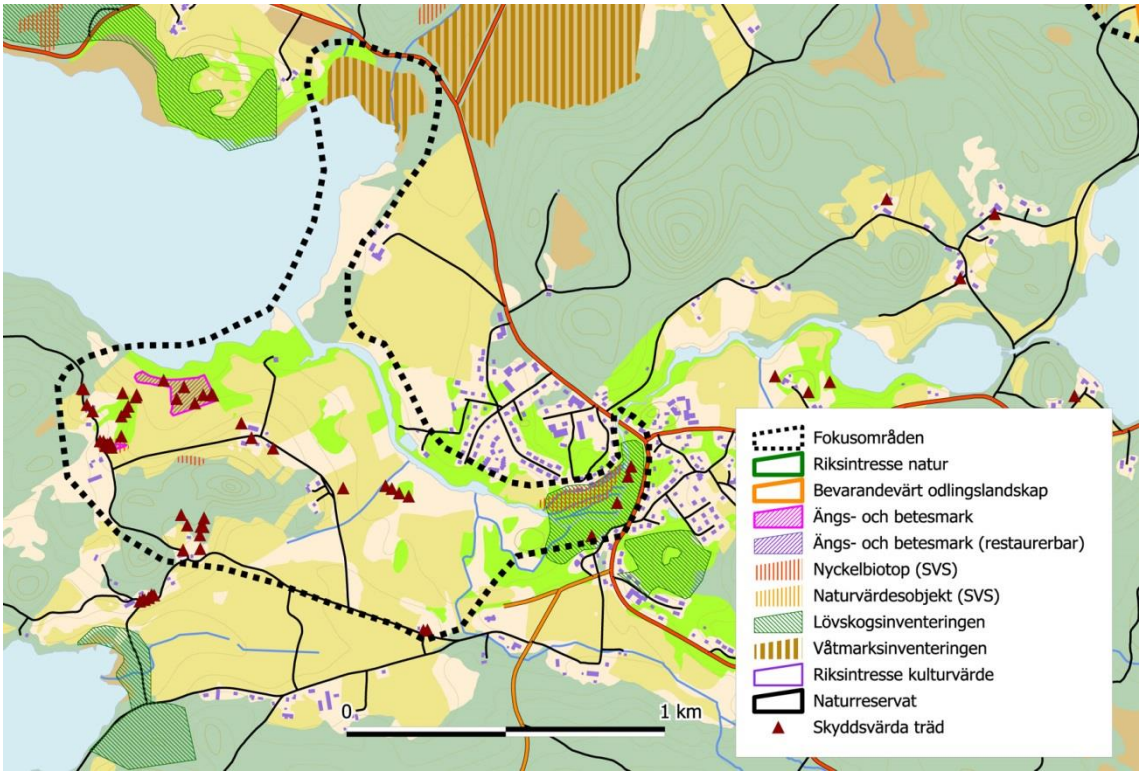
Fokusområden
Riksintresse natur
Bevarandevärt odlingslandskap
Ängs- och betesmark
Ängs- och betesmark (restaurerbar)
Nyckelbiotop (SVS)
Naturvärdesobjekt (SVS)
Lövskogsinventeringen
Våtmarksinventeringen
Riksintresse kulturvärde
Naturreservat
Skyddsvärda träd
0
1 km

27 Öxabäck

Odlingslandskap, våtmark, lokalt öringbestånd i Torestropsån, rikt fågelliv med bland annat spelplatser för tjäder och orre, närströvområden, kulturmiljö – Brokvarn med naturstig, motionsspår, lanthandel, idrottshistorik, ”port” till kommunen, närområde skola/förskola, Prekebo, fältspatsgruvor.

Typ: Kärnområde

Yta: 580 ha

Prioritet: 2

		Antal	Bedömning 1-3	Poäng 1-**3**
Rödlistade arter		8	2	2
Åtgärdsprogram	Skyddsvärda träd	1	1	
EU arter		3	2	
Geologi/geomorfologi	Strömmande vattendrag, sjö,		2	
Naturtyper	Gammelträd, sumpskog, våtmark, hagmark, lövskog, barrskog		3	
Hot	Eventuellt igenväxning av skyddsvärda träd, igenväxning/överbete av hagmark, exploatering		2	2
Landskap	Vackert kulturlandskap		2	2,5
Rekreation	Närströvområde, naturstig vid Brokvarn, motionsspår, fiske		3	
Turism	Prekebo, ”port2 till kommunen		2	
Lokal ekonomi	Jordbruk, betesdjur, Öxabäcks kött		3	
Pedagogik	Närområde för skola/förskola		2	
Kulturhistoria	Brokvarn, Prekebo, fältspatgruvor, hamlade träd, hagmarker. Fornlämningar: fossil åker, bro, färdväg, boplats, stensättning, blästbrukslämning		3	
Samverkande projekt	Brokvarn, Prekebo, Skyddsvärda träd	2	2	1,3
Tidigare projekt			-	
Potentiellt delaktiga	Öxabäcks byalag, Öxabäcks hembygdsförening, Öxabäcks kött	2	2	
Skydd	Mindre nyckelbiotoper		1	
Guide till naturen				
Genomförbarhet	Eventuellt förbättrad röjning runt ekar, mer kunskap on behov behövs		1	1
Geografiskt läge			3	3
SUMMA				11,8

Prioriterade miljöer: Hagmarker, vattendrag, sjö, sumpskog

Prioriterade arter: Ask (VU), slåttergubbe (NT) 1991, knärot (NT) 1990, rödlånke (NT) 1991, almlav (NT), olivbrun gytterlav (NT) 1995, lunglav (NT), ekskinn (NT), 1995, öring, tjäder (EU), orre (EU), hasselmus (EU)

Tidigare arbeten/rapporter: Skyddsvärda träd i Marks kommun (2013), Hasselmus i Mark (2009), Ängs- och betesmarksinventeringen (2004), Nyckelbiotopsinventeringen, Slottsåns vattensystem-Fiskevårdande åtgärder (1994), Ängar och hagar i Marks kommun (1990), Våtmarker i Mark (1988), Lövskogar i Marks kommun (1984)

Samverkande projekt: Brokvarn med naturstig, Prekebo

Potentiellt delaktiga: Öxabäcks byalag, Öxabäcks hembygdsförening

Berörda kommunala verksamheter: Bygg och miljö

Vision: Välbesökt område där folk skådar fåglar och upplever naturen.

Behov: Mer kunskap behövs om behov i området.

Mål: Tas fram senare.

Handlingsplan: Tas fram senare.

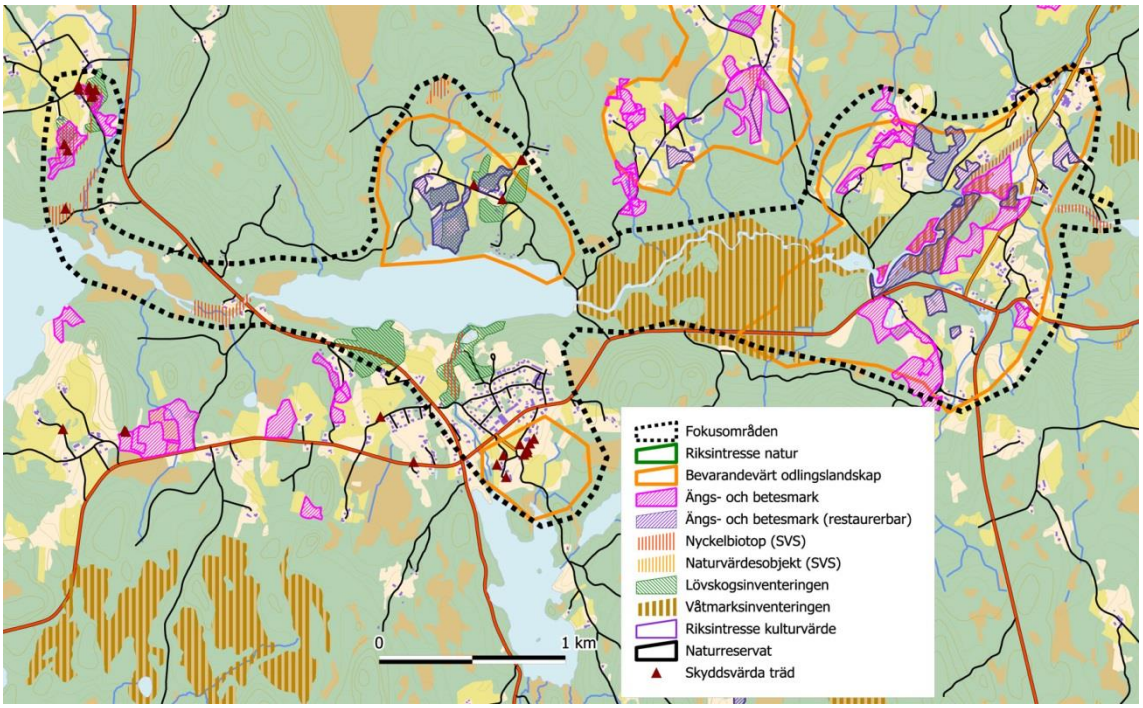

28 Letebo/Helsjön

Nyckelbiotop med rik moss- och lavflora, reservatsbildning pågår, utsiktsplats, vandringsleder, kulturhistoriska värden, bed & breakfast, konferensmöjligheter, närområde skola/undervisning.

Typ: Kärnområde

Yta: 40 ha

Prioritet: 3

		Antal	Bedömning 1-3	Poäng 1-**3**
Rödlistade arter		11	3	1,8
Åtgärdsprogram	Fågelfotsmossa	1	1	
EU arter			-	
Geologi/geomorfologi	Bergbrant		2	
Naturtyper	Bergbrant, ädellövskog		3	
Hot	Igenväxning av västkustros		1	1
Landskap	Vackert läge vid sjön		2	1,7
Rekreation	Närströvområde, naturstig		2	
Turism			-	
Lokal ekonomi	Bed & breakfast, konferensmöjligheter		2	
Pedagogik	Närområde för skola och folkhögskola		3	
Kulturhistoria			1	
Samverkande projekt		2	2	1,8
Tidigare projekt			-	
Potentiellt delaktiga	Helsjöns folkhögskola, Leteboskolan, Länsstyrelsen	2	2	
Skydd	Statligt naturreservat		1	
Guide till naturen	Ja (+0,5p)			
Genomförbarhet	Mindre röjningar (görs inom reservatets skötsel)		1	1
Geografiskt läge			3	3
SUMMA				10,3

Prioriterade miljöer: Bergbrant, ädellövskog

Prioriterade arter: Pepparporella (EN) 1996, västkustros (EN) 2012, blylav (VU) 1996, fågelfotsmossa (VU, ÅGP) 1995, ask (VU), alm (VU), västlig njurlav (NT) 1991, stor bandmossa (NT) 1995, oxtungsvamp (NT) 2008, rutskinn (NT) 2011, ekskinn (NT) 2004

Tidigare arbeten/rapporter: Strategi för formellt skydd av skogsmark i Västra Götalands län (2006), Nyckelbiotopsinventeringen, Hotade och sällsynta lavar i Marks kommun (1990), Lövskogar i Marks kommun (1984)

Samverkande projekt:

Potentiellt delaktiga: Helsjöns folkhögskola, Leteboskolan, länsstyrelsen

Berörda kommunala verksamheter: Bygg och miljö

Vision: Område där de hotade arterna kan leva i livskraftiga bestånd.

Behov: Mer kunskap behövs om behov i området.

Mål: Finns i naturreservatets skötselplan.

Handlingsplan: Finns i naturreservatets skötselplan.

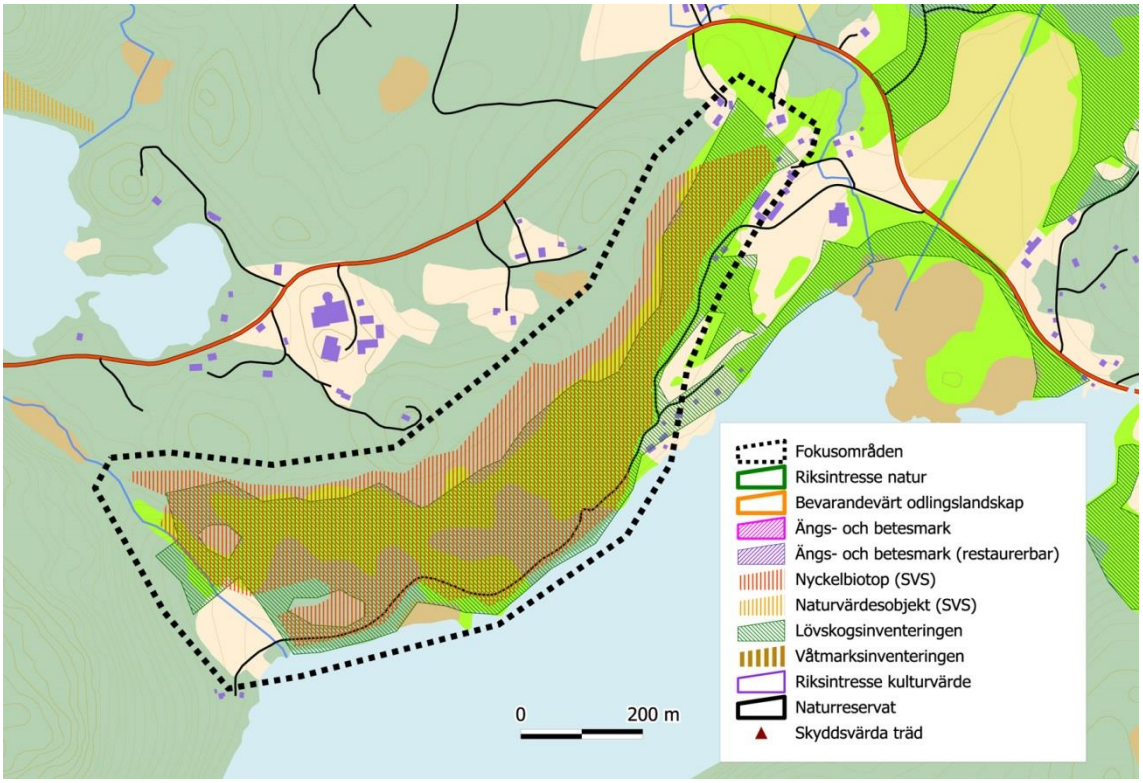
Fokusområden
Riksintresse natur
Bevarandevärt odlingslandskap
Ängs- och betesmark
Ängs- och betesmark (restaurerbar)
Nyckelbiotop (SVS)
Naturvärdesobjekt (SVS)
Lövskogsinventeringen
Våtmarksinventeringen
Riksintresse kulturvärde
Naturreservat
Skyddsvärda träd
0
200 m

29 Lilla Hornsjön

Närströvområde, närområde skola, fiske, badplats.

Typ: Kärnområde

Yta: 120 ha

Prioritet: 4

		Antal	Bedömning 1-3	Poäng 1-3
Rödlistade arter		2	2	0,8
Åtgärdsprogram			-	
EU arter			-	
Geologi/geomorfologi			-	
Naturtyper	Sjö, våtmark, vattendrag, strandskog/svämskog, lövskog		2	
Hot	Inga kända		-	1
Landskap	Vackert läge vid sjön		2	1,3
Rekreation	Närströvområde, fiske, bad		2	
Turism			-	
Lokal ekonomi			-	
Pedagogik	Närområde för skola		2	
Kulturhistoria	Fornlämningar: boplatser, bro		2	
Samverkande projekt	Inga kända	2	2	1,3
Tidigare projekt			-	
Potentiellt delaktiga	Horredbygdens byalag, Horreds hembygdsförening, Horreds IF	2	2	
Skydd			1	
Guide till naturen				
Genomförbarhet	Liten kunskap om behov		1	1
Geografiskt läge			3	3
SUMMA				8,4

Prioriterade miljöer: Sjö, våtmark, vattendrag, strandskog/svämskog, lövskog

Prioriterade arter: Ask (VU), örlav (NT) 1996

Tidigare arbeten/rapporter: Strategi för formellt skydd av skogsmark i Västra Götalands län (2006), Nyckelbiotopsinventeringen, Våtmarksinventering i Mark (1988), Lövskogar i Marks kommun (1984)

Samverkande projekt: Inga kända

Potentiellt delaktiga: Horredbygdens byalag, Horreds hembygdsförening, Horreds IF

Berörda kommunala verksamheter: Bygg och miljö, Teknik och service

Vision: Värdefullt rekreationsområde och närströvområde till Horred.

Behov: Mer kunskap behövs om behov i området.

Mål: Tas fram senare.

Handlingsplan: Tas fram senare.

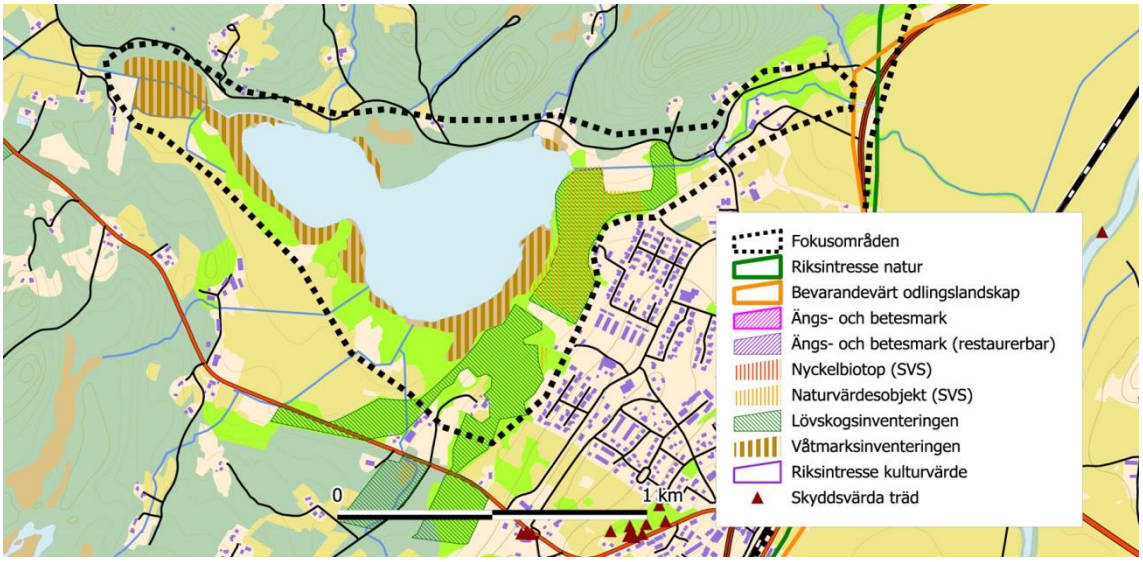
Fokusområden
Riksintresse natur
Bevarandevärt odlingslandskap
Ängs- och betesmark
Ängs- och betesmark (restaurerbar)
Nyckelbiotop (SVS)
Naturvärdesobjekt (SVS)
Lövskogsinventeringen
Våtmarksinventeringen
Riksintresse kulturvärde
Skyddsvärda träd
0
1 km

30 Veselången

Veselången med omgivande mader - rikt fågelliv, fågeltorn, märgelgravar, ”port” till kommunen.

Typ: Landskap

Yta: 3700 ha

Prioritet: 1

		Antal	Bedömning 1-3	Poäng 1-3
Rödlistade arter		35	3	2,8
Åtgärdsprogram		2	2	
EU arter		7	3	
Geologi/geomorfologi	Svämplan, levéer, vattendrag		3	
Naturtyper	Vattendrag, strandängar, våtmarker, märgelgravar, hagmark, lövskog, jätteträd, åkrar		3	
Hot	Rensning av vattendrag, igenväxning av märgelgravar, ev igenväxning av skyddsvärda träd, exploatering		2	2
Landskap	Vacker dalgång med öppet odlingslandskap		2	2,3
Rekreation	Fågelskådning, fiske		3	
Turism	”Port” till kommunen, fågelskådare		2	
Lokal ekonomi	Fiskekortsförsäljning ?, Östergården med äppelodling, B & B och café, jordbruk		3	
Pedagogik	Närområde för skola		2	
Kulturhistoria	Fornlämningar: boplatser, rösen, stensättningar		2	
Samverkande projekt	Uppföljning av restaurerade märgelgravar		1	2,8
Tidigare projekt	Biotopförbättrande åtgärder för lax i Lillån, Restaurering av märgelgravar, bygge av fågeltorn		3	
Potentiellt delaktiga	Horredbygdens byalag, Horreds hembygdsförening, Marks fågelklubb		2	
Skydd	Riksintresse natur, nyckelbiotoper		3	
Guide till naturen	Ja (+0,5)			
Genomförbarhet	Många markägare		1	1
Geografiskt läge			3	3
SUMMA				13,9

Prioriterade miljöer: Vattendrag, strandängar, våtmarker, märgelgravar, hagmark, lövskog, jätteträd, åkrar.

Prioriterade arter: Saffransticka (CR) 2009, ål (CR), åkermadd (EN) 1998, flodpärlmussla (EN, ÅGP, EU), Ask (VU), alm (VU), storspov (VU), hämpling (VU), grynig gelélav (VU) 1995, violett fingersvamp (VU) 2012, hasselsnok (VU, EU), örlav (NT) 1994, skrovellav (NT) 1995, lunglav (NT) 1995, grå skärelav (NT) 1990, skuggorangelav (NT) 1990, koralltícka (NT) 2009, ekskinn (NT) 1995, rökfingersvamp (NT) 2010, åkerkulla (NT) 1990, trubbdaggkåpa (NT) 1996, slåttergubbe (NT) 1993, desmeknopp (NT) 2012, mjukdån (NT) 1993, lungrot (NT) 1993, åkersyska (NT) 1992, sånglärka (NT), gräshoppsångare (NT), kornknarr (NT) vissa år, vaktel (NT) vissa år, havsörn (NT, EU) vintertid, havsnejonöga (NT), väddsandbi (NT), sexfläckig bastardsvärmare (NT), violettkantad guldvinge (NT), större vattensalamander (EU, ÅGP), åkergroda (EU), lax (EU), glada (EU), hasselmus (EU)

Tidigare arbeten/rapporter: Skyddsvärda träd i Marks kommun (2013), Landskapsanalys av lövträdsmiljöer i Västra Götalands län (2011), Hasselmus i Mark (2009), Strategi för formellt skydd av skogsmark i Västra Götalands län (2006), Ängar och hagar i Mark (2005), Ängs- och betesmarksinventeringen (2004), Projekt småvatten i Mark (2001), Nationell bevarandeplan för kulturlandskapet (1996), Nyckelbiotopsinventeringen, Öringens lek- och uppväxtområden i Viskan

med biflöden (1995), Märgelgravar och andra småvatten i Marks kommun (1994), Bevarandeplan för kulturlandskapet (1993), Riksintresse för naturvård, Ängar och hagar i Marks kommun (1990), Hotade och sällsynta lavar i Marks kommun (1990), Lövskogar i Marks kommun (1984)

Samverkande projekt: Uppföljning av restaurerade märgelgravar

Potentiellt delaktiga: Horredbygdens byalag, Horreds hembygdsförening, Marks fågelklubb

Berörda kommunala verksamheter: Bygg och miljö

Vision: Fågelrikt område med våtmarker tillsammans med jordbruk/betesdrift.

Behov: Följ upp lek- och uppväxtområde för lax. Följ upp tillståndet för märgelgravar.

Mål:

- De märgelgravar som idag har vatten ska vara öppna och väl fungerande 2016.
- Större vattensalamander finns i minst två dammar i livskraftiga bestånd 2019.
- Livskraftiga bestånd av lax, havsnejonöga och flodpärlmussla i Lillån 2020.
- Goda förutsättningar ska finnas för rödlistade arter i området 2020.

Handlingsplan (årtal läggs till senare)

- Följ upp tillståndet för märgelgravar (Pågående uppföljning genom kommunalt LONA-projekt).
- Följ upp rödlistade arter och behov av åtgärder.
- Följ upp lek- och uppväxtområde för lax (samverkan med länsstyrelsen).
- Följ upp tillstånd för skyddsvärda träd.
- Kontakta markägare länsstyrelsen för samverkan kring skyddsvärda träd.
- Information till markägare om skyddsvärda träd och bidrag.
- Åtgärder för kring skyddsvärda träd och efterträdare.
- Eventuellt ytterligare åtgärder vid märgelgravar.

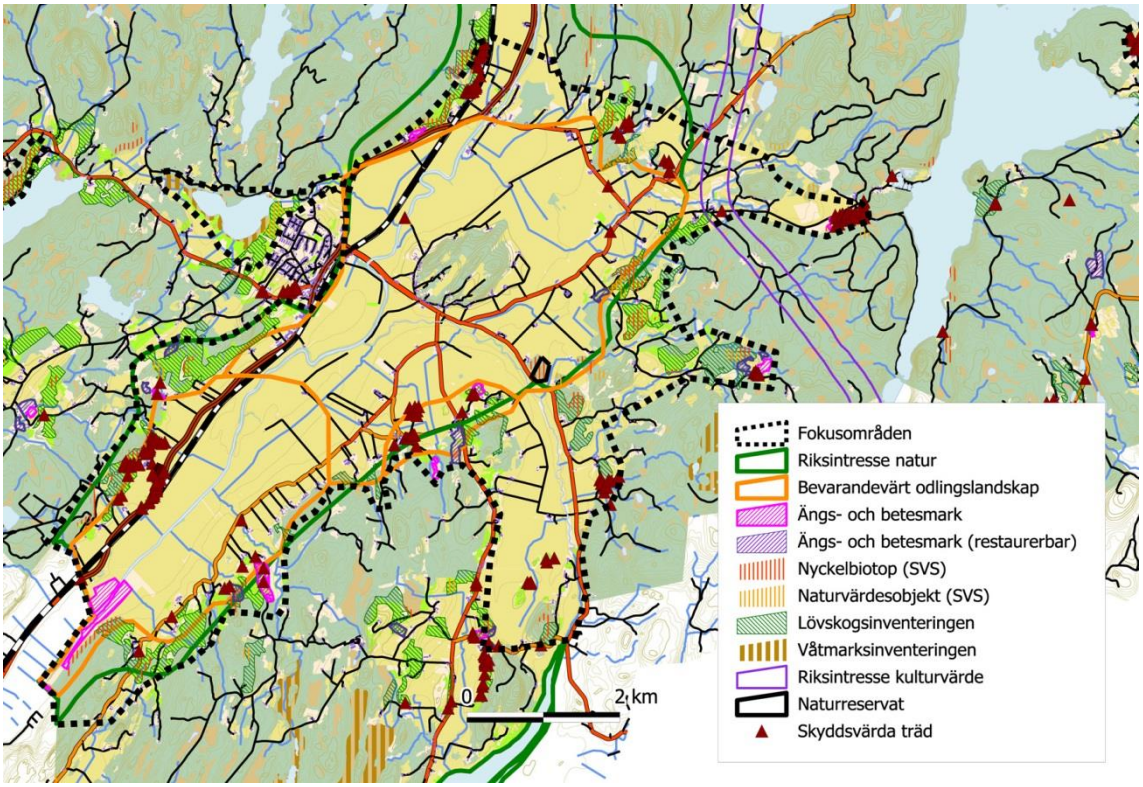

31 Älekulla

Värdefullt odlingslandskap.

Typ: Landskap

Yta: 950 ha

Prioritet: 2

		Antal	Bedömning 1-3	Poäng 1-3
Rödlistade arter	Tre hotade arter	8	3	1,6
Åtgärdsprogram		1	1	
EU arter			-	
Geologi/geomorfologi	?		1	
Naturtyper	Hagmarker, hamlade träd, slåtterängar, bergbranter		3	
Hot	Utdöende av fältgentiana, ev. igenväxning/överbete av hagmarker, exploatering		3	3
Landskap	Vackert odlingslandskap		3	1,7
Rekreation	Promenad och naturupplevelse		2	
Turism			-	
Lokal ekonomi	Betesdjur?, Öxabäckskött?		2	
Pedagogik			-	
Kulturhistoria	Slåttermarker, fossil åkermark, bro		3	
Samverkande projekt	Öxabäckskött?, Skyddsvärda träd		2	1,4
Tidigare projekt			-	
Potentiellt delaktiga	Älekulla Hembygdsförening, Älekulla byalag		2	
Skydd	Riksintresse natur		3	
Guide till naturen	Ja (+0,5)			
Genomförbarhet	Bättre kunskap om behov behövs.		2	2
Geografiskt läge			3	3
SUMMA				12,7

Prioriterade miljöer: Vattendrag, strandängar, våtmarker, märgelgravar, hagmark, lövskog, jätteträd, åkrar.

Prioriterade arter: Sen fältgentiana (EN, ÅGP) 1990, ask (VU), blylav (VU) 1995, lunglav (NT) 1995, skrovellav (NT) 1995, almlav (NT) 1995, granspira (NT) 2012, slåttergubbe (NT) 2012

Tidigare arbeten/rapporter: Skyddsvärda träd i Marks kommun (2013), Ängar och hagar i Mark (2005), Ängs- och betesmarksinventeringen (2004), Nationell bevarandeplan för kulturlandskapet (1996), Nyckelbiotopsinventeringen, Bevarandeplan för kulturlandskapet (1993), Riksintresse för naturvård, Ängar och hagar i Marks kommun (1990), Hotade och sällsynta lavar i Marks kommun (1990), Våtmarker i Mark (1988), Lövskogar i Marks kommun (1984)

Samverkande projekt:

Potentiellt delaktiga: Älekulla Hembygdsförening, Älekulla byalag

Berörda kommunala verksamheter: Bygg och miljö

Vision: Ett vackert kulturlandskap med hävdade hagmarker, hamlade träd och andra skyddsvärda träd. Betesdjur finns i tillräcklig mängd för att hålla öppet landskapet.

Behov: Bättre kunskap om behov i området behövs.

Mål: Tas fram senare.

Handlingsplan: Tas fram senare.

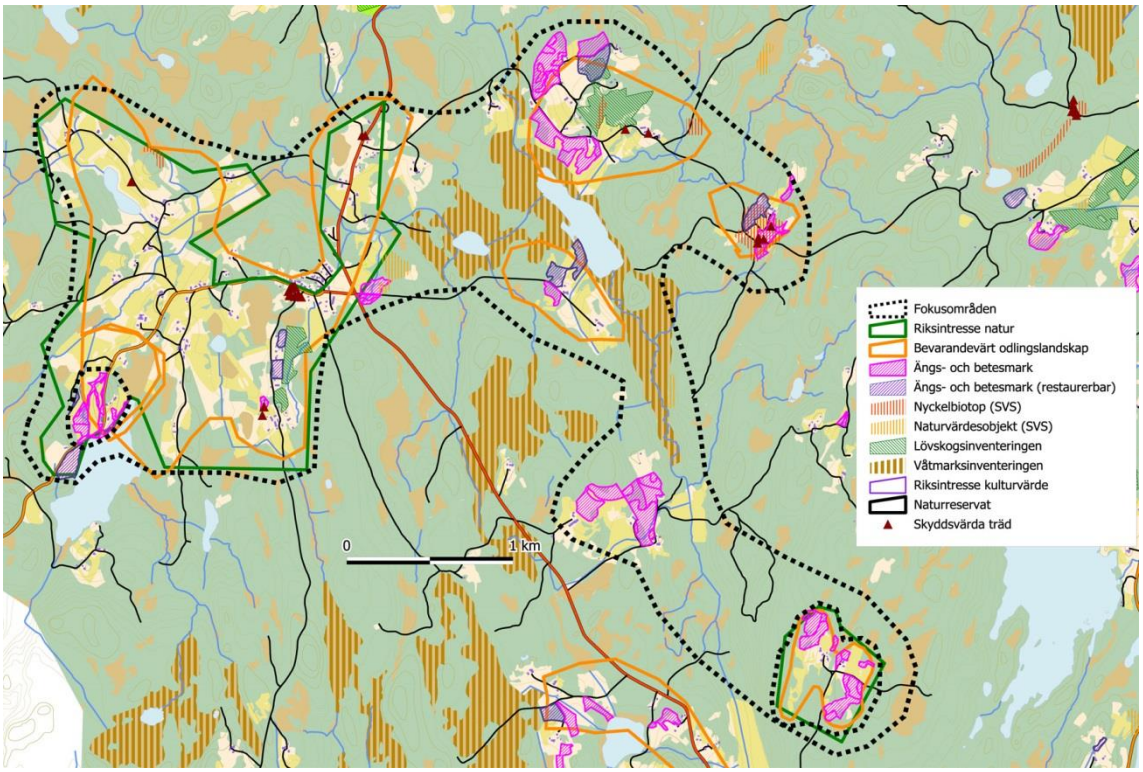
Fokusområden
Riksintresse natur
Bevarandevärt odlingslandskap
Ängs- och betesmark
Ängs- och betesmark (restaurerbar)
Nyckelbiotop (SVS)
Naturvärdesobjekt (SVS)
Lövskogsinventeringen
Våtmarksinventeringen
Riksintresse kulturvärde
Naturreservat
Skyddsvärda träd
0
1 km

32 Nockakulla och Lunden

Ålderdomligt odlingslandskap, stenmursbygder.

Typ: Kärnområden inom landskapsobjektet Älekulla

Yta: 37 och 13 ha

Prioritet: 1

		Antal	Bedömning 1-3	Poäng 1-3
Rödlistade arter		3	2	1,2
Åtgärdsprogram		1	1	
EU arter			-	
Geologi/geomorfologi			-	
Naturtyper	Slåttermark, odlingslandskap		3	
Hot	Utdöende av fältgentiana		3	3
Landskap	Vackert odlingslandskap		3	1,7
Rekreation	Promenad och naturupplevelse		2	
Turism			-	
Lokal ekonomi	Betesdjur?, Öxabäckskött?		2	
Pedagogik			-	
Kulturhistoria	Slåttermarker		3	
Samverkande projekt			-	1,8
Tidigare projekt			-	
Potentiellt delaktiga	Älekulla Hembygdsförening, Älekulla byalag, Öxabäckskött?, länsstyrelsen (ÅGP, hagmarker)		2	
Skydd	Riksintresse natur		3	
Guide till naturen	Ja (+0,5)			
Genomförbarhet	Få markägare		3	3
Geografiskt läge			3	3
SUMMA				13,7

Prioriterade miljöer: Slåtterängar

Prioriterade arter: Sen fältgentiana (EN, ÅGP) 1990, granspira (NT) 2012, slåttergubbe (NT) 2012

Tidigare arbeten/rapporter:

Ängar och hagar i Mark (2005), Ängs- och betesmarksinventeringen (2004), Nationell bevarandeplan för kulturlandskapet (1996), Bevarandeplan för kulturlandskapet (1993), Riksintresse för naturvård, Ängar och hagar i Marks kommun (1990)

Samverkande projekt: -

Potentiellt delaktiga: Älekulla Hembygdsförening, Älekulla byalag, länsstyrelsen (ÅGP, hagmarker)

Berörda kommunala verksamheter: Bygg och miljö

Vision: Artrika slåttermarker med gott om skyddsvärda ängsväxter med bl a fältgentiana.

Behov: Mer kunskap om tillstånd för fältgentianan.

Mål:

- Fältgentianan finns i livskraftigt bestånd 2020.

Handlingsplan (årtal läggs till senare)

- Undersök tillstånd för fältgentiana och eventuellt andra skyddsvärda ängsväxter.
- Kontakta länsstyrelsen och markägare för samverkan.

- Inventera vildbin.
- Ta fram förslag till åtgärder
- Genomför åtgärder.

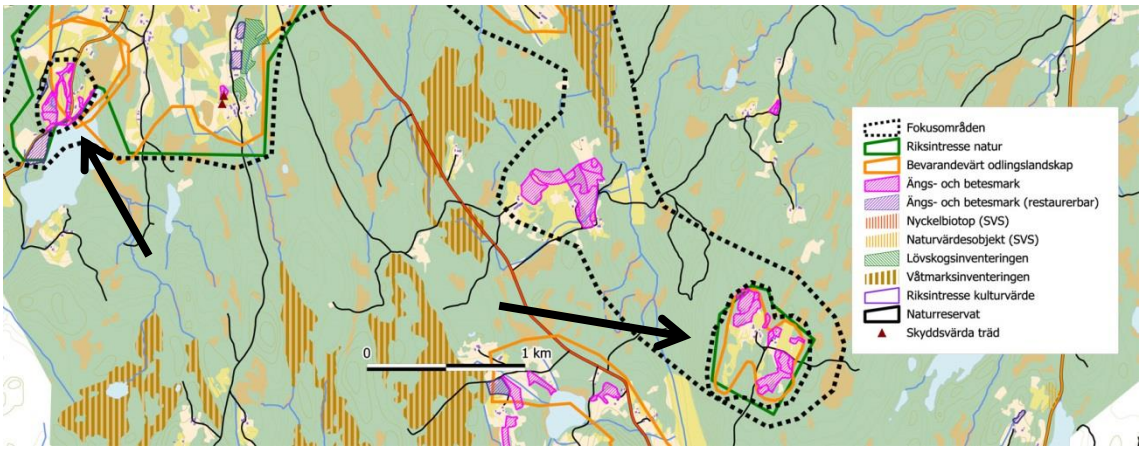

Ravinsystemen och Viskans brinkar från Assbergs raviner ner till Lekvad (inkl sidoraviner vid Dala och Skrålabäcken)

Typ: Landskap

Yta: 770 ha

Prioritet: 2

		Antal	Bedömning 1-3	Poäng 1-3
Rödlistade arter		21	3	2,6
Åtgärdsprogram	Skyddsvärda träd, större vattensalamander	2	2	
EU arter	Större vattensalamander, åkergroda	4	2	
Geologi/geomorfologi	Vattendrag, ravinsystem		3	
Naturtyper	Vattendrag, hagmarker, ädellövskog, raviner, bergbranter		3	
Hot	Exploatering, igenväxning/överbete av hagmarker, igenväxning av grova träd		3	3
Landskap	Vacker dalgång med öppet odlingslandskap		3	2,5
Rekreation	Fågelskådning, fiske, närnaturområde		3	
Turism	Assbergs raviner, Lekvad		2	
Lokal ekonomi	Fiskekortsförsäljning		2	
Pedagogik	Närområde för skolor		3	
Kulturhistoria	Gammal bro över Viskan, Lekvads kraftstation. Fornlämningar: boplatser		2	
Samverkande projekt	Slåtteräng Kinna Naturskyddsförening		1	2,8
Tidigare projekt	Biotopförbättrande åtgärder Lekvad		2	
Potentiellt delaktiga	Kinna Naturskyddsförening		2	
Skydd	Kommunalt naturreservat, statligt naturreservat, riksintresse natur, nyckelbiotoper		3	
Guide till naturen	Ja (+0,5)			
Genomförbarhet	Många markägare		1	1
Geografiskt läge			1	1
SUMMA				12,7

Prioriterade miljöer: Vattendrag, strandängar, våtmarker, märgelgravar, hagmark, lövskog, jätteträd, åkrar.

Prioriterade arter: Ål (CR), Ask (VU), alm (VU), kungsfiskare (VU), lunglav (NT) 1995, klosterlav (NT), almlav (NT) 2005, ekticka (NT) 2004, koralltícka (NT) 2007, ekskinn (NT) 1995, slåttergubbe (NT) 1993, mjukdån (NT) 1993, slåttergubbe (NT) 1993, åkerkulla (NT) 1993, sommarfibbla (NT) 1993, klasefibbla (NT), mindre hackspett (NT), nötkråka (NT) födosökande, havsnejonöga (NT), väddsandbi (NT), sexfläckig bastardsvärmare (NT), större vattensalamander (EU, ÅGP), åkergroda (EU), lax (EU), hasselmus (EU)

Tidigare arbeten/rapporter: Skyddsvärda träd i Marks kommun (2013), Landskapsanalys av lövträdsmiljöer i Västra Götalands län (2011), Ängar och hagar i Mark (2005), Ängs- och betesmarksinventeringen (2004), Projekt småvatten i Mark (2001), Nyckelbiotopsinventeringen, Öringens lek- och uppväxtområden i Viskan med biflöden (1995), Märgelgravar och andra småvatten i Marks kommun (1994), Bevarandeplan för kulturlandskapet (1993), Riksintresse för naturvård, Ängar och hagar i Marks kommun (1990), Viskadalen naturinventering (1987), Lövskogar i Marks kommun (1984)

Samverkande projekt: Slåtteräng Kinna Naturskyddsförening

Potentiellt delaktiga: Kinna Naturskyddsförening

Berörda kommunala verksamheter: Bygg och miljö, Kultur och fritid

Vision: Artrika hävdade hagmarker i ravinsystemen tillsammans med mer igenvuxna marker med buskar och lövskog. Området är ett välbesökt område för rekreation och naturstudier av närboende, skolor och turister.

Behov: Mer kunskap om hur hävden fungerar behövs.

Mål: Tas fram senare.

Handlingsplan: Tas fram senare.

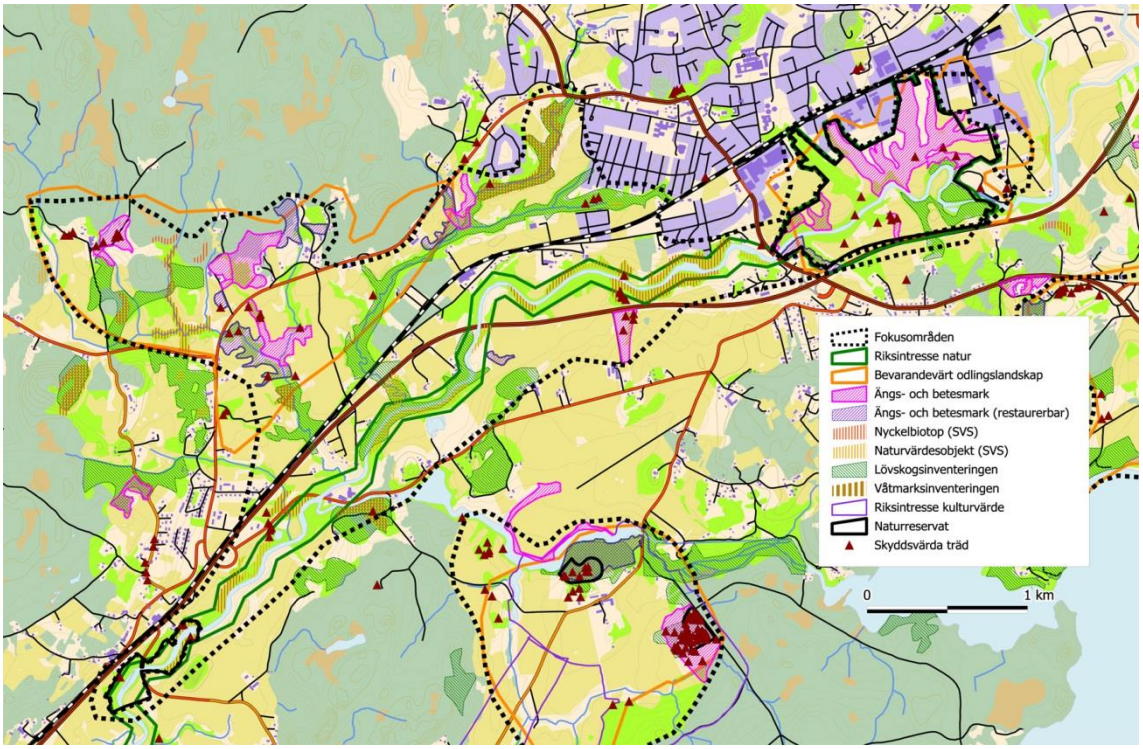

Bokskogen Stoms ås

Typ: Kärnområde

Yta: 40 ha

Prioritet: 4

		Antal	Bedömning 1-3	Poäng 1-3
Rödlistade arter		6	2	1,6
Åtgärdsprogram	Skyddsvärda träd	1	1	
EU arter		1	1	
Geologi/geomorfologi	Bergbrant		1	
Naturtyper	Vattendrag, strandängar, våtmarker, märgelgravar, hagmark, lövskog, jätteträd, åkrar		3	
Hot	Inväxning av gran		1	1
Landskap	Vacker bokskog		2	2
Rekreation	Vandringsled, promenadstigar, närnaturområde, utsiktspunkt		3	
Turism	Hyssnaleden passerar		2	
Lokal ekonomi	Närhet till Kvarnen i Hyssna, gårdsbutiker		2	
Pedagogik	Närområde för skola		2	
Kulturhistoria			1	
Samverkande projekt	Hyssnaleden		2	1,8
Tidigare projekt			-	
Potentiellt delaktiga	Hyssna byalag		2	
Skydd	Statligt naturreservat		1	
Guide till naturen	Ja (+0,5)			
Genomförbarhet	Åtgärder ombesörjs av Västkuststiftelsen		1	1
Geografiskt läge			1	1
SUMMA				8,4

Prioriterade miljöer: Vattendrag, strandängar, våtmarker, märgelgravar, hagmark, lövskog, jätteträd, åkrar.

Prioriterade arter: Lunglav (NT), bokkantlav (NT), bokvårtlav (NT), orangepudrad klotterlav (NT), kornbandmossa (NT), oxtungesvamp (NT), spillkråka (EU)

Tidigare arbeten/rapporter: Skyddsvärda träd i Marks kommun (2013), Landskapsanalys av lövträdsmiljöer i Västra Götalands län (2011), Nyckelbiotopsinventeringen, Hotade och sällsynta lavar i Marks kommun (1990), Lövskogar i Marks kommun (1984)

Samverkande projekt: Hyssnaleden

Potentiellt delaktiga: Hyssna byalag, Länsstyrelsen

Berörda kommunala verksamheter: Bygg och miljö

Vision: Artrik bokskog med gott om rödlistade arter i livskraftiga populationer och med gott om gamla träd och död ved. Området är ett välbesökt strövområde.

Behov: -

Mål: Finns i naturreservatets skötselplan.

Handlingsplan: Finns i naturreservatets skötselplan.

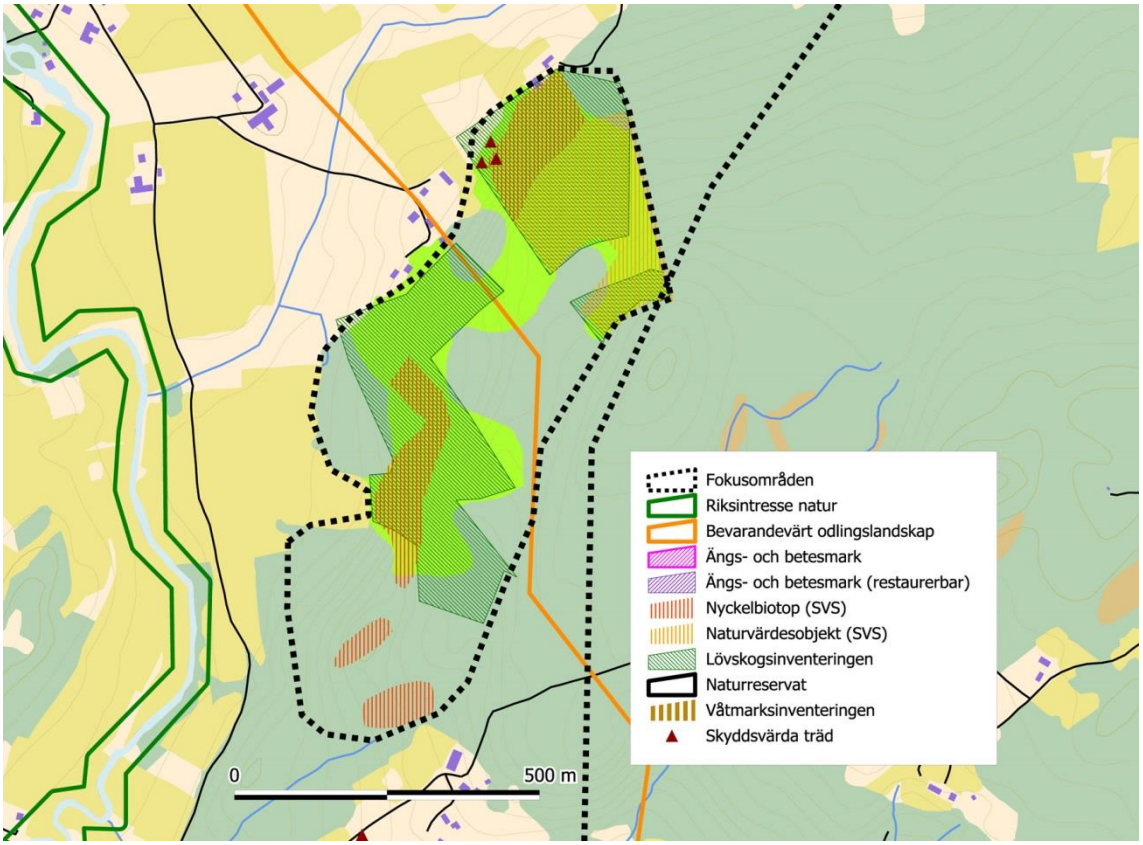
Fokusområden
Riksintresse natur
Bevarandevärt odlingslandskap
Ängs- och betesmark
Ängs- och betesmark (restaurerbar)
Nyckelbiotop (SVS)
Naturvärdesobjekt (SVS)
Lövskogsinventeringen
Naturreservat
Våtmarksinventeringen
Skyddsvärda träd
0
500 m

Surtans dalgång

Typ: Landskap där kärnområdena Hyssna Kvarn och Stoms ås ingår.

Yta: 3500 ha

Prioritet: 1

		Antal	Bedömning 1-3	Poäng 1-3
Rödlistade arter		25	3	3
Åtgärdsprogram	Större vattensalamander, klockgentiana, flodpärlmussla	3	3	
EU arter	Större vattensalamander, åkergroda	5	3	
Geologi/geomorfologi	Meandrande vattendrag, raviner		3	
Naturtyper	Vattendrag, raviner, hagmarker, grova ekar, bokskog		3	
Hot	Igenväxning av hagmarker/överbete, vandringshinder, exploatering		3	3
Landskap	Vacker dalgång med öppet odlingslandskap		3	3
Rekreation	Fågelskådning, fiske		3	
Turism	Fiske		3	
Lokal ekonomi	Fiskekortsförsäljning, Kvarnen i Hyssna		3	
Pedagogik	Närområde för skolor		3	
Kulturhistoria	Hagmarker, kvarnmiljöer		3	
Samverkande projekt	Skyddsvärda träd, uppföljning av småvatten, Hyssnaleden		2	2,5
Tidigare projekt	Projekt småvatten i Mark		2	
Potentiellt delaktiga	Hyssna byalag, Hajoms byalag, Marks sportfiskeklubb, Viskans vattenråd, länsstyrelsen (ÅGP, hagmarker, skyddsvärda träd), skogsstyrelsen (nyckelbiotoper)		3	
Skydd	Riksintresse natur, nyckelbiotoper		3	
Guide till naturen				
Genomförbarhet	Många markägare		1	1
Geografiskt läge			2	2
SUMMA				14,5

Prioriterade miljöer: Vattendrag, strandängar, våtmarker, märgelgravar, hagmark, lövskog, jätteträd, åkrar.

Prioriterade arter: Ål (CR), naverlönn (CR)1991, flodpärlmussla (EN, EU, ÅGP), örtlav (EN) 2013, kraterorangelav (VU) troligen borta p ga avverkade träd Fotskäls k:a, ask (VU), klockgentiana (VU, ÅGP) 2003, vattenstånds (VU) 2003, luddvicker (VU) 1990, storspov (VU), rosenfink (VU), lunglav (NT) 1994, Mörk kraterlav (NT) troligen borta p ga avverkade träd Fotskäls k:a, bokkantlav (NT), bokvårtlav (NT), orangepudrad klotterlav (NT), oxtungesvamp (NT), scharlakansvaxskivling (NT) 1993, ekskinn (NT) 1995, åkerkulla (NT) 1990, rödlånke (NT) 1992, slåttergubbe (NT) 1991, sommarfibbla (NT) 1991, trubbdaggkåpa (NT) 1996, väddsandbi (NT), sånglärka (NT), kornknarr (NT) vissa år, större vattensalamander (EU, ÅGP), åkergroda (EU), lax (EU), spillkråka (EU)

Tidigare arbeten/rapporter:

Skyddsvärda träd i Marks kommun (2013), Landskapsanalys av lövträdsmiljöer i Västra Götalands län (2011), Flodpärlmusslan i Marks kommun (2007), Strategi för formellt skydd av skogsmark i Västra Götalands län (2006), Ängar och hagar i Mark (2005), Ängs- och betesmarksinventeringen (2004), Projekt småvatten i Mark (2001), Nyckelbiotopsinventeringen, Öringens lek- och uppväxtområden i Viskan med biflöden (1995), Märgelgravar och andra småvatten i Marks kommun (1994), Bevarandeplan för kulturlandskapet (1993), Riksintresse för naturvård, Ängar och hagar i Marks

kommun (1990), Hotade och sällsynta lavar i Marks kommun (1990), Lövskogar i Marks kommun (1984)

Samverkande projekt: Uppföljning av restaurerade märgelgravar, Skyddsvärda träd, Hyssnaleden

Potentiellt delaktiga: Hyssna byalag, Hajoms byalag, Marks sportfiskeklubb, Viskans vattenråd, länsstyrelsen (ÅGP, hagmarker, skyddsvärda träd), skogsstyrelsen (nyckelbiotoper)

Berörda kommunala verksamheter: Bygg och miljö

Vision: Ett vackert område med Surtan, hävdade raviner och lövträdsmiljöer. Lax, havsöring och ål vandrar upp ändå upp till Hyssna och finns i livskraftiga bestånd. Området är populärt för sportfiskare.

Behov: Mer kunskap om vilka behov som finns i området behövs.

Mål:

- Fria vandringsvägar för havsvandrande fisk i området som tidigare varit öppet senast 2020.
- Reproduktion av flodpärlmussla 2020.
- Skyddsvärda träd har en gynnsam bevarandestatus 2020.
- Sommarfibbla finns i livskraftiga bestånd på några platser före 2020.

Handlingsplan:

- Utred behov av åtgärder.
- Kontakta länsstyrelsen och markägare för samverkan.
- Utrivning av damm vid Mölnebacka.
- Information till markägare om skyddsvärda träd och bidrag för röjningar (i samverkan med Länsstyrelsen).
- Inventera vandringshinder i biflöden till Surtan (pågående projekt med inventering av vägtrummor görs av Skogsstyrelsen).
- Vid behov information till markägare om vägtrummor (i samverkan med Skogsstyrelse/Länsstyrelse)
- Undersök tillståndet för hagmarker.
- Inventera vildbin.
- Informera markägare om möjligheter till miljöstöd för hagmarker med särskilda värden (i samverkan med Länsstyrelsen).
- Ta fram förslag till åtgärder och genomför de åtgärder som kan göras.

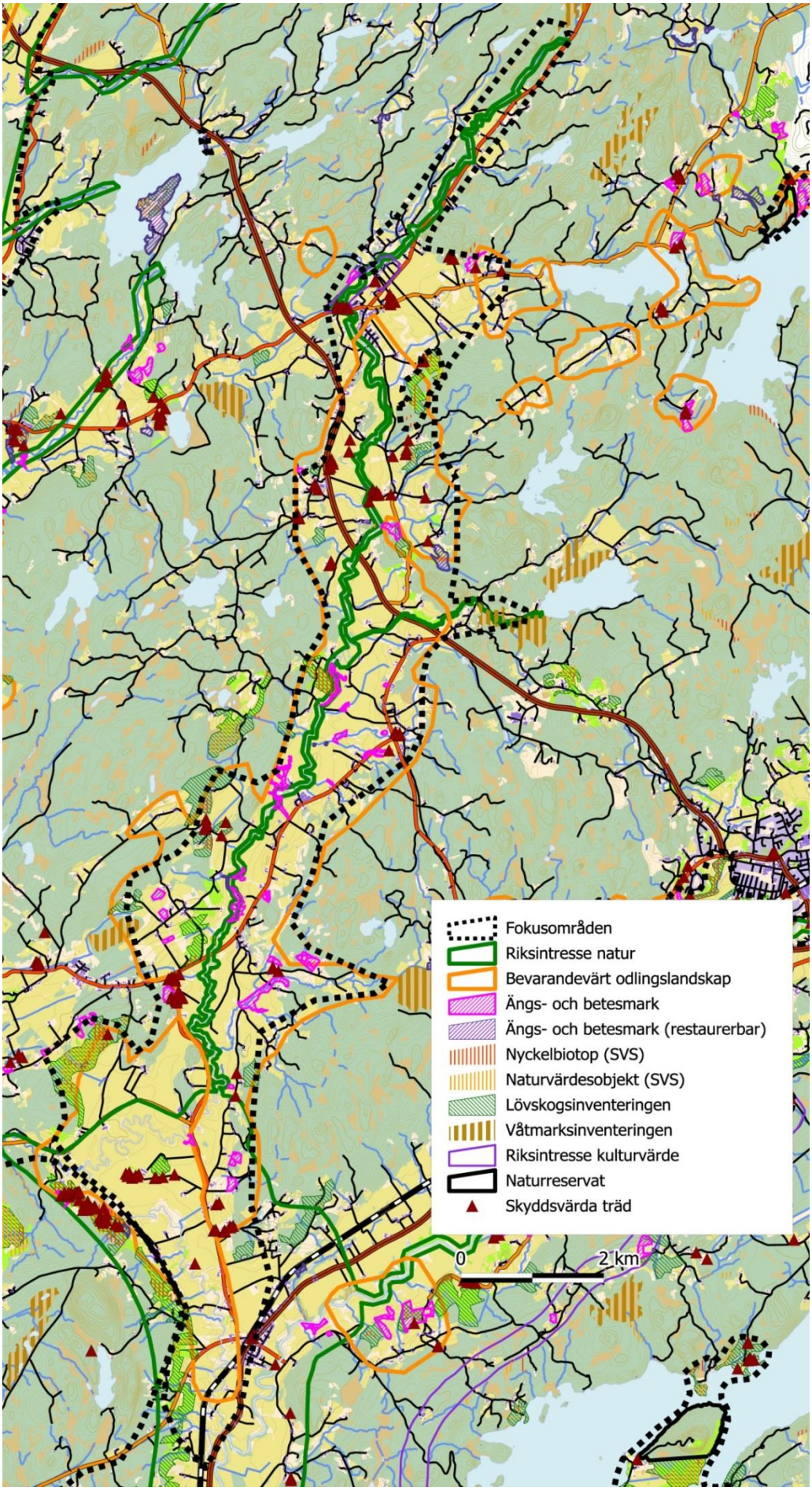
Fokusområden
Riksintresse natur
Bevarandevärt odlingslandskap
Ängs- och betesmark
Ängs- och betesmark (restaurerbar)
Nyckelbiotop (SVS)
Naturvärdesobjekt (SVS)
Lövskogsinventeringen
Våtmarksinventeringen
Riksintresse kulturvärde
Naturreservat
Skyddsvärda träd
0
2 km

Getabo

Ett vackert odlingslandskap med flera hagmarksobjekt.

Typ: Kärnområde

Yta: 150 ha

Prioritet: 3

		Antal	Bedömning 1-3	Poäng 1-3
Rödlistade arter		0	1	0,8
Åtgärdsprogram		0	-	
EU arter			-	
Geologi/geomorfologi			1	
Naturtyper	Hagmarker, grova lövträd, odlingslandskap		2	
Hot	Eventuellt igenväxning/överbete av hagmarker		2	2
Landskap	Vackert odlingslandskap		2	1,3
Rekreation	Fint landskap att promenera/cykla i		1	
Turism			1	
Lokal ekonomi	Jordbruk, betesdjur?		1	
Pedagogik	?		1	
Kulturhistoria	Hagmarker, hamlade träd. Fornlämningar: fossil åkermark, röse		2	
Samverkande projekt	Skyddsvärda träd i Mark		1	1,3
Tidigare projekt			-	
Potentiellt delaktiga	?		1	
Skydd	Riksintresse natur, nyckelbiotoper		3	
Guide till naturen	Ja (+0,5)			
Genomförbarhet	Många markägare		1	1
Geografiskt läge			3	3
SUMMA				9,4

Prioriterade miljöer: Vattendrag, strandängar, våtmarker, märgelgravar, hagmark, lövskog, jätteträd, åkrar.

Prioriterade arter:

Tidigare arbeten/rapporter:

Skyddsvärda träd i Marks kommun (2013), Landskapsanalys av lövträdsmiljöer i Västra Götalands län (2011), Strategi för formellt skydd av skogsmark i Västra Götalands län (2006), Ängar och hagar i Mark (2005), Ängs- och betesmarksinventeringen (2004), Nyckelbiotopsinventeringen, Bevarandeplan för kulturlandskapet (1993), Ängar och hagar i Marks kommun (1990)

Samverkande projekt: Uppföljning av restaurerade märgelgravar

Potentiellt delaktiga:

Berörda kommunala verksamheter: Bygg och miljö

Vision: Ett vackert odlingslandskap med flera väl hävdade hagmarksobjekt med rik ängsflora.

Behov: Mer kunskap om behov i området behövs.

Mål: Tas fram senare.

Handlingsplan: Tas fram senare.

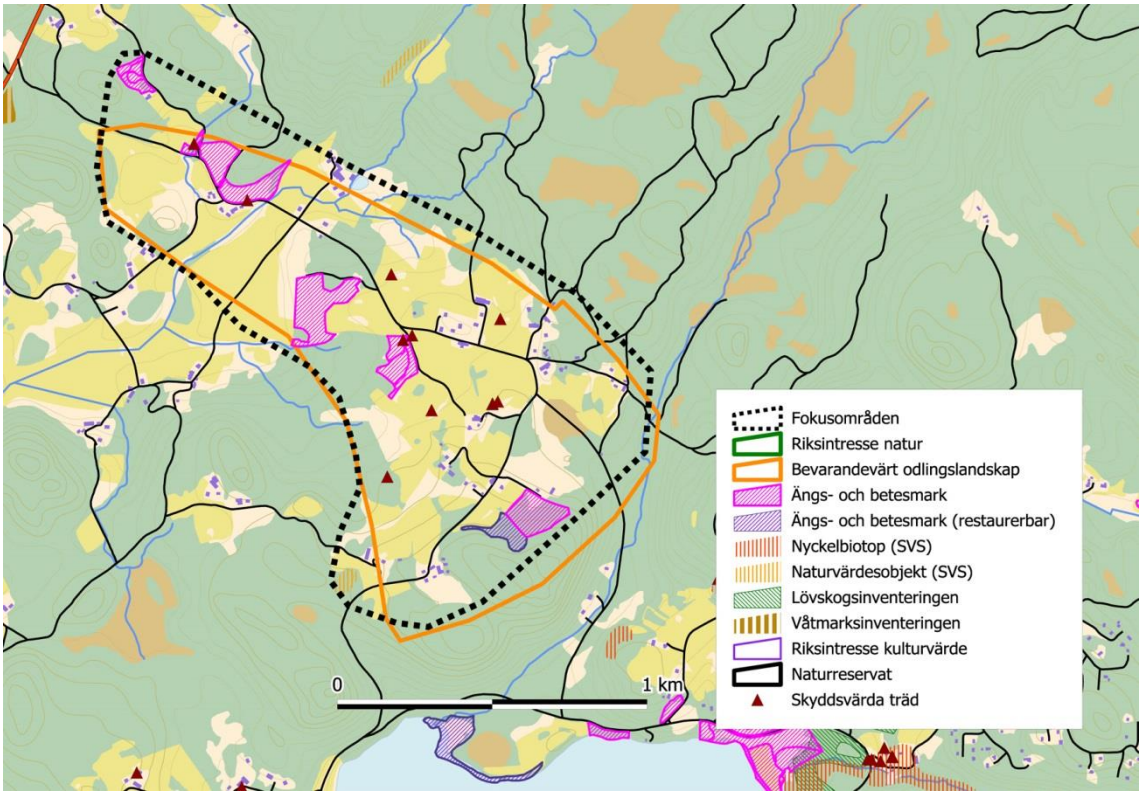

Häggåns dalgång

Området bedöms redan täckas in av Landskapet; 11 Fritsla-Kinnahult

Referenser

Bin och dagaktiva fjärilar i vägkanter i Borås driftområde. 2013. Nolbrant, P. Trafikverket.

Dokumentation av några hotade och sällsynta arter i Marks kommun. 1993. Bolmstedt, J. Marks kommun, Miljö i Mark 1993:1.

Ekleden (broschyr). 2010. Marks kommun.

Flodpärlmusslan i Marks kommun – hot mot populationen. 2007. Jarl, K. Miljö i Mark 2007:1.

Fosforbelastning på Storån – källfördelning och åtgärder. 2006. Ohlsson, C. Miljö i Mark 2006:4.

Gammelekar i Häggåns dalgång – fem skötselplaner för intressanta ekmiljöer. 2005. Nolbrant, P. Byggnads- och miljökontoret, Marks kommun.

Gärån, Tomtabäcken och Lövbrobäcken - en bedömning enligt ramvattendirektivet. 2008. Rydlinge, T. Miljö i Mark 2008:5

Hasselmus i Mark. 2009. Danielsson, I. Miljö i Mark 2009:2

Hotade och sällsynta mossor och lavar i Marks kommun – underlag till naturvårdsplan. 1990. Appelqvist, T. & Andersson, L. Miljö i Mark 1990:10.

Häggån i Marks kommun – beskrivning och naturvärdesbedömning av skyddsvärda vatten- och landmiljöer samt förslag till åtgärder. 2004. Malmqvist, A. & Persson, J. Miljö i Mark 2004:1.

Inventering av guldsandbi Andrena marginata och väddsandbi A. hattorfiana samt parallellt noterade andra anmärkningsvärda vildbin på sju provytor i Västra Götalands län. 2009. Nilsson, L.A. 2009. Länsstyrelsen i Västra Götalands län.

Inventering av natur- och kulturmiljöer längs Viskan mellan Stämmemad och Skebro inom projektet "Viskan tillgänglig för alla" – ett arbetsmaterial. 2007. Nolbrant, P. Marks kommun.

Landskapsanalys av lövträdsmiljöer i Västra Götalands län. 2011. Bengtsson, V. Länsstyrelsen i Västra Götalands län. Rapport 2011:42

Lax och öring i Rolfsåns vattensystem - dåtid, nutid och framtid. 2006. Lindhagen, C. Miljö i Mark 2006:1

Lövskogar i Marks kommun 1984. 1985. Blomgren, M. & Lekemo, C. Länsstyrelsen Älvsborgs län. Rapport 1985:1.

Mångfald i Häggåns dalgång. Utveckling av ekonomi, natur och kultur – en förstudie. 2006. Johansson, C. & Nolbrant, P. Miljö i Mark 2006:5.

Märgelgravar och andra småvatten i Marks kommun. 1994. Nolbrant, P. Miljö i Mark 1994:2.

Natur- och kulturmiljöinventering av Storåns dalgång i Marks kommun 2007. 2008. Nolbrant, P. & Wallman, K. 2008. Miljö i Mark 2008:2.

Nyckelbiotopsinventeringen. Skogsvårdsstyrelsen. www.skogsstyrelsen.se

Närsalter i Surtan -källfördelning och åtgärdsförslag. 2005. Malvenius, P. Miljö i Mark 2005:3.

Projekt småvatten i Mark 2001 – en del i SNF:s jordbrukskampanj. 2001. Nolbrant, P. Miljö i Mark 2001:1.

Sjöar i Älvsborg läns södra delen – Beskrivning och naturvärdesbedömning. 1989. Länsstyrelsen i Älvsborgs län. 1989:9.

Skyddsvärda träd i Marks kommun – resultat och analys av inventering. 2013. Nolbrant, P. Marks kommun. Miljö i Mark 2013:1.

Slottsåns vattensystem. Fiskevårdande åtgärder. 1994. Hellquist, J. Miljö i Mark 1994:1.

Strategi för formellt skydd av skogsmark i Västra Götalands län. 2006. Länsstyrelsen i Västra Götalands län. Länsstyrelsens rapportserie 2006:41.

Utredning kring våtmarksområde vid Hanatorp, Örby i Marks kommun. 2008. Strand, J. Hushållningssällskapet Halland. Miljö i Mark 2008:1.

Vedinsekter i grova ekar i Mark – förstudie, inventering och skötselförslag. 2009. Appelqvist, T., Lindholm, M., Holmquist, M. & Nolbrant, P. Miljö i Mark 2009:1.

Viskadalen Naturinventering. 1987. Martinsson, P-O. & Arvidsson, B. Länsstyrelsen i Älvsborgs län 1987:4.

Våtmarker Marks kommun. 1988. Länsstyrelsen i Älvsborgs län. Planeringsavd. Publikation 4.

Vägrenarnas betydelse för vildbin i Storåns dalgång (Marks & Bollebygds kommuner) – med särskild inriktning på väddsandbi och guldsandbi. 2010. Nolbrant, P. Trafikverket Rapport 2010:105

Värdefulla odlingslandskap i Älvsborgs län. 1994. Länsstyrelsen i Älvsborgs län. Rapport 1994:5

Åtgärder för guldsandbi i Marks kommun 2009-2012. 2012. Nolbrant, P. Länsstyrelsen i Västra Götalands län. Rapport 2012:88.

Ängar och hagar i Mark- En återinvestering sommaren 2004. 2005. Bertilsson, M. Miljö i Mark 2005:1.

Ängar och hagar i Marks kommun. 1990. Hultengren, S. & Stenström, J. Länsstyrelsen i Älvsborgs län. Rapport 1990:9.

Ängs- och betesmarksinventeringen. TUVA. www.jorbruksverket.se

Öringens uppväxtområden i Häggån med biflöden. 1990. Halldén, A. & Olsson, T. Miljö i Mark 1990:3.

Öringens uppväxtförhållanden i Viskan med biflöden. 1995. Svensson, Y. & Appelqvist, J. Viskans vattenvårdsförbund.